Чөлде

Гириш

Чөлде китабында ысрайыл халкының мүсүр гулчулыгындан соңкы тарыхы беян эдилйәр. Ысрайыл халкы Синай дагындан вада берлен Кенган юрдуна етйәнчә, кырк йыллап чөлде гезмели боляр. Шонуң үчин-де, бу китап *Чөлде* дийип атландырылып, шол кырк йылың довамында болуп гечен вакалары беян эдйәр.

Китап үч бөлүмден ыбаратдыр. Биринҗи бөлүмде (1:1–9:23) Худай Муса пыгамбере ысрайыл халкыны санамагы буюряр. Соңра Ол Муса ысрайыл халкына дүшелге гуруп, левилери хызмата беллемек үчин гөркезмелер берйәр. Бу бөлүм хеммелериң Песах байрамчылыгыны белләп, Реббе гурбанлыклар хөдүрлемеги билен тамамланяр.

Икинҗи бөлүмде (10:1–21:35) ысрайылларың Иордан дерясының гүндогарында яшаян миллете тарап, ягны Моваба баряркалар, ёлда болуп гечен вакалар беян эдилйәр. Чөлүң ичинден гечилен бу ёл гаты агырды. Халк йыгы-йыгыдан арз-шикаят эдип, Мусаның ве Худайың гаршысына баш гөтерйәр. Ысрайыллар Кенганда яшаян миллетлер барада эшидип, юрда гирмекден боюн товлаярлар. Шонуң үчин-де, Реб олары җезаландырып, кырк йыллап чөлде яшадяр. Бу бөлүм халкың Мовапдакы Писга дагының голайында дүшлемеги билен тамамланяр.

Үчүнҗи бөлүм (22:1–36:13) ысрайылларың юрдуң диңе Иордан дерясының гүндогар тарапыны – гүнортада Мовап арачәгинден демиргазыкда Җелиле көлүне ченли аралыгы басып алмагы билен башланяр. Мовап патышасы ысрайыл халкына нәлет окатмак үчин, кесеки Билгам пыгамбери хакына тутяр. Эмма ол пыгамбер халка нәлет окаман, Реббиң буйругына гөрә оны ялкаяр.

Ысрайыллар Иордан дерясындан гечип, Кенган юрдуны басып алмага тайярлык гөрйәрлер. Йөне халкың бир бөлеги Иордан дерясының гүндогарында галмагы макул билйәр. Шейдип, Ысрайыллар икинҗи гезек хасаба алыняр. Реб Ешуваны Ысрайыла баштутан беллейәр ве оңа тирелериң арасында юрды пайламага көмек эдер ялы, башга баштутанлары-да сайлаяр. Китап Реббиң ысрайыллара гошмача канунлары бермеги билен тамамланяр.

Чөлде китабы гозгалаңчы, рухдан дүшен ве Реббиң өз аладасыны этҗегине ынанмакдан боюн гачыран халк хакындадыр. Китапда Реббиң урушда халкы горап, ёвуз

чөлде олары азык, сув билен үпҗүн эдиши гөркезилйәр. Реб Өзүниң ысрайыллары ёк этмек ислемейәндигини энчеме гезек айдяр. Реб, эдил Харуның дилег эдиши ялы, олары ялкамак ислейәр:

«Гой, Реб сизи ялкап, Өз пенасында сакласын! Реб гүлер йүзи билен баксын, сизе мерхемет этсин! Реб сизе назарыны салып, саламатлык берсин!»
6:24-26.

Мазмуны

Синай дагында: ёла дүшмәге тайярлык *1:1–9:23*
Чөлде: башбозарлар, өлүм ве еңиш *10:1–21:35*
Мовап дүзлүгинде: юрда гирмәге тайярлык............................*22:1–36:13*

1-нҗи бап

Муса ысрайыллары хасаба аляр

1 Реб Синай чөлүнде ысрайыл хал-
кының Мүсүрден чыканының икин-
җи йылының икинҗи айының бирин-
җи гүни Өзүне йүз тутулян чадырың
ичинде Муса шейле дийди: 2 «Уруг-
ларына ве ковумларына гөрә бүтин
ысрайыл халкының хер бир эркегини
екеме-еке хасаба ал. 3 Яшы йигрими
ве ондан ёкары болан ысрайыл гошу-
нында сөвеше укыплы хемме адамы
Харун икиңиз топар-топар эдип, язып
хасаба алмалысыңыз. 4 Яныңызда хер
тиреден бир адам, ягны өз уругы-
ның баштутаны болсун. 5 Сизе көмек
этмели адамлар шулардыр:
Рубен тиресинден Шедеюрың
огды Элисур;
6 шимгон тиресинден
Сурышадайың оглы
Шелумыел;
7 яхуда тиресинден Эминадабың
оглы Нахшон;
8 ысакар тиресинден Сугарың
оглы Нетанел;
9 зебулун тиресинден Хелоның
оглы Элияп.
10 Юсубың огулларындан:
эфрайым тиресинден
Эмихудың оглы Элишама;
манаша тиресинден
Педахсурың оглы Гамлыел.
11 Бенямин тиресинден
Гидгоның оглы Абыдан;
12 дан тиресинден Эмишадайың
оглы Ахыгезер;
13 ашер тиресинден Окраның
оглы Пагыел;
14 гат тиресинден Дегувалың
оглы Элясап;
15 нафталы тиресинден Эйнаның
оглы Ахура».
16 Булар өз ковумлары ве тирелери
үчин ысрайыл халкының ичинден
белленен баштутанларды.
17 Муса билен Харун бу атлары
белленен адамлары янларына алып,
18-19 икинҗи айың биринҗи гүни хал-
кы йыгнадылар. Реббиң Муса буйру-
шы ялы эдип, яшы йигрими ве он-
дан ёкары болан адамлар өз уругла-
рына ве ковумларына гөрә атларыны
екеме-еке мәлим этдилер. Шейдип,
Муса Синай чөлүнде оларың саны-
ны язып алды. 20 Ысрайылың новба-
хар оглы Рубениң несиллеринден
сөвешмәге укыплы, яшы йигрими

ве ондан ёкары болан эркек адам-
лар уругларына ве ковумларына гө-
рә екеме-еке хасаба алынды. [21]Рубен
тиресинден хасаба алнанлар кырк ал-
ты мүң бәш йүз адам болды.

[22]Шимгоның несиллеринден сө-
вешмәге укыплы, йигрими ве он-
дан ёкары яшлы, санавда болан эркек
адамлар уругларына ве ковумлары-
на гөрә екеме-еке хасаба алынды.
[23]Шимгон тиресинден хасаба алнан-
лар элли докуз мүң үч йүз адам болды.

[24]Гатың несиллеринден сөвешмә-
ге укыплы, яшы йигрими ве ондан
ёкары болан эркек адамлар уругла-
рына ве ковумларына гөрә екеме-еке
хасаба алынды. [25]Гат тиресинден ха-
саба алнанлар кырк бәш мүң алты
йүз элли адам болды.

[26]Яхуданың несиллеринден сөвеш-
мәге укыплы, яшы йигрими ве ондан
ёкары болан эркек адамлар уругларын-
на ве ковумларына гөрә екеме-еке ха-
саба алынды. [27]Яхуда тиресинден ха-
саба алнанлар етмиш дөрт мүң алты
йүз адам болды.

[28]Ысакарың несиллеринден сөвеш-
мәге укыплы, яшы йигрими ве ондан
ёкары болан эркек адамлар уругла-
рына ве ковумларына гөрә екеме-еке
хасаба алынды. [29]Ысакар тиресинден
хасаба алнанлар элли дөрт мүң дөрт
йүз адам болды.

[30]Зебулуның несиллеринден сөвеш-
мәге укыплы, яшы йигрими ве ондан
ёкары болан эркек адамлар уругларын-
на ве ковумларына гөрә екеме-еке ха-
саба алынды. [31]Зебулун тиресинден
хасаба алнанлар элли еди мүң дөрт
йүз адам болды.

[32]Юсубың, ягны Эфрайымың не-
силлеринден сөвешмәге укыплы, яшы
йигрими ве ондан ёкары болан эркек
адамлар уругларына ве ковумларына
гөрә екеме-еке хасаба алынды. [33]Эф-
райым тиресинден хасаба алнанлар
кырк мүң бәш йүз адам болды.

[34]Манашаның несиллеринден сө-
вешмәге укыплы, яшы йигрими ве
ондан ёкары болан эркек адамлар
уругларына ве ковумларына гөрә
екеме-еке хасаба алынды. [35]Манаша
тиресинден хасаба алнанлар отуз ики
мүң ики йүз адам болды.

[36]Бенямининң несиллеринден сөвеш-
мәге укыплы, яшы йигрими ве ондан
ёкары болан эркек адамлар уругларын-
на ве ковумларына гөрә, екеме-еке ха-
саба алынды. [37]Бенямин тиресинден
хасаба алнанлар отуз бәш мүң дөрт
йүз адам болды.

[38]Даның несиллеринден, сөвешмә-
ге укыплы, яшы йигрими ве ондан
ёкары болан эркек адамлар уругла-
рына ве ковумларына гөрә екеме-еке
хасаба алынды. [39]Дан тиресинден ха-
саба алнанлар алтмыш ики мүң еди
йүз адам болды.

[40]Ашериң несиллеринден сөвеш-
мәге укыплы, яшы йигрими ве ондан
ёкары болан эркек адамлар уругла-
рына ве ковумларына гөрә екеме-еке
хасаба алынды. [41]Ашер тиресинден
хасаба алнанлар кырк бир мүң бәш
йүз адам болды.

[42]Нафталының несиллеринден сө-
вешмәге укыплы, яшы йигрими ве
ондан ёкары болан эркек адамлар
уругларына ве ковумларына гөрә
екеме-еке хасаба алынды. [43]Нафталы
тиресинден хасаба алнанлар элли үч
мүң дөрт йүз адам болды. [44]Хер бири
өз тиресине векилчилик эдйән Ысра-
йылың он ики баштутанының көмеги
билен Мусаның ве Харуның тара-
пындан хасаба алнанлар шуларды.

45Ысрайыл гошунында сөвеше укып-
лы, яшы йигрими ве ондан ёкары бо-
ланларың әхлиси өз ковумларына гөрә
хасаба алынды. 46Оларың җеми алты
йүз үч мүң бәш йүз элли адам болды.

47Эмма левилер өз тирелерине гө-
рә хасаба алынмадылар. 48Реб Му-
са шейле дийипди: 49«Диңе леви
тиресиниң адамларыны хасаба алма,
олары ысрайыл халкы билен биле са-
нама. 50Оңа дерек олары мукаддес әхт
чадырына, онуң әхли эсбапларына ве
оңа дегишли затларың хеммесине җо-
гапкәр эдип гой. Мукаддес чадыры ве
онуң әхли эсбапларыны олар гөтер-
синлер ве оңа гөзегчилик этсинлер,
өз чадырларыны онуң төверегинде
диксинлер. 51Мукаддес чадыр гөчү-
рилмели боланда, оны левилер йыг-
насынлар. Мукаддес өй дикилмели
боланда, оны левилер диксинлер. Ле-
вилерден башга, ким оңа голайлашса,
онуң җезасы өлүмдир. 52Ысрайылла-
рың херси бөлүнен тире топарына гө-
рә, өз дүшелгесинде өз тугы астында
дүшлесинлер. 53Эмма левилер ысра-
йыл халкының башына Худайың газа-
бы инмез ялы, чадырларыны мукаддес
әхт чадырының төверегинде диксин-
лер. Мукаддес әхт чадырыны гора-
мак кешигини-де левилер чексинлер».
54Ысрайыллар эдил Реббиң Муса таб-
шырышы ялы этдилер.

2-нҗи бап

Тирелериң ерлешиш ве йөриш тертиби

1Реб Муса билен Харуна шейле дий-
ди: 2«Ысрайыл тирелери дүшләнде,
херси өз дүшелгесинде өз уругла-
рының тугы астында чадырларыны
диксинлер. Олар чадырларыны Реббе
йүз тутулян чадырдан узагракда дик-
синлер. 3Яхуда гошунлары мукаддес
чадырың гүндогарында өз тугы ас-
тында дүшелгесини гурсун. Яхуда-
ларың баштутаны Эминадабың оглы
Нахшондыр. 4Онуң гошунында ха-
саба алнанлар етмиш дөрт мүң алты
йүз адамдыр. 5Онуң янында ысакар
тиресиниң дүшелгеси болсун. Ыса-
карларың баштутаны Сугарың оглы
Нетанелдир. 6Онуң гошунында хаса-
ба алнанлар элли дөрт мүң дөрт йүз
адамдыр. 7Онуң гапдалында зебу-
лун тиреси чадырыны диксин. Зебу-
лунларың баштутаны Хелоның оглы
Элияпдыр. 8Онуң гошунында хасаба
алнанлар элли еди мүң дөрт йүз адам-
дыр. 9Яхуда дүшелгесиндәки хасаба
алнан гошуның җеми бир йүз сегсен
алты мүң дөрт йүз адам. Йөрише ил-
кинҗи болуп шолар чыксынлар.

10Гүнорта гапдалында, өз ту-
гы астында рубен гошунларының
дүшелгеси болсун. Рубенлериң баш-
тутаны Шедеюрың оглы Элисурдыр.
11Онуң гошунында хасаба алнанлар
кырк алты мүң бәш йүз адамдыр.
12Онуң янында шимгон тиресиниң
дүшелгеси болсун. Шимгонларың
баштутаны Сурышадайың оглы
Шелумыелдир. 13Онуң гошунында
хасаба алнанлар элли докуз мүң үч
йүз адамдыр. 14Онуң гапдалында гат
тиреси чадырыны диксин. Гатларың
баштутаны Регувалың оглы Элясап-
дыр. 15Онуң гошунында хасаба ал-
нанлар кырк бәш мүң алты йүз элли
адамдыр. 16Рубен дүшелгесиндәки ха-
саба алнан гошуның җеми бир йүз эл-
ли бир мүң дөрт йүз элли адам. Олар
йөрише икинҗи болуп чыксынлар.

17Левилериң дүшелгеси Реббе йүз
тутулян чадыр билен билеликде

бейлеки дүшелгелериң ортасында
йөремелидир. Эдил дүшлейишлери
ялы, хер бир адам өз орнунда, өз ту-
гы астында йөрише чыксын.

18 Гүнбатар гапдалында өз ту-
гы астында эфрайым гошунлары-
ның дүшелгеси болсун. Эфрайым-
ларың баштутаны Эмиходың оглы
Элишамадыр. 19 Онуң гошунында
хасаба алнанлар кырк мүң бәш йүз
адамдыр. 20 Онуң янында манаша
тиресиниң дүшелгеси болсун. Ма-
нашаларың баштутаны Педахсурың
оглы Гамалыелдир. 21 Онуң гошунын-
да хасаба алнанлар отуз ики мүң ики
йүз адамдыр. 22 Онуң гапдалында бе-
нямин тиресиниң дүшелгеси болсун.
Бенияминлериң баштутаны Гидгоны-
ның оглы Абыдандыр. 23 Онуң го-
шунында хасаба алнанлар отуз бәш
мүң дөрт йүз адамдыр. 24 Эфрайым
дүшелгесиндәки гошуның жеми бир
йүз секиз мүң бир йүз адам. Олар йө-
рише үчүнжи болуп чыксынлар.

25 Демиргазык гапдалында, өз ту-
гы астында дан гошунларының
дүшелгеси болсун. Данларың башту-
таны Эмишадайың оглы Ахыгезердир.
26 Онуң гошунында хасаба алнан-
лар алтмыш ики мүң еди йүз адам-
дыр. 27 Онуң янында ашер тиресиниң
дүшелгеси болсун. Ашерлериң баш-
тутаны Окраның оглы Пагыелдир.
28 Онуң гошунында хасаба алнан-
лар кырк бир мүң бәш йүз адам-
дыр. 29 Онуң гапдалында нафталы
тиресиниң дүшелгеси болсун. Наф-
талыларың баштутаны Эйнаның ог-
лы Ахурадыр. 30 Онуң гошунында
хасаба алнанлар элли үч мүң дөрт
йүз адамдыр. 31 Дан дүшелгесиндәки
гошуның жеми бир йүз элли еди мүң
алты йүз адам. Олар иң соңкы болуп,
херси өз тугы астында йөрише чык-
сынлар».

32 Ысрайылларың уругларына гөрә
хасаба алнанларының жеми шейледи.
Дүшелгелердәки хасаба алнан гошу-
ның жеми алты йүз үч мүң бәш йүз
элли адам болды. 33 Реббиң Муса буй-
рушы ялы, левилер бейлеки ысрайыл-
ларың арасында хасаба алынмады.

34 Ысрайыллар эдил Реббиң Муса
буйрушы ялы этдилер. Оларың хер
бири өз тугы астында ерлешип, өз
уругына ве ковумына гөрә, айдылан
тертипде йөрише чыкдылар.

3-нжи бап

Харуның огуллары

1 Реббиң Синай дагында Муса билен
геплешен вагты Харуның ве Мусаның
несиллери шуларды: 2 Харуның дөрт
оглы барды, оларың атлары шулардыр:
Надап, Абыху, Элгазар ве Ытамар.
Надап онуң новбахар оглуды. 3 Ха-
руның огулларындан руханычылыга
белленип, багыш эдиленлери шулар-
дыр. 4 Эмма Надап билен Абыху Си-
най чөлүнде мукаддес болмадык оды
Реббиң хузурында хөдүр эдендиклери
үчин өлдүлер. Олардан зүрят галма-
ды. Элгазар билен Ытамар болса ата-
лары Харуның яшан дөврүнде руха-
ны болуп хызмат этдилер.

Левилериң борчлары

5 Онсоң Реб Муса шейле дийди:
6 «Леви тиресини гетир-де, руха-
ны Харуның хызматында гой, олар
оңа көмек этсинлер. 7 Олар мукад-
дес чадырың хызматыны эдип, Ха-
рун ве тутуш халк үчин Реббе йүз
тутулян чадырың горамак кешигини
чексинлер. 8 Олар ысрайылларың

хатырасына мукаддес чадырың хыз-
матыны эдип, Реббе йүз тутулян ча-
дырың әхли эсбапларына гөзегчилик
этсинлер. 9 Левилери Харуның ве онуң
несиллериниң ыгтыярына бер. Олар
ысрайылларың арасындан Харуның
ыгтыярына долы берлендир. 10 Ха-
руны ве онуң огулларыны хасаба ал.
Руханычылык везипесини диңе шо-
лар ерине етирмелидирлер, олардан
башга ким мукаддес чадыра голай-
лашса, онуң җезасы өлүмдир». 11 Он-
соң Реб Муса шейле дийди: 12 «Мен
левилери ысрайылларың новбахар
огулларына дерек кабул эдип ал-
дым. Левилер Мениңкидир, 13 чүн-
ки новбахар огулларың бары Ма-
ңа дегишлидир. Мүсүрде новбахар
огуллары өлдүрен гүнүм, Ысрайылда
хайвану-ынсаның илкинҗи догланла-
рының барыны Өзүме багыш этдим.
Олар Мениңкидир. Мен Ребдирин».

Муса левилери хасаба аляр

14 Соңра Синай чөлүнде Реб Муса:
15 «Левилериң бир айлык ве ондан
ёкары яшда болан эркек гөбеклиле-
риниң хеммесини уругларына ве ко-
вумларына гөрә язып хасаба ал» дий-
ди. 16 Онсоң Муса Реббиң сөзүне гөрә
олары өзүне буйрулышы ялы хасаба
алды. 17 Леви огулларының атлары
шулардыр: Гершон, Кохат, Мерары.
18 Уругларына гөрә Гершоның огул-
ларының атлары шулардыр: Либни ве
Шимги. 19 Уругларына гөрә Кохадың
огуллары: Имран, Йисхар, Хеброн ве
Узыел. 20 Уругларына гөрә Мерарының
огуллары: Махлы ве Мушы. Ковумла-
рына гөрә леви уруглары шулардыр.

21 Гершондан либни ве шимги уруг-
лары гелип чыкандыр, буларың
икиси хем Гершоның уругларыдыр.
22 Оларың бир айлык ве ондан ёкары
яшда болан эркек гөбеклилериниң
саны еди мүң бәш йүз адам болды.
23 Гершон уруглары мукаддес чады-
рың еңсесинде, гүнбатар гапдалында
чадыр дикмелидилер. 24 Гершон уруг-
ларының баштутаны Лаелиң оглы
Элясапды. 25 Гершон огуллары Реббе
йүз тутулян чадыра дегишли гораг
хызматларындан шулара: мукаддес
чадырың ички ве дашкы өртүклерине,
чадырың гирелгеси үчин япынҗа,
26 хаядың перделерине, мукаддес
чадырың ве гурбанлык сыпасының
дашындакы хаядың дервезесиниң
япынҗасына, онуң зынҗырларына
ве булара дегишли әхли хызматлара
җогапкәрдирлер.

27 Кохатдан имрам, йисхар, хеброн,
узыел уруглары гелип чыкандыр, бу-
ларың бары Кохадың уругларыдыр-
лар. 28 Буларың яшы бир айлык ве он-
дан ёкары болан эркек гөбеклилери-
ниң саны секиз мүң алты йүз болды.
Булар мукаддес затлары горамаклы-
га җогапкәрдирлер. 29 Кохат уругла-
ры мукаддес чадырың гүнорта гап-
далында дүшлемелидилер. 30 Кохат
уругларының баштутаны Узыелиң
оглы Элисапанды. 31 Олар гораг хыз-
матларындан шулара: сандыга, хан-
тагта, чырадана, гурбанлык сыпа-
сына, мукаддес өйүң энҗамларына,
япынҗа ве булара дегишли әхли хыз-
матлара җогапкәрдирлер. 32 Руханы
Харуның оглы Элгазар леви башту-
танларының башлыгыды ве мукад-
дес затлара җогапкәрчилик чекйән
левилериң үстүнден гараярды.

33 Мерарыдан махлы ве мушы уруг-
лары гелип чыкандыр. Буларың икиси
хем Мерарының уругыдыр. 34 Оларың
бир айлык ве ондан ёкары яшда

болан эркек гөбеклилериниң саны
алты мүң ики йүз болды. 35 Мерары
уругларының баштутаны Абыха-
йыл оглы Сурыелди. Олар мукад-
дес чадырың демиргазык тарапында
дүшлемелидилер. 36 Мерары огулла-
ры мукаддес чадыра дегишли гораг
хызматларындан шулара: онуң чарчу-
валарына, таякларына, сүтүнлерине
ве олары саклаян дабанлара, әхли
эсбапларына ве булара дегишли
әхли хызматлара җогапкәрдирлер.
37 Шейле хем хаядың дашындакы
сүтүнлериң дабанлары, газыклары
ве зынҗырлары билен биле олара
табшырылды.

38 Муса билен Харуның ве онуң
огулларының дүшелгеси гүндогар
тарапда, Реббе йүз тутулян өйүң
өңүнде, ягны мукаддес чадырың
гирелгесиниң өңүнде болсун. Олар
ысрайылларың хатырасына мукад-
дес өйи горамак кешигини чекерлер.
Олардан башга ким муңа голайлаш-
са, онуң җезасы өлүмдир. 39 Реббиң
буйругына гөрә, Муса билен Хару-
ның уругларына гөрә хасаба алан,
бир айлык ве ондан ёкары яшда бо-
лан левилериң эркек гөбеклилери-
ниң саны йигрими ики мүң болды.

Ысрайылың новбахар огуллары ызына сатын алыняр

40 Соңра Реб Муса шейле дийди:
«Ысрайылың бир айлык ве ондан
ёкары яшда болан әхли новбахар огул-
ларыны екеме-еке сана ве язга гечир.
41 Оларың дерегине левилери Мен–Реб
үчин кабул эт, оларың малларыны
болса ысрайылларың илкинҗи дог-
лан малларының өвезине кабул эт».
42 Шейдип, Муса Реббиң өзүне буй-
рушы ялы, ысрайылларың новбахар
огулларының әхлисини хасаба алды.
43 Атлары билен хасаба алнан бир ай-
лык ве ондан ёкары яшда болан эркек
гөбеклилериң җеми саны йигрими
ики мүң ики йүз етмиш үч болды.

44 Онсоң Реб Муса шейле дийди:
45 «Ысрайылларың новбахар огулла-
рының дерегине левилери, маллары-
ның дерегине болса левилериң малла-
рыны кабул эт. Левилер Мениңкидир,
Мен Ребдирин. 46 Ысрайылың нов-
бахар огуллары левилере гаранда
ики йүз етмиш үч адам артыкмач
болды. Олары сатын алмак үчин,
47 адам башына мукаддес өйүң ресми
өлчеги боюнча бәш шекел күмүш
ал. Бир шекел ики мысгала[а] деңдир.
48 Левилериң санындан артыкмачлары
сатын алмага төленен пулы Харуна
ве онуң огулларына бер». 49 Шейдип,
Муса левилериң санындан артык бо-
ланларың өвезине төлег пулларыны
алды. 50 Ысрайылың новбахар огулла-
рындан мукаддес өйүң ресми өлчеги
билен ол бир пут[б] күмүш алды. 51 Он-
соң Реббиң буйруп айдышы ялы, Му-
са төлег пулларыны Харуна ве онуң
огулларына берди.

4-нҗи бап

Леви уругларының борчлары

1 Реб Муса билен Харуна шейле
дийди: 2 «Бейлеки левилерден ай-
ратынлыкда, уругларына ве ковум-
ларына гөрә кохатларың 3 Реббе йүз
тутулян чадырда ишлемәге яравлы,

[а] **3:47** ***Ики мысгал*** – еврейче *йигрими гера*. Бу такм. 10 гр деңдир.
[б] **3:50** ***Бир пут*** – еврейче *бир мүң үч йүз алтмыш бәш шекел*. Бу такм. 15,5 кг деңдир.

отуз яшдан элли яша ченли боланла-
рының хеммесини хасаба ал.

4Кохатларың Реббе йүз тутулян ча-
дырда ерине етирмели хызматы иң
мукаддес затлар билен багланышык-
лыдыр. 5Дүшелге гөчмели болан-
да, Харун ве онуң огуллары чады-
ра гирип, иң мукаддес отагы бөлүп
дуран тутыны айырсынлар ве онуң
билен Әхт сандыгыны басырсын-
лар. 6Онуң үстүни сайлама дериден
эдилен япынҗа билен япып, үстүне
гөк кетени чексинлер ве сандыгың
сырыкларыны ерине гойсунлар. 7Хө-
дүр чөреклери гоюлян хантагтаның
үстүне гөк кетени язып, онуң үстүнде
табаклары ве җамлары, ичги сада-
касы үчин күйзелери ве шакәселери
гойсунлар. Хемишелик чөрек хем
онуң үстүнде болсун. 8Соңра оларың
үстүнден гырмызы мата япып, оны
хем сайлама дериден эдилен япынҗа
билен басырсынлар ве онуң сырыкла-
рыны ерине отуртсынлар. 9Чыраданы,
онуң чыраларыны, мүченеклерини,
новаларыны ве зейтун ягы салынян
әхли гапларыны гөк кетени билен
басырсынлар. 10Онсоң әхли энҗам-
лары билен билеликде оны сайлама
дериден эдилен япынҗа билен ба-
сырып, земмериң үстүнде гойсун-
лар. 11Алтындан эдилен сыпаның үс-
түне гөк кетени япып, оны сайлама
дериден эдилен япынҗа билен басыр-
сынлар ве онуң сырыкларыны ерине
отуртсынлар. 12Мукаддес өйде ыба-
дат эдиленде уланылян әхли энҗам-
лары алып, олары гөк кетенә дола-
сынлар ве сайлама дериден эдилен
япынҗа билен басырсынлар. Онсоң
олары земмериң үстүнде гойсунлар.
13Гурбанлык сыпасының үстүнден
күли айрып, үстүне гырмызы матаны
япсынлар. 14Онуң үстүне гурбан-
лык сыпасының әхли энҗамлары-
ны, ягны ыбадат эдиленде уланылян
маңңаллары, чаршаклары, күл атарла-
ры, легенлери гоюп, үстүне сайлама
дериден эдилен япынҗаны япсынлар
ве сырыкларыны ерине отуртсынлар.
15Дүшелге гөчмели боланда, Харун ве
онуң огуллары мукаддес өйи ве онуң
әхли эсбапларыны басырып болан-
соңлар, кохатлар булары гөтермәге
гелерлер. Йөне олар мукаддес затлара
галташмасынлар, ёгсам өлерлер. Ине,
кохатларың чадырдакы гөтерҗек зат-
лары шулардыр. 16Руханы Харунын
оглы Элгазара чыра ягына, якымлы
ыслы түтетгә, адаты галла садакасы-
на ве месх ягына гөзегчилик этмек
табшырылсын. Шейле хем оңа ту-
туш мукаддес чадыр ве онуң ичин-
дәки әхли энҗамлары, мукаддес отаг
ве онуң энҗамлары табшырылсын».

17Онсоң Реб Муса билен Харуна
шейле дийди: 18«Левилериң арасында
кохат уругының ёк болуп гитмегине
ёл бермәң. 19Олар иң мукаддес затла-
ра галташанларында өлмән аман га-
ларлары ялы, сиз шейле эдиң: Харун
ве онуң огуллары ичери гирип, ко-
хатларың херсиниң ерине етирмели
хызматыны я-да гөтермели йүкү-
ни гөркезсин. 20Эмма кохатлар му-
каддес затлара сәхел салымлык хем
серетмели дәлдирлер, ёгсам олар
өлерлер».

21Соңра Реб Муса шейле дийди:
22-23«Уругларына ве ковумларына гө-
рә гершонларың Реббе йүз тутулян
чадырда ишлемәге яравлы, отуз
яшдан элли яша ченли боланларының
хеммесини язып хасаба ал. 24Гершон
уругларының этмели ишлери ве да-
шамалы йүклери шулардан ыбарат:

25олар мукаддес чадырың тутула-
рыны, Реббе йүз тутулян чадыры ве
онуң япынҗасыны, онуң сайлама
дериден эдилен дашкы япынҗасыны
ве гирелгесиндәки пердәни, 26хаядың
перделерини, мукаддес чадырың ве
гурбанлык сыпасының дашындакы
хаядың дервезесиниң япынҗасыны ве
онуң зынҗырларыны, олара дегишли
әхли эсбаплары гөтерсинлер. Бу зат-
лар билен багланышыклы ишлериң
хеммесини этсинлер. 27Йүк дашама-
гы ве башга ишлери – әхли хызмат-
лары гершонлар Харуның ве онуң
огулларының буйругы эсасында
битирсинлер. Гөтерйән затларыны
горамаклыга олары борчлы эдиң.
28Руханы Харуның оглы Ытамарың
гөзегчилиги астында гершонларың
Реббе йүз тутулян чадыр билен баг-
ланышыклы этмели ишлери ве гораг
везипелери, ине, шулардыр.

29-30Инди болса уругларына ве ко-
вумларына гөрә мерарылары Реббе йүз
тутулян чадырда ишлемәге яравлы
отуз яшдан элли яша ченли боланла-
рының хеммесини язга гечир. 31Реббе
йүз тутулян чадырда хызмат этмек
билен оларың гөтермели ве горамалы
затлары шулардыр: мукаддес чадырың
чарчувалары, таяклары, сүтүнлери ве
олары саклаян дабанлары, 32хаядың
сүтүнлери ве дабанлары, газыкла-
ры, зынҗырлары, олара дегишли әх-
ли энҗамлар. Оларың гөтермели зат-
ларыны атма-ат санап табшырың.
33Руханы Харуның оглы Ытамарың
гөзегчилиги астында мерарыларың
Реббе йүз тутулян чадыр билен баг-
ланышыклы этмели ишлери, ине, шу-
лардыр». 34Онсоң Муса билен Харун
ве халкың ёлбашчылары уругларына
ве ковумларына гөрә кохатлары язга
гечирдилер. 35Реббе йүз тутулян ча-
дырда ишлемәге яравлы отуз яшдан
элли яша ченли боланларының 36уруг-
ларына гөрә хасаба алнаны ики мүң
еди йүз элли адам болды. 37Бу Реббе
йүз тутулян чадырда хызмат эден әх-
ли кохатларың уругларының баш са-
ныдыр. Реббиң Мусаның үсти билен
буйрушы ялы, олары Муса билен
Харун хасаба алды. 38Уругларына
ве ковумларына гөрә хасаба алнан
гершонларың саны шудур: 39Реббе йүз
тутулян чадырда ишлемәге яравлы
отуз яшдан элли яша ченли боланла-
ры 40уругларына ве ковумларына гө-
рә ики мүң алты йүз отуз адам бол-
ды. 41Бу Реббе йүз тутулян чадырда
хызмат эден әхли гершонларың уруг-
ларының баш саныдыр. Реббиң буй-
рушы ялы, олары Муса билен Харун
хасаба алды. 42Уругларына ве ковум-
ларына гөрә, мерарыларың саны шу-
дур: 43Реббе йүз тутулян чадырда
ишлемәге яравлы отуз яшдан элли
яша ченли боланлары 44уругларына
гөрә җеми үч мүң ики йүз адам бол-
ды. 45Бу Реббе йүз тутулян чадырда
хызмат эден әхли мерарыларың уруг-
ларының баш саныдыр. Реббиң Му-
саның үсти билен буйрушы ялы, ола-
ры Муса билен Харун хасаба алды.
46Муса билен Харуның ве ысрайыл
ёлбашчыларының уругларына ве ко-
вумларына гөрә хасаба алан, 47Реббе
йүз тутулян чадырда ишлемәге ве йүк
гөтермәге яравлы, отуз яшдан элли
яша ченли болан 48левилери секиз мүң
бәш йүз сегсен адам болды. 49Реббиң
Мусаның үсти билен берен буйругына
гөрә, хер бир адамың ерине етирмели
иши ве гөтермели йүки белли эдилди.
Реббиң буйрушы ялы, олар Муса та-
рапындан хасаба алындылар.

5-нжи бап

Дүшелгәни тәмиз сакламак

[1]Реб Муса шейле дийди: [2]«Ысра-
йыллара буйрук бер: ёканчлы дери
ве акма кеселлини я-да өлә галта-
шып харам боланы, [3]эркек киши-
ми я аял пархы ёк, Ысрайыл дү-
шелгесини харама чыкармаз ялы,
дүшелгеден хөкман чыкарың, чүн-
ки оларың арасында Мен яшаярын».
[4]Ысрайыллар шейле хем этдилер, ола-
ры дүшелгеден чыкардылар. Реббиң
Муса диенлериниң әхлисини ысра-
йыллар берҗай этдилер.

Гүнәниң өвезини долмак

[5]Реб Муса шейле дийди: [6]«Ысра-
йыллара айт: эгер эркек я-да аял бир
адамың гаршысына гүнә этсе ве Реббе
дөнүклик эдип, гүнә газанса, [7]ол эден
гүнәсини боюн алсын ве гүнәси үчин
өвезлик төлегини төлесин. Ене онуң
үстүне өвезлик төлегиң бәшден бир
бөлегини гошуп, җебир чекен кишә
берсин. [8]Эгер җебир чекен өлсе ве хун
алмага хоссары болмаса, онда эдилен
гүнә үчин төленен хун Реббе багыш
эдилип, рухана берилсин. Бу гүнәкә-
риң гүнәсини сапламак үчин үстесине
гоч хем берилсин. [9]Ысрайылларың әх-
ли мукаддес садакаларының арасын-
дан гетирилен хер бир садака руха-
ныңкыдыр. [10]Хеммәниң берйән му-
каддес садакалары руханыңкыдыр,
ким нәме берсе руханыңкыдыр».

Бивепа аял хакында

[11]Реб Муса шейле дийди: [12]«Ысра-
йыллара айт: эгер бириниң аялы терс
ёла дүшүп, бивепалык этсе, [13]баш-
га бир адам билен ятып, муны әри
билмесе, шейдибем, аял гүнәли бол-
са-да, айыбы әшгәр болмаса, гаршы-
сына шаят тапылмаса ве ол бу иш
үстүнде тутулмаса, [14]әри болса вас-
вас кеселине учрап, гүнәли аялына
мүңкүр болса я-да аялы гүнәли бол-
маса-да оңа мүңкүрлик этсе, [15]онда
әри аялыны руханының янына алып
гелсин. Аялы үчин берилмели сада-
каны, ягны бир батманың ондан би-
ри арпа унуны гетирсин. Мунуң мүң-
күрлик галла садакасыдыгы, ягны эт-
миши әшгәр эдйән садакадыгы үчин,
унуң үстүне зейтун ягы гуюлмасын,
онуң үстүне якымлы ыслы түтетги-де
гоюлмасын. [16]Онсоң руханы ол аялы
гетирип, Реббиң хузурында дуруз-
сын. [17]Руханы мукаддес сувдан тоюн
габа гуюп алсын ве мукаддес чады-
рың ичинден топрак алып, сува гуй-
сун. [18]Руханы ол аялы Реббиң хузу-
рында дурзуп, онуң сачыны яйсын ве
онуң гошавуҗына мүңкүрлик садака-
сыны, ягны этмиши ятладып дурян
айыплама садакасыны гуйсун. Руха-
ны өз элинде нәлет гетирҗек аҗы-
лык сувуны сакласын. [19]Руханы аяла
касам ичирип шейле дийсин: „Эгер
сен башга бир адам билен ятмадык
болсаң, өз әриңиң ыгтыярындакаң
гүнә этмедик болсаң, онда нәлет
гетирйән бу аҗылык сувы саңа зепер
етирмесин“. [20-21]Руханы аяла нәлет ан-
тыны ичирип шейле дийсин: „Эмма
сен өз әриңиң ыгтыярындакаң терс
ёла дүшүп, гүнәли болсаң ве башга
адам билен ятан болсаң, Реб сени Өз
халкының арасында йигренҗе ве гар-
гыша сезевар этсин. Гой, Реб сениң
ят ериңи гуратсын, гарның чишип
гитсин. [22]Бу нәлет гетирйән сув сениң
ичиңе орнап, гарныңы чиширсин, ят
ериңи гуратсын!“

Аял хем „Омын. Омын“ дийсин.
23 Онсоң руханы бу нәлет сөзлерини
язып, оны ажылык сувунда ювсун.
24 Нәлет гетирйән ажылык сувуны
аяла ичирмели. Нәлет гетирйән ажы-
лык сувы аялың ичине орнап, гүйч-
ли агыры дөредер. 25 Руханы мүң-
күрлик садакасыны аялың элинден
алып, оны Реббиң хузурында ёкары
галдырсын ве гурбанлык сыпасына
алып гелсин. 26 Онсоң руханы Реббиң
ёлуна берилйән пай хөкмүнде галла
садакасындан бир гошавуҗыны алып,
оны гурбанлык сыпасында яксын.
Соңра аяла сувы ичирсин. 27 Аяла
сувы ичиренден соң, эгер аял гүнә-
ли болуп, әрине бивепалык эден бол-
са, нәлет гетирйән сув онуң ичине
орнап, гүйчли агыры дөредер. Ол
аялың уят ери гурар, гарны чишер.
28 Эмма аял гүнәли болман тәмиз бол-
са, оңа хич хили зепер этмез ве ене-
де чага догруп билер. 29 Аял өз әри-
ниң ыгтыярындака терс ёла дүшүп,
өзүниң гүнәлидигине мүңкүр бо-
лан ягдайында канун шудур. 30 Я-да
әри вас-вас кеселине учрап, аялына
мүңкүрлик эдип башласа, онда ол
аялыны Реббиң хузурына гетирсин
ве руханы ол аял бабатда бу кану-
ны улансын. 31 Әри языклы болмаз,
эмма аялы велин эден гүнәси үчин
җезасыны чексин».

6-нҗы бап

Назырлык дүзгүни

1 Реб Муса шейле дийди: 2 «Ысра-
йыллара айт: эгер эркек я аял назыр
болмага касам ичип, өзүни Реббе ба-
гыш этсе, 3 онда ол шерапдан ве ча-
кырдан датмасын. Шерап сиркесини-
де, башга сирке-де уланмасын, үзүм
шербедини-де ичмесин, тер үзүм-
де, кишмиш-де иймесин. 4 Назыр-
лык дөврүниң бүтин довамында
үзүмден өндүрилен хич бир зады,
хатда үзүмиң габыгыны я дәнесини-
де агзына алмасын. 5 Назыр болма-
га касам ичен дөврүниң бүтин до-
вамында онуң келлесине хич бир
пәки дегмесин, өзүни Реббе багыш
эден гүнлери гутарянча, назыр бо-
лан адам мукаддесдир, ол сачыны
өсдүрсин. 6-7 Онуң сачы Реббе багыш
эдилендигиниң нышаныдыр. Өзү-
ни Реббе багыш эден гүнлеринде ол
җеседе голайлашмасын. Хатда онуң
атасы я энеси, доганы я уясы өләенде-
де, ол өзүни харам этмесин. 8 Назыр-
лык дөврүниң бүтин довамында бу
адам Реббе багыш эдилен адамдыр.

9 Эгер гапдалындакыларың бири
дуйдансызлыкда өлүп, назырың му-
каддес сачыны харам этсе, онда ол
тәмизленилйән гүн болан единҗи гү-
ни сачыны сырсын. 10 Секизинҗи гүн
ол ики гумрыны я-да ики кепдери ча-
гасыны гетирип, Реббе йүз тутулян
чадырың гирелгесинде рухана берсин.
11 Руханы оларың бирини гүнә гурбан-
лыгы, бейлекисини болса якма гур-
банлыгы хөкмүнде хөдүр эдип, на-
зыры гүнәсинден сапласын, чүнки
ол җеседе голайлашандыгы зерарлы
языклы болупды. Назыр шол гүнүң
өзүнде сачыны тәзеден багыш этсин.
12 Ол назырлыга тәзеден башламак
үчин, өзүни Реббе багыш этсин ве
язык гурбанлыгы хөкмүнде биряшар
эркек токлы гетирсин. Чүнки мукад-
дес эдилен сачың харам боландыгы
үчин, өңки гүнлер хасап эдилмейәр.

13 Назырлык мөхлети гутаранда,
назырлар үчин шу дүзгүни берҗай
этсинлер: оны Реббе йүз тутулян

чадырың гирелгесине гетирсинлер.
[14]Ол Реббе өз пешгешини хөдүр эт-
син, биряшар шикессиз эркек ток-
лыны якма гурбанлыгы хөкмүнде,
биряшар шикессиз уркачы токлыны
гүнә гурбанлыгы хөкмүнде, шикессиз
бир гочы болса саламатлык гурбан-
лыгы хөкмүнде хөдүр этсин. [15]Бир
себет петири, сайлама бугдай унун-
дан зейтун ягына югрулан күлчелери,
йүзүне зейтун ягы чалнан челпеклери,
олар билен биле галла ве ичги са-
дакасыны берсин. [16]Руханы булары
Реббиң хузурында хөдүр этсин, ола-
рың гүнә хем-де якма гурбанлыгы-
ны-да хөдүр этсин. [17]Бир себет петир
билен гочы саламатлык гурбанлыгы
хөкмүнде хөдүр этсин. Шейле хем
руханы галла хем ичги садакасыны-
да хөдүр этсин. [18]Соңра назыр Реббе
йүз тутулян чадырың гирелгесинде,
Реббе багыш эдилен сачыны сырып,
саламатлык гурбанлыгының ашагын-
да янып дуран ода ташласын. [19]Назыр
Реббе багыш эдилен сачыны сырып
болансоң, руханы гочуң гайнан бир
будуны, себетден бир петири ве йү-
зүне зейтун ягы чалнан бир челпеги
алып, олары назырың элине берсин.
[20]Онсоң руханы гөтерме садакасы
хөкмүнде олары Реббиң хузурын-
да ёкары галдырсын. Гөтерме сада-
ка хөкмүнде дөш хем, үвреме садака
хөкмүнде бут хем руханы үчин му-
каддес пайдыр. Шондан соңра на-
зыр болан адам шерап ичип билер.
[21]Ине, касам ичип, назыр боланды-
гы ве онуң Реббе багыш эдилендиги
үчин берилйән назырлык гурбанлык-
лары хакындакы дүзгүн шулардан
ыбаратдыр. Эгер ол назырлык ка-
самының талап эдйән затларындан
башга-да садака бермеги вада берен
болса, онда берен вадасыны долы
берҗай этсин».

Руханы патасы

[22]Реб Муса шейле дийди: [23]«Ха-
руна ве онуң огулларына айт, ысра-
йыллара пата берсинлер. Сиз олара
шейле дийиң:

[24]„Гой, Реб сизи ялкап, Өз
пенасында сакласын!
[25]Реб гүлер йүзи билен баксын,
сизе мерхемет этсин!
[26]Реб сизе назарыны салып,
саламатлык берсин!

[27]Шейдип, Харун ве онуң огуллары
ысрайыллара Мениң адым билен пата
берсинлер, Мен хем олары ялкарын“».

7-нҗи бап

Баштутанлар садакаларыны гетирйәрлер

[1]Муса мукаддес чадыры дикип бо-
луп, ичиниң әхли эсбаплары билен
бирликде онуң үстүне яг сепеләп
мукаддес этди. Гурбанлык сыпасы-
ны-да онуң әхли энҗамлары билен
бирликде онуң үстүне яг сепеләп му-
каддес этди. [2-3]Шондан соң илат са-
навына ёлбашчылык эден ысрайыл
баштутанлары, ягны уругбашылары
ве тиребашылары өз садакаларыны
Реббиң хузурына гетирдилер. Олар
алты саны үсти өртүлги араба билен
он ики өкүзи – хер ики баштутан
үчин бир араба ве хер баштутан үчин
бир өкүзи мукаддес чадырың өңүне
гетирдилер. [4]Онсоң Реб Муса шейле
дийди: [5]«Оларың садакаларыны кабул
эдип ал, Реббе йүз тутулян чадырда
эдилйән ишлер үчин герек болар. Ола-
ры левилере хер бириниң битирйән
ишлерине гөрә бер». [6]Муса арабалары

ве өкүзлери гетирип, левилере берди.
[7]Ол эдйән ишлерине гөрә ики араба
билен дөрт өкүзи гершонлара берди.
[8]Дөрт араба билен секиз өкүзи болса эдйән ишлерине гөрә мерарылара берди. Олар руханы Харуның оглы Ытамарың ёлбашчылыгы астында ишлейәрдилер.
[9]Эмма ол кохатлара хич зат бермеди, чүнки оларың везипеси мукаддес затлары эгинлеринде дашамакды.

[10]Гурбанлык сыпасының үстүне яг сепеләп, мукаддес эдиленден соң, баштутанлар хем онуң багыш эдилиш дабарасына садакалар хөдүрледилер. Олар өз садакаларыны гурбанлык сыпасының өңүне гетирдилер.
[11]Реб Муса: «Гурбанлык сыпасының багыш эдилишине хер гүн бир баштутан өз садакаларыны хөдүр этсин» дийди.

[12]Биринҗи гүн яхуда тиресинден Эминадабың оглы Нахшон садакаларыны хөдүр этди.
[13]Онуң садакалары шулардан ыбаратды: Мукаддес өйүң ресми өлчеги билен аграмы үч йүз элли мысгал[а] болан күмүш табак, аграмы йүз элли мысгал[б] болан күмүш леген. Оларың икисем галла садакасы үчин зейтун ягы билен гарылан сайлама бугдай унундан долуды.
[14]Ичи түтетгиден долы, аграмы йигрими мысгал[в] болан алтын җам.
[15]Якма гурбанлыгы үчин бир өкүзче, бир гоч, биряшар эркек токлы.
[16]Гүнә гурбанлыгы үчин бир теке.
[17]Саламатлык гурбанлыгы үчин хем ики өкүз, бәш гоч, бәш теке ве бәш саны биряшар эркек токлы. Ине, шулар Эминадабың оглы Нахшоның садакаларыды.

[18]Икинҗи гүн ысакарларың баштутаны Сугарың оглы Нетанел садакаларыны хөдүр этди.
[19]Онуң садакалары шулардан ыбаратды: мукаддес өйүң ресми өлчеги билен аграмы үч йүз элли мысгал болан күмүш табак, аграмы йүз элли мысгал болан күмүш леген. Оларың икисем галла садакасы үчин зейтун ягы билен гарылан сайлама бугдай унундан долуды.
[20]Ичи түтетгиден долы, аграмы йигрими мысгал болан алтын җам.
[21]Якма гурбанлыгы үчин бир өкүзче, бир гоч, биряшар эркек токлы.
[22]Гүнә гурбанлыгы үчин бир теке.
[23]Саламатлык гурбанлыгы үчин хем ики өкүз, бәш гоч, бәш теке ве бәш саны биряшар эркек токлы. Ине, шулар Сугарың оглы Нетанелиң садакаларыды.

[24]Үчүнҗи гүн зебулунларың баштутаны Хелоның оглы Элияп садакаларыны хөдүр этди.
[25]Онуң садакалары шулардан ыбаратды: мукаддес өйүң ресми өлчеги билен аграмы үч йүз элли мысгал болан күмүш табак, аграмы йүз элли мысгал болан күмүш леген. Оларың икисем галла садакасы үчин зейтун ягы билен гарылан сайлама бугдай ундан долуды.
[26]Ичи түтетгиден долы, аграмы йигрими мысгал болан алтын җам.
[27]Якма гурбанлыгы үчин бир өкүзче, бир гоч, биряшар эркек токлы.
[28]Гүнә гурбанлыгы үчин бир теке.
[29]Саламатлык гурбанлыгы үчин хем ики өкүз, бәш гоч, бәш теке ве бәш саны биряшар эркек токлы. Ине, шулар Хелоның оглы Элиябың садакаларыды.

[а] **7:13 *Үч йүз элли мысгал*** – еврейче *йүз отуз шекел*. Бу такм. 1,5 кг деңдир.
[б] **7:13 *Йүз элли мысгал*** – еврейче *етмиш шекел*. Бу такм. 800 гр деңдир.
[в] **7:14 *Йигрими мысгал*** – еврейче *он шекел*. Бу такм. 110 гр деңдир.

30 Дөрдүнҗи гүн рубенлериң баш-
тутаны Шедеюрың оглы Элисур са-
дакаларыны хөдүр этди. 31 Онуң сада-
калары шулардан ыбаратды: мукад-
дес өйүң ресми өлчеги билен аграмы
үч йүз элли мысгал болан күмүш та-
бак, аграмы йүз элли мысгал болан кү-
мүш леген. Оларың икисем галла са-
дакасы үчин зейтун ягы билен гары-
лан сайлама бугдай унундан долуды.
32 Ичи түтетгиден долы, аграмы йиг-
рими мысгал болан алтын җам. 33 Якма
гурбанлыгы үчин бир өкүзче, бир гоч,
биряшар эркек токлы. 34 Гүнә гурбан-
лыгы үчин бир теке. 35 Саламатлык
гурбанлыгы үчин хем ики өкүз, бәш
гоч, бәш теке ве бәш саны биряшар
эркек токлы. Ине, шулар Шедеюрың
оглы Элисурың садакаларыды.

36 Бәшинҗи гүн шимгонларың
баштутаны Сурышадайың оглы
Шелумыел садакаларыны хөдүр эт-
ди. 37 Онуң садакалары шулардан ыба-
ратды: мукаддес өйүң ресми өлчеги
билен аграмы үч йүз элли мысгал бо-
лан күмүш табак, аграмы йүз элли
мысгал болан күмүш леген. Оларың
икисем галла садакасы үчин зейтун
ягы билен гарылан сайлама бугдай
унундан долуды. 38 Ичи түтетгиден
долы, аграмы йигрими мысгал болан
алтын җам. 39 Якма гурбанлыгы үчин
бир өкүзче, бир гоч, биряшар эркек
токлы. 40 Гүнә гурбанлыгы үчин бир
теке. 41 Саламатлык гурбанлыгы үчин
хем ики өкүз, бәш гоч, бәш теке ве бәш
биряшар эркек токлы. Ине, шулар Су-
рышадайың оглы Шелумыелиң сада-
каларыды.

42 Алтынҗы гүн гатларың баштута-
ны Дегувалың оглы Элясап садака-
ларыны хөдүр этди. 43 Онуң садака-
лары шулардан ыбаратды: мукаддес
өйүң ресми өлчеги билен аграмы үч
йүз элли мысгал болан күмүш та-
бак, аграмы йүз элли мысгал болан
күмүш леген. Оларың икисем галла
садакасы үчин зейтун ягы билен га-
рылан сайлама бугдай унундан долу-
ды. 44 Ичи түтетгиден долы, аграмы
йигрими мысгал болан алтын җам.
45 Якма гурбанлыгы үчин бир өкүзче,
бир гоч, биряшар эркек токлы. 46 Гүнә
гурбанлыгы үчин бир теке. 47 Саламат-
лык гурбанлыгы үчин хем ики өкүз,
бәш гоч, бәш теке ве бәш биряшар
эркек токлы. Ине, шулар Дегувалың
оглы Элясабың садакаларыды.

48 Единҗи гүн эфрайымларың баш-
тутаны Эмихудың оглы Элишама са-
дакаларыны хөдүр этди. 49 Онуң сада-
калары шулардан ыбаратды: мукад-
дес өйүң ресми өлчеги билен аграмы
үч йүз элли мысгал болан күмүш та-
бак, аграмы йүз элли мысгал болан
күмүш леген. Оларың икисем галла
садакасы үчин зейтун ягы билен га-
рылан сайлама бугдай унундан до-
луды. 50 Ичи түтетгиден долы, аг-
рамы йигрими мысгал болан алтын
җам. 51 Якма гурбанлыгы үчин бир
өкүзче, бир гоч, биряшар эркек ток-
лы. 52 Гүнә гурбанлыгы үчин бир теке.
53 Саламатлык гурбанлыгы үчин хем
ики өкүз, бәш гоч, бәш теке ве бәш
биряшар эркек токлы. Ине, шулар
Эмихудың оглы Элишаманың сада-
каларыды.

54 Секизинҗи гүн манашаларың
баштутаны Педахсурың оглы Гам-
лыел садакаларыны хөдүр этди.
55 Онуң садакалары шулардан ыба-
ратды: мукаддес өйүң ресми өлчеги
билен аграмы үч йүз элли мысгал бо-
лан күмүш табак, аграмы йүз элли
мысгал болан күмүш леген. Оларың

икисем галла садакасы үчин зейтун
ягы билен гарылан сайлама бугдай
унундан долуды. 56 Ичи түтетгиден
долы, аграмы йигрими мысгал болан
алтын җам. 57 Якма гурбанлыгы үчин
бир өкүзче, бир гоч, биряшар эркек
токлы. 58 Гүнә гурбанлыгы үчин бир
теке. 59 Саламатлык гурбанлыгы үчин
хем ики өкүз, бәш гоч, бәш теке ве
бәш биряшар эркек токлы. Ине, шу-
лар Педахсурың оглы Гамлыелиң са-
дакаларыды.

60 Докузынҗы гүн беняминлериң
баштутаны Гидгоның оглы Абы-
дан садакаларыны хөдүр этди. 61 Онуң
садакалары шулардан ыбаратды: му-
каддес өйүң ресми өлчеги билен агра-
мы үч йүз элли мысгал болан күмүш
табак, аграмы йүз элли мысгал болан
күмүш леген. Оларың икисем галла
садакасы үчин зейтун ягы билен га-
рылан сайлама бугдай унундан долу-
ды. 62 Ичи түтетгиден долы, аграмы
йигрими мысгал болан алтын җам.
63 Якма гурбанлыгы үчин бир өкүзче,
бир гоч, биряшар эркек токлы. 64 Гүнә
гурбанлыгы үчин бир теке. 65 Саламат-
лык гурбанлыгы үчин хем ики өкүз,
бәш гоч, бәш теке ве бәш биряшар
эркек токлы. Ине, шулар Гидгоны-
ның оглы Абыданың садакаларыды.

66 Онунҗы гүн данларың баштута-
ны Эмишадайың оглы Ахыгезер са-
дакаларыны хөдүр этди. 67 Онуң сада-
калары шулардан ыбаратды: мукад-
дес өйүң ресми өлчеги билен аграмы
үч йүз элли мысгал болан күмүш та-
бак, аграмы йүз элли мысгал болан
күмүш леген. Оларың икисем галла
садакасы үчин зейтун ягы билен га-
рылан сайлама бугдай унундан долу-
ды. 68 Ичи түтетгиден долы, аграмы
йигрими мысгал болан алтын җам.
69 Якма гурбанлыгы үчин бир өкүзче,
бир гоч, биряшар эркек токлы. 70 Гү-
нә гурбанлыгы үчин бир теке. 71 Са-
ламатлык гурбанлыгы үчин хем ики
өкүз, бәш гоч, бәш теке ве бәш саны
биряшар эркек токлы. Ине, шулар
Эмишадайың оглы Ахыгезериң са-
дакаларыды.

72 Он биринҗи гүн ашерлериң баш-
тутаны Окраның оглы Пагыел сада-
каларыны хөдүр этди. 73 Онуң сада-
калары шулардан ыбаратды: мукад-
дес өйүң ресми өлчеги билен аграмы
үч йүз элли мысгал болан күмүш та-
бак, аграмы йүз элли мысгал болан
күмүш леген. Оларың икисем галла
садакасы үчин зейтун ягы билен га-
рылан сайлама бугдай унундан до-
луды. 74 Ичи түтетгиден долы, аг-
рамы йигрими мысгал болан алтын
җам. 75 Якма гурбанлыгы үчин бир
өкүзче, бир гоч, биряшар эркек ток-
лы. 76 Гүнә гурбанлыгы үчин бир теке.
77 Саламатлык гурбанлыгы үчин хем
ики өкүз, бәш гоч, бәш теке ве бәш
биряшар эркек токлы. Ине, шулар Ок-
раның оглы Пагыелиң садакаларыды.

78 Он икинҗи гүн нафталыларың
баштутаны Эйнаның оглы Ахура са-
дакаларыны хөдүр этди. 79 Онуң сада-
калары шулардан ыбаратды: Мукад-
дес өйүң ресми өлчеги билен аграмы
үч йүз элли мысгал болан күмүш та-
бак, аграмы йүз элли мысгал болан
күмүш леген. Оларың икисем галла
садакасы үчин зейтун ягы билен га-
рылан сайлама бугдай унундан до-
луды. 80 Ичи түтетгиден долы, аг-
рамы йигрими мысгал болан алтын
җам. 81 Якма гурбанлыгы үчин бир
өкүзче, бир гоч, биряшар эркек ток-
лы. 82 Гүнә гурбанлыгы үчин бир теке.
83 Саламатлык гурбанлыгы үчин хем

ики өкүз, бәш гоч, бәш теке ве бәш
биряшар эркек токлы. Ине, шулар Эй-
наның оглы Ахураның садакаларыды.
84 Гурбанлык сыпасының үстүне
яг сепеләп, мукаддес эдиленден соң,
ысрайыл баштутанларының онуң ба-
гыш эдилиш дабарасына хөдүр эден
садакалары, ине, шулардан ыбаратды:
он ики күмүш табак, он ики күмүш
леген ве он ики алтын җам. 85 Хер кү-
мүш табагың аграмы үч йүз элли мыс-
галды ве хер күмүш легениң аграмы
йүз элли мысгалды. Әхли күмүш гап-
ларың аграмы мукаддес өйүң ресми
өлчеги билен алты мүң мысгалды[а].
86 Ичи түтетгиден долы, хер бириниң
аграмы йигрими мысгал болан он ики
саны алтын кепҗәниң җеми аграмы
мукаддес өйүң ресми өлчеги билен
ики йүз кырк мысгалды[б]. 87 Якма гур-
банлыгы үчин яның галла садака-
сы билен багыш эдилен малларың са-
ны он ики өкүз, он ики гоч, он ики
биряшар эркек токлы ве гүнә гурбан-
лыгы үчин он ики теке болды. 88 Са-
ламатлык гурбанлыгы үчин багыш
эдилен малларың җеми саны: йигри-
ми дөрт өкүз, алтмыш гоч, алтмыш
теке ве алтмыш биряшар эркек ток-
лы болды. Булар гурбанлык сыпасына
яг сепеләп, мукаддес эдиленден соң,
онуң багыш эдилиш дабарасына хө-
дүр эдилен садакалардыр.
89 Муса Реб билен геплешмек үчин,
Реббе йүз тутулян чадыра гиренде,
ики керубың[в] арасындан гелйән
сеси эшидйәрди. Бу ики геруп Әхт
сандыгының гапагының үстүндеди.
Шейдип, Реб Муса билен геплешерди.

8-нҗи бап

Харун чыралары ерлешдирйәр

1 Реб Муса шейле дийди: 2 «Хару-
на айт: ол чыралары чырадана отур-
данда, оларың ягтысы чыраданың
өңүне дүшер ялы эдип отуртсын».
3 Харун шейле хем этди. Реббиң
Муса буйрушы ялы, ол чыралары
чыраданың өңүне ягты сачар ялы
эдип ерлешдирди. 4 Чыраданың гур-
лушы шейледи: аягындан тә чыра
отурдылян гүллерине ченли дөвме
сап алтындан ясаланды. Харун чы-
раданы Реббиң Муса гөркезен нусга-
сы боюнча ясады.

Левилер Реббе багыш эдилйәр

5 Реб Муса шейле дийди: 6 «Ысра-
йылларың арасындан левилери бө-
лүп айыр-да, олары тәмизле. 7 Олары
тәмизлемек үчин шейле эт: оларың
үстүне тәмизлик сувуны сепеле, он-
соң олар бедениндәки әхли түйлери
сырсынлар, эшиклерини ювсунлар,
шейдип, өзлерини тәмизлесинлер.
8 Соңра олар бир өкүзче билен галла
садакасы үчин зейтун ягына гары-
лан сайлама бугдай униуны алсын-
лар. Сен хем гүнә гурбанлыгы үчин
бир өкүзче ал. 9 Онсоң левилери Реббе
йүз тутулян чадырың өңүне гетирип,
бүтин ысрайыл җемагатыны йыгна.
10 Левилери Реббиң хузурына гетирен
махалың ысрайыллар эллерини
левилериң келлесине гойсунлар. 11 Ха-
рун левилери ысрайылларың берйән
гөтерме садакасы хөкмүнде Реббе

[а] **7:85** ***Алты мүң мысгал*** – еврейче *ики мүң дөрт йүз шекел.* Бу такм. 28 кг деңдир.
[б] **7:86** ***Ики йүз кырк мысгал*** – еврейче *йүз йигрими шекел.* Бу такм. 1,3 кг деңдир.
[в] **7:89** ***Керуп*** – перишделериң бир гөрнүши. Сөзлүге серет.

багыш этсин. Шонда олар Реббиң хыз-
матыны эдип билерлер. 12Онсоң леви-
лер эллерини өкүзчелериң келлесине
гойсунлар. Оларың бирини гүнә
гурбанлыгы үчин, бейлекисини-де
левилери гүнәсинден сапламак үчин,
якма гурбанлыгы хөкмүнде Реббе ба-
гыш этсинлер. 13Соңра левилери Ха-
руның огулларының өңүнде дурзуп,
олары Реббе багыш эт.

14Шейдип, сен левилери ысрайыл-
ларың арасындан сайлап аларсың,
инди олар Реббиңки боларлар. 15Сен
левилери тәмизләп, олары Реббе ба-
гыш эдениңден соң, олар Реббе йүз
тутулян чадырда хызмат этмек үчин
ичери гирип билерлер. 16Чүнки ыс-
райылларың арасында олар инди
бүтинлей Реббе дегишлидирлер. Реб
левилери әхли ысрайыл аялларының
илкинҗи догран огулларының өвезине
Өзүне алды. 17Чүнки ысрайылларың
арасында хайван болсун, ынсан бол-
сун пархы ёк, илкинҗи догланлар
Реббиңкидир. Мүсүр юрдунда новба-
хар огуллары гыран гүни, Реб олары
Өзүне багыш этди. 18Ол левилери бол-
са ысрайылың новбахар огулларының
өвезине тутушлыгына Өзүне алды.
19Онуң үстесине-де, Ол ысрайыллар-
дан левилери Харуна ве онуң огулла-
рына пешгеш хөкмүнде берди. Чүнки
левилер ысрайыллара дерек Реббе йүз
тутулян өйде ишлейәндиклери үчин,
ысрайыллары гүнәлеринден саплар-
лар. Левилер ысрайыллары мукаддес
затлара хас голай гелмекден горарлар,
ёгсам ысрайыллар хеләк боларлар».

20Муса билен Харун ве бүтин ыс-
райыл халкы левилер үчин айдылан
затлары этдилер. Ысрайыллар Реббиң
левилер хакда Муса буйранларының
барыны берҗай этдилер. 21Левилер
өзлерини тәмизләп, эшиклерини
ювдулар. Онсоң Харун олары гөтерме
садакасы хөкмүнде Реббиң хузурында
хөдүр этди ве тәмизлемек үчин, ола-
ры гүнәлеринден саплады. 22Шон-
дан соңра левилер Харуның ве
онуң огулларының ыгтыярлыгында
Реббе йүз тутулян чадыра хызмат
этмәге гирдилер. Олар левилер хак-
да эдил Реббиң Муса буйрушы ялы
хем этдилер. 23Реб Муса шейле дий-
ди: 24«Левилере дегишли дүзгүн
шейледир: яшы йигрими бәш ве он-
дан ёкары боланлар Реббе йүз тутулян
чадырың хызматыны этмелидирлер.
25Элли яшдан соң олар хызматдан бо-
шадылмалыдырлар ве мундан бейләк
гуллук этмели дәлдирлер. 26Олар
Реббе йүз тутулян чадыры горамак
кешигини чекйән өз леви доганла-
рына көмек эдип билерлер. Ине, сен
шейдип, левилериң ерине етирйән
борчларыны шунуң ялы кадалаш-
дыргын».

9-нҗы бап

Песах байрамы

1Ысрайылларың Мүсүрден чыкан-
ларындан соңкы икинҗи йылың би-
ринҗи айында[a] Реб Синай чөлүн-
де Муса билен геплешип, шейле
дийди: 2«Ысрайыллар кесгитленен
вагтда Песах байрамыны беллесин-
лер. 3Шу айың он дөрдүне, белленен
вагтда, агшамара оны әхли дүзгүн-
лере ве када-кануна лайыклыкда

[a] **9:1** Еврейлериң сененамасы боюнча йылың биринҗи айы такмынан апрель айы-
на габат гелйәр. Серет: Мср 13:4.

гечирсинлер». 4 Шейлеликде, Му-
са ысрайыллара Песах байрамыны
беллемелидиклерини айтды. 5 Шо-
ңа гөрә, ысрайыллар Синай чөлүнде
биринҗи айың он дөрдүне, агшамара
Песах байрамыны белледилер. Ысра-
йыллар Реббиң Муса табшыран зат-
ларының әхлисини берҗай этдилер.
6 Эмма өлә галташанлыгы зерарлы ха-
рам боланлар-да барды. Олар шол гүн
Песах байрамының гечирилишине
гатнашып билмедилер. Шонуң үчин
олар Муса билен Харуның янына
гелип: 7 «Өлә галташып харам бол-
сак-да, биз нәме үчин бейлеки ысра-
йыллар билен биле Реббе белленен
вагтда гурбанлык бермели дәлми-
шик?» дийдилер. 8 Муса олара: «Га-
рашың, сиз хакда Реббиң нәме таб-
шырык берйәнини билейин» дийди.
9 Реб Муса шейле дийди: 10 «Ысра-
йыллара айт, сизиң бириңизиң я-да
несиллериңизден бириниң өлә галта-
шып, харам боландыгына я-да узак
сапарда боландыгына гарамаздан,
Реббиң Песах байрамыны белләп
билерсиңиз. 11 Олар икинҗи айың
он дөрдүне, агшам Песах гурбаны-
ны союп, оны петир ве аҗы отлар
билен ийсинлер. 12 Эртире ченли гур-
банлыкдан хич зат галмасын ве онуң
екеже сүңки-де дөвүлмесин. Песах
байрамы өзүниң әхли када-канунла-
рына лайыклыкда белленсин. 13 Эм-
ма кимде-ким тәмиздигине ве узак
ёла гитмәндигине гарамаздан, Песах
байрамыны беллемесе, онда ол Реббе
берилмели садаканы белленен ваг-
тында бермәнлиги үчин, халкың ара-
сындан ковлуп чыкарылсын. Бейле
адам эден гүнәси үчин җезасыны
чекмелидир. 14 Эгер араңызда яшаян
гелмишеклерден бири Реббиң Песах
байрамыны беллесе, онда ол оны
әхли када-канунлара лайыклыкда
гечирсин. Аслы ысрайыллы болан
үчин хем, гелмишек үчин хем бир
дүзгүн болсун».

Мукаддес чадыры бүрән булут

15 Мукаддес чадырың, ягны әхт ча-
дырының гурлан гүни, оны булут гап-
лап алды. Агшамдан тә эртире ченли
булут ода меңзәп, мукаддес чады-
рың депесинде дурды. 16 Бу хемише
шейле болды, гүндизлерине мукаддес
чадыры бүрейән булут гиҗелерине
ода меңзейәрди. 17 Булут чадырың
үстүнден гөтериленсоң, ысрайыл-
лар ёла дүшердилер. Булут нирә
гелип дурса, ысрайыллар хем шол
ерде дүшелге гурардылар. 18 Ысра-
йыллар Реббиң буйругы билен ёла
дүшүп, Реббиң буйругы билен хем
дүшләрдилер. Булут мукаддес чады-
рың депесинде нәче вагтлап саклан-
са, олар хем өз дүшелгелеринде шон-
ча вагт сакланардылар. 19 Хатда булу-
дың мукаддес чадырың депесинде
сакланмагы узага чексе-де, ысрайыл-
лар Реббиң буйругыны берҗай эдип
гөчмездилер. 20 Кәвагтлар булут му-
каддес чадырың депесинде диңе сан-
лыҗа гүн гөрнерди, олар хем Реббиң
буйругына гөрә дүшелгелеринде бо-
луп, соңра Реббиң буйругы билен хем
ёла дүшердилер. 21 Кәвагтлар болса бу-
лут диңе агшамдан эртире ченли сак-
ланарды, булут ирден гөтериленсоң,
олар ёла дүшердилер. Гүндиз бол-
сун, гиҗе болсун – пархы ёк, булут
ёкары гөтериленде ысрайыллар хем
ёла дүшердилер. 22 Булут мукаддес
чадырың депесинде ики гүн саклан-
са-да, бир ай сакланса-да, хатда он-
дан хем узак вагтлап сакланмагыны

довам этсе-де, ысрайыллар дүшлән
ерлеринден гөчмездилер. Эмма бу-
лут гөтерилен бадына, олар ене ёла
дүшердилер. [23]Ысрайыллар Реббиң
буйругы билен дүшләп, Реббиң буй-
ругы билен хем ёла дүшердилер. Олар
Реббиң Муса аркалы берйән буйрук-
ларыны берҗай этдилер.

10-нжы бап

Күмүш сурнайлар

[1]Реб Муса шейле дийди: [2]«Өзүңе
дөвме сап күмүшден ики саны сур-
най яса. Олары җемагаты чагырмак ве
дүшелгелери гөчүрмек үчин уланар-
сың. [3]Ики сурнай деӊ чалнанда, бү-
тин җемагат сениң яныңа, Реббе йүз
тутулян чадырың гирелгесине йыг-
нансын. [4]Эгер сурнайларың бири ча-
лынса, онда ысрайыл ёлбашчылары,
ягны тире баштутанлары сениң яныңа
йыгнансынлар. [5]Сурнай гысга-гыс-
га чалынса, гүндогар тарапдакы
дүшелгелер ёла чыксын. [6]Сурнай
икинҗи гезек гысга чалынса, онда
гүнорта тарапдакы дүшелгелер ёла
дүшсүн. Дүшелгәниң гөчмелидигини
аңладян сурнай гысга чалынсын. [7]Эм-
ма җемагаты йыгнамак герек болан-
да, сурнай узак чалынсын, гысга ча-
лынмасын. [8]Сурнайлары руханы
Харуның огуллары чалсынлар. Бу
сизиң ве гелҗекки несиллериңиз үчин
эбедилик дүзгүн болсун. [9]Юрдуңызда
сизиң үстүңизе чозан душмана гар-
шы сөвеше чыканыңызда, сурнайлар
билен сөвеш сазыны чалың. Шонда
Худайыңыз Реб сизи ятлар ве душ-
манларыңыздан халас эдер. [10]Шат
гүнүңизде, беллемели байрамлары-
ңызда ве хер айың башында, якма
ве саламатлык гурбанлыгыңызың
башында сурнайлары чалың. Олар
сизиң Худайыңыз Реббиң хузурын-
да ятланмагыңыз үчин хызмат эдер.
Худайыңыз Реб Мендирин».

Ысрайыллар Синай дагындан гидйәрлер

[11]Ысрайылларың Мүсүрден чы-
канларындан соңкы икинҗи йы-
лың икинҗи айында, айың йигри-
миси гүни мукаддес әхт чадырының
депесинден булут гөтерилди. [12]Ысра-
йыллар гөчмәге тайярланып, Синай
чөлүнден чыкып уградылар. Булут
Паран чөлүне гелип дурды. [13]Олар
илкинҗи гезек Реббиң Муса аркалы
берен буйругы билен ёла дүшдүлер.
[14]Яхудаларың дүшелгеси топар-топар
болуп, өз тугы астында илкинҗи бо-
луп ёла дүшди. Бу тутуш топара Эми-
надабың оглы Нахшон баштутанлык
эдйәрди. [15]Ысакар тиресиниң топары-
на Сугарың оглы Нетанел баштутан-
лык эдйәрди. [16]Зебулун тиресиниң то-
парына Хелоның оглы Элияп башту-
танлык эдйәрди.

[17]Онсоң мукаддес чадыр сөкүлди
ве оны гөтерйән гершонлар билен
мерарылар ёла дүшдүлер. [18]Соңра
рубенлериң дүшелгеси топар-топар
болуп, өз тугы астында ёла дүшди. Бу
тутуш топара Шедеюрың оглы Эли-
сур баштутанлык эдйәрди. [19]Шим-
гон тиресиниң топарына Сурышада-
йың оглы Шелумыел баштутанлык
эдйәрди. [20]Гат тиресиниң топарына
болса Дегувалың оглы Элясап баш-
тутанлык эдйәрди.

[21]Соңра мукаддес затлары гөтерйән
кохатлар ёла дүшдүлер. Булар ба-
рып етйәнчә, гершонлар ве мера-
рылар мукаддес чадыры дикердилер.
[22]Соңра эфрайымларың дүшелгеси

топар-топар болуп, өз тугы астында
ёла дүшдүлер. Бу тутуш топара Эми-
худың оглы Элишама баштутанлык
эдйәрди. 23 Манаша тиресиниң топа-
рына Педахсурың оглы Гамлыел баш-
утанлык эдйәрди. 24 Бенямин тире-
синиң топарына болса Гидгоның
оглы Абыдан баштутанлык эдйәрди.

25 Иң соңунда дүшелгелериң ызкы
горагы хөкмүнде данларың дүшелгеси
топар-топар болуп, өз тугы астында
ёла дүшди. Бу тутуш топара Эмиша-
дайың оглы Ахыгезер баштутанлык
эдйәрди. 26 Ашер тиресиниң топары-
на Окраның оглы Пагыел баштутан-
лык эдйәрди. 27 Нафталы тиресиниң
топарына болса Эйнаның оглы Аху-
ра баштутанлык эдйәрди. 28 Ысрайыл-
лар гөченлеринде топар-топар болуп,
шу тертипде гидердилер.

29 Муса гайынатасы мидянлы
Регувалың оглы Хобаба: «Биз Реббиң
„сизе берҗек“ диен ерине тарап ёла
дүшйәрис. Йөр, бизиң билен гит, биз
саңа ягшылык эдерис. Чүнки Реб
Ысрайыла ягшылык этҗекдигини
вада берди» дийди. 30 Эмма Хобап
оңа: «Ёк, мен гитҗек дәл. Мен өз
юрдума, гарындашларымың янына
гитҗек» дийди. 31 Муса оңа: «Бизи
ташлап гитме! Чүнки чөлде дүшлеҗек
ерлеримизи сен говы билйәрсиң,
бизе ёлбелетчилик эт. 32 Эгер бизиң
билен гитсең, Реббиң бизе этҗек
ягшылыкларыны сениң билен пай-
лашарыс» дийди.

33 Онсоң ысрайыллар Реббиң дагын-
дан гайдып, үч гүн йөредилер. Ола-
рың дүшлеҗек ерини тапмак үчин,
Реббиң Әхт сандыгы хем ёлуң бүтин
довамында оларың өңүнден барярды.
34 Дүшелгеден чыкып угранлары бә-
ри Реббиң булуды гүндиз оларың
үстүндеди.

35 Хер сапар Әхт сандыгы ёла
дүшенде, Муса шейле диерди:

«Галкын, эй, Реб! Гой,
душманларың даргасын,
сени йигренйәнлер Сениң
өңүнден гачсын».

36 Әхт сандыгы саклананда болса
ол шейле диерди:

«Эй, Реб, мүңлерче ысрайыл
ковумларына сары өврүл!»

11-нжи бап

Халкың шикаятлары

1 Халк гөрйән гөргүлери хакда Реббе
эшитдирип, шикаят эдип башлады.
Реб муны эшиденде гаты гахарланды.
Онсоң Реббиң оды оларың гаршысы-
на туташып, янгын дүшелгәниң бир
четини ёк этди. 2 Халк Муса перят эт-
ди, Муса-да Реббе ялбарып дилег эт-
ди. От сөнди. 3 Шонуң үчин хем ол ере
Табгера[a] дийип ат гойдулар. Чүнки
Реббиң иберен оды оларың гаршы-
сына туташыпды.

4 Ысрайылларың арасындакы
гелмишеклерден йыгнананларың ач-
гөзлүги артды. Хатда ысрайыллар
хем соҗашып, шейле эңрейәрдилер:
«Вах, инди эт иймәге-де зар болдук.
5 Мүсүрде мугтҗа иййән балыклары-
мыз, хыярларымыз, гавунларымыз,
соганларымыз, дүйп соганларымыз,
сарымсакларымыз ят болды-ла. 6 Ман-
надан башга гөрйән задымыз болман-
соң, ысгын-мыдарымыз галмады».

7 Манна кинзаның тохумына мең-
зеш болуп, реңки-де сакызыңкы ялы

[a] **11:3** Еврейче *Табгера* ве *янян ер* диен сөзлериң айдылышы меңзешдир.

сарымтыл акды. 8 Халк чыкып, оны
йыгнарды ве дегирменде үвәрди
я-да сокуда дөверди. Соңра газанда
гайнадып, ондан петир көкелер би-
ширердилер. Онуң тагамы зейтун
ягына югрулып биширилен челпегиң
тагамы ялыды. 9 Дүшелгәниң үстүне
гиҗе дүшйән чыг билен биле манна-
да ягарды.

10 Муса халкың, хер машгаланың
өз чадырының агзында аглаяндыкла-
рыны эшитди. Реббиң муңа жуда га-
харының гелендиги үчин, Мусаның
җаны янярды. 11 Онсоң Муса Реббе
шейле дийди: «Нәме үчин Сен Өз гу-
луңы бейле гынаярсың? Бүтин хал-
кың йүкүни мениң бойнума атар ялы,
нәме себәпден мен Сениң назарыңда
мерхемет газанмадым? 12 Бу гиден хал-
кы гарнымда гөтерип, мен догрупмы-
дым нәме? Сен маңа: „Олары сүйтден
айрылмадык чаганы энекесиниң
гөтериши дей, гуҗагыңда гөтер“ диер
ялы, оларың ата-бабаларына ант ичип
сөз берен юрдуңа ченли мениң гөтерип
бармагымы ислейәрмиң? 13 Бүтин хал-
ка етер ялы эти мен нireden тапа-
йын? Чүнки олар мениң яныма гелип:
„Бизе иймәге эт бер“ дийип, эңрешип
дурлар. 14 Бүтин халкың гараматыны
мениң бир өзүм чекип билмен, чүн-
ки бу мениң үчин жуда агыр. 15 Маңа
бейле дарашандан, эгер Сениң наза-
рыңда мерхемет газанан болсам, гову-
сы, Сен мениң җанымы ал, мен хем бу
азаплардан дынайын».

Етмиш яшулы

16 Реб Муса шейле дийди: «Хал-
кың арасында оларың баштутанлары
ве серкерделери хөкмүнде таналян
етмиш яшулыны Мениң яныма йыг-
на. Олары Маңа йүз тутулян чадыра
гетир, гой, олар сениң яныңда дурсун-
лар. 17 Мен ашак инип, ол ерде сениң
билен геплешерин. Саңа берен Ру-
хумдан алып, олара-да берерин. Ана
онсоң, халкың гараматыны еке өзүң
чекмерсиң, халкың гараматыны олар
сениң билен дең чекишерлер. 18 Халка-
да айт, эртир үчин инлерини тәмизләп,
мукаддес этсинлер, чүнки эртир олар
эт иерлер. „Вах, инди эт иймәге-де зар
болдук. Мүсүрде яшайшымыз, мун-
дан хас оңатды“ дийип налаяныңызы
Реб эшитди. Шонуң үчин Реб сизе иер
ялы эт берҗек. 19 Бир гүн я ики гүн
дәл, бәш гүн я он гүн дәл, я-да йиг-
рими гүн дәл, 20 эйсем, тутуш бир ай-
лап, тә аша дүшйәнчәңиз, тә ирйәнчә-
ңиз эт иерсиңиз. Чүнки сиз араңызда
болан Ребби рет этдиңиз ве Онуң ху-
зурында: „Нәме үчин биз Мүсүрден
чыкдык?“ дийип агладыңыз». 21 Эмма
Муса Реббе шейле дийди: «Бу халк
алты йүз мүң адамдан ыбарат. Сен
болса олары бир айлап эт билен ба-
карын диййәрсиң. 22 Әхли доварлары
ве мал-гаралары өлдүренинде, олары
дойруп болармы? Деңиздәки әхли ба-
лыклары тутанында, булар доярмы?»
23 Реб Муса: «Реббиң гүйҗүниң чә-
ги бармы нәме? Мениң сизе айдан
сөзлерим берҗай болярмы я ёк, ине,
гөрерсиң!» дийди.

24 Муса чыкып, Реббиң сөзлерини
халка етирди. Халкың арасындан
етмиш яшулыны йыгнап, олары ча-
дырың төверегинде дурузды. 25 Онсоң
Реб булудың ичинде ашак инип, Муса
билен геплешди. Онуң үстүндәки рух-
дан алып, етмиш яшулының үстүне
гойды. Рух яшулуларың үстүне инен
бадына, олар җошуп пыгамберлик
эдип башладылар, йөне олар соңра
гайдып бейле этмедилер.

[26]Элдат ве Мейдат атлы ики адам
дүшелгеде галыпды. Олар сайла-
нан етмиш яшулының арасындады-
лар, эмма чадыра гитмән галыпды-
лар, ине, онсоң олар дүшелгеде жо-
шуп пыгамберлик эдип башладылар.
[27]Бир яш йигит ылгап гелип, Му-
са: «Элдат билен Мейдат дүшелгеде
пыгамберлик эдйәр» дийди. [28]Му-
ңа Мусаның көмекчиси, онуң сай-
лан адамларының бири болан Нунуң
оглы Ешува: «Агам, Муса, олара га-
даган эт!» дийди. [29]Эмма Муса оңа:
«Сен мениң үчин габанҗаңлык эд-
йәрмиң? Кәшгә Реббиң бүтин халкы
пыгамбер болсады ве Реб Өз Рухуны
оларың барына берседи!» дийип жо-
гап берди. [30]Соңра Муса билен ысра-
йыл яшулулары дүшелгә доландылар.

Беденелер

[31]Реб бир ел өвүсдирди. Дүшелгәниң
чар тарапы елиң гетирен беденелери
билен гуршалды. Беденелер бир гүн-
лүк ёл аралыгында ерден ики тирсек
бейикликде учушып йөрдүлер [a].
[32]Халк шол гүни гиҗе-гүндизләп ве
эртеси гүни беденелери тутуп йыг-
нады. Иң аз йыгнан киши он эшек
йүки бедене йыгнады. Соңра олары
дүшелгәниң төверегине сердилер.
[33]Эмма халк энтек этиң хеммесини
ийип етишмәнкә, Реб газапланып,
дүшелгә элхенч гыргынчылык иберди.
[34]Шейлеликде, ол ер Кибротхата-
ва [б] дийип атландырылды, себәби
олар шол ерде ачгөзлүк эденлери жай-
ладылар.

[35]Онсоң ысрайыл халкы Киброт-
хатавадан Хасерота гөчди.

12-нҗи бап

Меръемиң ве Харуның гөриплиги

[1]Меръем билен Харун Мусаның
эфиопиялы аяла өйленендиги үчин
язгардылар. (Хакыкатданам Мусаның
икинҗи аялы Эфиопияданды.) [2]Олар:
«Реб диңе бир Муса билен геплешмән,
бизиң биленем геплешди ахырын»
дийдилер. Реб оларың бу диенлерини
эшитди. [3]Муса жуда кичигөвүнли
адамды, бейле адам ер йүзүнде баш-
га ёкды. [4]Бирденкә Реб Муса, Хару-
на ве Меръеме: «Үчиңизем Маңа йүз
тутулян чадыра гелиң» дийди. Он-
соң оларың үчүси-де ол ере гитдилер.
[5]Реб булут сүтүни гөрнүшинде ашак
инди ве чадырың гирелгесинде ду-
руп, Харун билен Меръеми чагыр-
ды. Олар өңе чыкдылар. [6]Реб ола-
ра шейле дийди: «Мениң сөзлериме
гулак салың:

„Эгер араңызда пыгамберлер
бар болса,
Мен-Реб гөрнүшлерде Өзүми
аян эдип,
Олар билен дүйшде
геплешйәрин.
[7]Йөне гулум Муса билен бейле
дәлдир,
Ол тутуш халкымың садык
ёлбашчысыдыр.
[8]Мен онуң билен сырлы
дәл-де, ачык, йүзбе-йүз
геплешйәрин.

---

[a] **11:31** ***Дүшелгәниң чар тарапы… йөрдүлер*** – я-да: *Ел деңизден беденелери гетирип, дүшелгәниң чар тарапыны, бир гүнлүк ёл аралыгыны ики тирсек бойы галыңлыкда бедене билен бүрәп ташлады.*

[б] **11:34** ***Кибротхатава*** – бу сөз *ачгөзлер үчин газылан габырлар* диймеги аңладяр.

Хатда ол Мен Реббиң
кешбини-де гөрйәр.
Сиз нәме үчин гулум Мусаның йү-
зүне гелмәге горкмадыңыз?“» [9]Ола-
ра гаршы Реббиң гахары гелди ве
Реб ол ерден гитди. [10]Булут чадырың
депесинден сырыланда, Меръем дери
кеселине учрап, ак гар ялы пис ачды.
Харун Меръеме тарап середип, онуң
дери кеселине учрандыгыны гөрди.
[11]Онсоң Харун Муса: «Җенабым, ак-
маклык эдип газанан гүнәмиз үчин
бизи җезаландырма. [12]Меръемиң
бедени ярысы чүйрән халда энеден
өли доглан чаганыңка меңземесин»
дийди. [13]Онсоң Муса Реббе перят
эдип: «Эй, Худайым, оңа шыпа бер»
дийип ялбарды. [14]Эмма Реб Муса:
«Эгер атасы онуң йүзүне түйкүрен
болсады, ол еди гүнләп утанчлы хал-
да болмазмыды? Гой, ол еди гүнләп
дүшелгәниң дашында болсун. Ол соң-
ра ене дүшелгә гирип билер» дийип
җогап берди. [15]Шейдип, Меръем еди
гүнләп дүшелгәниң дашында сакла-
нылды. Ол дүшелгә гиризилйәнчә,
халк ол ерден гөчмеди.

13-нҗи бап

Муса Кенгана ичалылар иберйәр
(Канун таглыматы 1:19-33)

[1]Шондан соң халк Хасеротдан гө-
чүп гайдып, Паран чөлүнде дүшелге
гурды. [2]Реб Муса шейле дийди:
[3]«Мениң ысрайыллара берйән Кенган
юрдумы сынламак үчин, тирелериң
херсинден бир сердары ичалы эдип,
ол ере ибер». [4]Муса Реббиң буйру-
гы билен Паран чөлүнден адамлары
уградды. Оларың хеммеси ысрайыл
сердарларыды. [5]Оларың атлары шу-
лардыр: рубен тиресинден Закурың
оглы Шаммува; [6]шимгон тиресин-
ден Хорының оглы Шапат; [7]яхуда
тиресинден Епуннәниң оглы Калеп;
[8]ысакар тиресинден Юсубың оглы
Йыгал; [9]эфрайым тиресинден Ну-
нуң оглы Хошея; [10]бенямин тире-
синден Рапувың оглы Палты; [11]зе-
булун тиресинден Содының оглы
Гадыел; [12]юсуп тиресинден, ягны
манаша тиресинден Сусының оглы
Гады; [13]дан тиресинден Гемаллының
оглы Эмиел; [14]ашер тиресинден Ми-
кайылың оглы Сетур; [15]нафталы тире-
синден Вопсының оглы Нахбы; [16]гат
тиресинден Макының оглы Гевувал.
[17]Юрды гөзден гечирмек үчин, Му-
саның иберен адамлары шулардыр.
Муса Нунуң оглы Хошея Ешува [a]
адыны берди.

[18]Муса олары Кенган юрдуны
гөзден гечирмек үчин уграданда,
шейле дийди: «Мундан гөни Негебе
гидип, даглыга чыкың. [19]Юрдуң нә-
хилидигини сынлаң. Ол ерде яшаян
халк гүйчлүми я эҗиз, көплүкми я
азлык? [20]Оларың яшаян ери говумы
я-да эрбет? Олар галаларда яшаярмы
я-да ачык мейданда? [21]Мес топрак-
лымы я аррык, агачлымы, агачсыз?
Батыргай херекет эдиң ве ол юрдуң
мивелеринден гетириң».

Ол вагтлар үзүмлериң етишйән мөв-
сүмиди. [22]Шейдип, олар ёла дүшдүлер
ве Син чөлүнден тә Лебохамадың го-
лайындакы Рехоп галасына ченли
болан ерлери гөзден гечирдилер.
[23]Олар Негебе чыкдылар ве Хеброна
гелдилер. Ол ерде Ахыман, Шешай ве
Талмай уруглары хем яшапды. Олар

[a] **13:17** ***Ешува*** – бу сөз *халасгәр* диймеги аңладяр. Сөзлүкде «Халасгәр» сөзүне серет.

Анагың несиллериди. (Хеброн Мү-
сүрдәки Зоган галасындан еди йыл
өң гурлупды.) 24 Олар Эшкол coceсине
баранларында ол ерден бир салкым
үзүми шахасы билен биле кесип ал-
дылар ве оны ики адам болуп таякдан
асып гөтердилер. Олар аз-овлак нар
билен инҗир хем алдылар. 25 Ысра-
йылларың кесен үзүм салкымларын-
дан соң, ол ере Эшкол [a] дереси диен
ат галды.

Ичалыларың гетирен хабары

26 Олар юрды кырк гүнләп сынлан-
соңлар, ызларына гайтдылар. 27 Олар
Паран чөлүндәки Кадеше, Муса би-
лен Харуның ве бүтин ысрайыл җе-
магатының янына гайдып гелдилер.
Олар тутуш җемагата гөрүп-эшиден-
лерини хабар берип, ол ерден гети-
рен мивелерини гөркездилер. 28 Олар
Муса шейле дийдилер: «Биз сениң
иберен юрдуңа бардык. Ол ерде, ха-
кыкатданам, сүйт ве бал акяр, ине,
булар хем шол ериң мивелеринден.
29 Эмма ол ерде яшаян халк бичак
гүйчли экен. Оларың галалары берк
диварлы ве өрән улы. Хатда ол ерде
биз Анагың несиллерини-де гөрдүк.
30 Негеп үлкесинде амалеклер, даг-
лык ерлерде хетлер, ябуслар, амор-
лар, деңиз якасында ве Иордан де-
рясының боюнда болса кенганлар
яшаян экенлер».

31 Эмма Калеп Мусаның өңүнде ду-
ран халкың сесини кесип: «Деррев
гиделиң-де, ол юрды басып алалың,
чүнки олары еңмәге бизиң хөкман
гүйҗүмиз етер» дийди. 32 Онуң билен
гиден адамлар болса: «Биз ол халкың
гаршысына чыкып билмерис, чүнки
олар бизден хас гүйчли» дийдилер.
33 Шейлеликде, олар гөрүп гелен юрды
хакында ысрайыллара якымсыз зат-
лар айдып, шейле дийдилер: «Би-
зиң сынламак үчин ичинден гечен
юрдумыз өз илатыны өзи ийип йөрен
юрт экен. Ол ерде яшаян адамла-
рың хеммеси гаты ири адамлар экен.
34 Биз ол ерде нефиллери [б] (анаклар
нефиллериң несиллеридир) гөр-
дүк. Оларың янында өзүмизи эдил
чекиртге ялы дуйдук. Олара-да биз
чекиртге ялыҗак болуп гөрүндик».

14-нҗи бап

Халк перят эдйәр

1 Онсоң бүтин халк гаты сес
билен перят эдип, шол гиҗәни аг-
лап гечирди. 2 Бүтин ысрайыл халкы
Муса билен Харундан зейренишип,
шейле дийди: «Биз Мүсүр юрдунда
я-да бу чөллүкде өлен болсак, мун-
дан говы боларды! 3 Нәме себәпден
Реб бизи гылычдан гечиртмек үчин,
аялларымыз билен чагаларымы-
зы есир этмек үчин бу юрда алып
барярка? Мүсүре долансак, гай-
там, бизиң үчин говы болмазмы?»
4 Шондан соң олар бири-бирилерине:
«Гелиң, өзүмизе баштутан сайлалың-
да, Мүсүре доланалың» дийишдилер.
5 Муса билен Харун бүтин ысрайыл
халкының өңүнде йүзин йыкылды-
лар. 6 Юрды сынламага гиденлериң
арасында болан Нунуң оглы Ешува
билен Епунненәниң оглы Калеп гы-
нанчдан яңа якаларыны йыртып,
7 бүтин ысрайыл халкына шейле

[a] **13:25** ***Эшкол*** – бу сөз *үзүм салкымы* диймеги аңладяр.
[б] **13:34** ***Нефиллери*** – хайбатлы ве гүйчли адамлар. Сөзлүге серет.

дийдилер: «Сынламак үчин ичинден
гечен юрдумыз жуда говы юрт экен.
8 Эгер Реб бизден разы болса, бизи ол
юрда алып барып, сүйт ве бал акян
юрды бизе берер. 9 Йөне сиз Реббиң
гаршысына питне турузмаң ве ол
юрдуң илатындан горкмаң. Чүнки
олар бизиң хөрегимиздир, оларың
горагчысы олардан йүз дөндерди,
йөне Реб бизиң билендир, олардан
горкмаң». 10 Эмма бүтин җемагат ола-
ры дашламалы дийип хайбат атды.

Шонда Реббе йүз тутулян чадыр-
да әхли ысрайыллара Реббиң шөх-
раты гөрүнди.

Муса халк үчин дилег эдйәр

11 Реб Муса шейле дийди: «Бу
халк хачана ченли Мени әсгермән
гезҗеккә? Араларында гөркезен әх-
ли аламатларымы гөрүбем, булар
хачана ченли Маңа ынанмакдан
боюн товлаҗаккалар? 12 Мен була-
ры гыргына берерин ве мирасдан
махрум эдерин. Сенден булара гөрә
хас бейик ве хас гүйчли бир миллет
дөредерин». 13-14 Муса Реббе шейле
дийди: «Онда бу затлары мүсүрлилер
эшидерлер, онсоң олар муны бизиң
барян юрдумызың яшайҗыларына ай-
дарлар, чүнки бу ысрайыл халкыны
Өз гудратың билен мүсүрлилериң ара-
сындан Сен алып чыкдың. Бу юрдуң
яшайҗылары болса, я Реб, Сениң бу
ысрайыл халкының арасындадыгы-
ны, я Реб, олар билен йүзбе-йүз гө-
рүшйәндигини, Сениң булудының
оларың депесиндедигини ве олара
гүндизине булут сүтүни, гиҗесине
от сүтүни болуп, ёл гөркезйәндигини
эшидиләм эшитдилер. 15 Индем Сен, бу
халкың барыны бирден гыргы-
на берсең, онда Сениң шөхратыңы
эшиден миллетлер: 16 „Реб олары ант
ичип сөз берен юрдуна гетирип бил-
мәндиги үчин, олары чөлде гыргы-
на берди“ дийип айдарлар. 17 Шонуң
үчин хем, гой, инди Өз сөз берип,
шу айдышың ялы, Сен Реббиң гүй-
җи бейик болсун! 18 Сен: „Мен-Реб –
гиң гөвүнли, садык сөйгә бай. Эт-
миши ве языгы багышлаярын. Йөне
гүнәлини җезасыз хем гоймаярын.
Аталарының этмишиниң җезасыны
чагаларына, оларың үчүнҗи ве дөр-
дүнҗи аркасына чекдирйәрин“ ди-
йипдиң. 19 Мүсүрден чыкалымыз бә-
ри, буларың гүнәлерини багышлап
гелшиң ялы, халкың бу этмишини-
де Өз бейик садык сөйгиңиң хаты-
расына багышла».

20 Реб шейле җогап берди: «Мен
сениң айдышың ялы булары багыш-
ларын. 21 Йөне Мен барлыгымдан ве
бүтин дүнйәни долдуран шөхратым-
дан касам эдйәрин: 22 Мениң шөхраты-
мы, Мүсүрде ве чөлде гөркезен ала-
матларымы гөрен, шонда-да Мени
он гезек сынап, Мениң сөзүме боюн
болмадыкларың хич бири 23 аталары-
на вада берен юрдума гирмез. Мени
әсгермедиклериң екеҗеси-де бу юрды
гөрмез. 24 Эмма гулум Калебиң рухы
оларыңкы ялы дәл, ол бүтин йүреги
билен Мениң ызыма эерди. Шонуң
үчин Мен оны өзүниң сынлан юрдуна
алып бararын. Онуң несиллери оны
эелерлер. 25 Инди болса амалеклер
билен кенганларың җүлгелерде
яшаяндыклары үчин, эртириң өзүнде
өврүлип, Гызыл деңзиң[a] ёлы билен
чөле тарап ёла дүшүң».

[a] **14:25** ***Гызыл деңиз*** – еврейче *Гамыш деңзи.*

Реб шикаятчы халкы җезаландыряр

26 Реб Муса билен Харуна шейле
дийди: 27 «Бу азгын халк хачана ченли
Мениң гаршыма шикаят этҗеккә?
Мен ысрайылларың Мениң гаршыма
шикаят эдип хүңүрдешйәндиклерини
эшитдим. 28 Олара айт, Өз барлыгым-
дан ант ичип айдярын, Мен сизиң на-
лап айдан затларыңызың барыны өз
башыңыза гетирерин. 29 Шу чөлде лә-
шиңизи серерин. Илат санавында ха-
саба алнып, яшы йигрими ве ондан
ёкары болуп, Менден наланларың
30 хич бири Мениң сизе орнашмага
сөз берен юрдума гирмез. Оңа диңе
Епуннәниң оглы Калеп билен Нунуң
оглы Ешува гирип билер. 31 Эмма сизиң
есир дүшер өйден перзентлериңизи
велин Мен ол ере алып барарын. Си-
зиң йүз өврен юрдуңызың нәхили-
дигини олар билерлер. 32 Эмма си-
зиң ләшлериңиз бу чөллүкде серлер.
33 Сизиң чагаларыңыз хем кырк йыл-
лап чөлде гөчүп-гонуп гезерлер ве
сизиң бивепадыгыңыз үчин җебир
чекерлер. Бу сизиң хеммәңиз өлүп
гутарянчаңыз довам эдер. 34 Сизе ол
юрды гөзден гечирмәге кырк гүн
герек болан болса, кырк гүнүң хер гү-
ни үчин бир йыл, җеми кырк йыллап
этмишлериңиз үчин җеза чекерсиңиз.
Сизден йүз өвренимде, Мениң нә-
хили боляндыгымы сиз шондан
билерсиңиз. 35 Мен-Реб шейле диймек
билен, бу айданларымы Мениң гар-
шыма бирлешен бу азгын халкың
башындан индерерин. Шу чөллүкде
буларың барыны гырып, ёк эдерин».

36-37 Мусаның юрды гөзден гечирмәге
иберен адамлары ол юрт хакда
гетирен ярамаз хабарлары билен хал-
кы Реббе гаршы өҗүкдирендиклери
үчин, Онуң хузурында гыргына
берлип өлдүлер. 38 Олардан диңе Ну-
нуң оглы Ешува билен Епуннәниң
оглы Калеп дири галды.

39 Муса бу сөзлери бүтин ысрайыл-
лара етиренде, халк улы гайга батды.
40 Халк даңдан ир билен туруп, даглы-
га чыкмага башлап: «Ине, биз Реббиң
сөз берен ерине барярыс, чүнки биз
гүнә газандык» дийдилер. 41 Эмма
Муса олара шейле дийди: «Нәме
үчин сиз Реббиң буйругына гаршы
гитмегиңизи довам эдйәрсиңиз? Оны-
ңыз баша бармаз! 42 Сөвеше чыкмаң,
чүнки Реб сизиң араңызда дәл. Душ-
манларыңыза өзүңизи пайхынлат-
маң! 43 Өңүңизде амалеклер билен
кенганлар бардыр ве сиз гылычдан
гечирилерсиңиз. Чүнки сиз Реббиң
ызына эермекден боюн товладыңыз,
Реб сизиң билен болмаз». 44 Эмма олар
мен-менлик эдип, даглыга дырма-
шып чыкдылар. Йөне оларың янында
Реббиң Әхт сандыгы-да, Муса-да
ёкды, олар дүшелгеделилер. 45 Он-
соң шол даглыкда яшаян амалеклер
билен кенганлар ашак индилер ве
Хорма галасына ченли оларың ызын-
дан ковуп, олары күл-пеекун этдилер.

15-нҗи бап

Садакалар хакда

1 Реб Муса шейле дийди: 2 «Ысра-
йыллара айт, месген тутмагыңыз
үчин Мениң сизе берйән юрдума
гирениңизде, 3 гара малы я гоюн-
гечини Реббе от үсти билен хөдүр эдип,
ондан айдылан я-да мейлетин садака
хөкмүнде берениңизде ве беллемели
байрамларыңызда эдилиши ялы, якма
гурбанлык я-да башга гурбанлык
берениңизде, оларың якымлы ысы

Реббе хош якяр. [4]Шу хили садака-
ны берен адам онуң яны билен бир
күйзе [а] зейтун ягына югрулан, бир
батманың ондан бири мөчбериндәки
сайлама бугдай унундан галла сада-
касыны хем берсин. [5]Мундан башга-
да, сиз якма гурбанлык я-да башга
гурбанлык билен билеликде хер бир
токлының яны билен ичги садакасы
хөкмүнде бир күйзе шерабы хөдүрләң.
[6]Гочуң яны билен бир ярым күйзе [б]
зейтун ягына югрулан, бир батма-
ның ондан ики мөчбериндәки сайла-
ма бугдай унундан галла садакасы-
ны бериң. [7]Реббе якымлы ыслы ичги
садакасы хөкмүнде бир ярым күйзе
шерабы хөдүр эдиң. [8]Реббе якма гур-
банлык я башга гурбанлык, айдылан
садака я-да саламатлык гурбанлыгы
хөкмүнде өкүз хөдүр этсеңиз, [9]он-
да өкүз билен бирликде ики күйзе [в]
зейтун ягына югрулан, бир батма-
ның ондан үч мөчбериндәки сай-
лама бугдай унундан галла садака-
сыны хөдүр эдиң. [10]Ичги садакасы
хөкмүнде ики күйзе шерабы хөдүр
эдиң. От үсти билен берилйән бу са-
даканың якымлы ысы Реббе хош якяр.

[11]Хер бир өкүзи, гочы, эркек токлы-
ны я-да овлагы садака берениңизде
шейле эдиң. [12]Садака берилйән мал-
ларың санына гөрә онуң яны билен
берилйән садаканың хем мукдары
артдырылсын. [13]Аслы ысрайыл бо-
лан хер бир адам от үсти билен Реббе
якымлы ыслы садака беренинде, шу
айдыланлары берҗай этсин. [14]Ара-
ңызда мыдамалык я-да вагтлайын
яшаян гелмишеклерден бири от үсти
билен Реббе якымлы ыслы садака
бермекчи болса, ол хем шу кадалары
берҗай этсин. [15]Эй, җемагат, сизиң
үчинем, араңызда яшаян гелмишеклер
үчинем дүзгүн бирдир. Бу сизиң
гелҗекки несиллериңизе-де эбедилик
дүзгүн болсун. Реббиң өңүнде сиз
хем, гелмишек хем деңдир. [16]Сизе-
де, араңызда яшаян гелмишеклере-де
када-канунлар бирмеңзешдир». [17]Реб
Муса шейле дийди: [18]«Ысрайыллара
айт, Мениң сизи алып барян юрдума
гирениңизден соң, [19]шол топрагың
чөрегинден иениңизде, сиз ондан
Реббе садака берерсиңиз. [20]Илкинҗи
югран хамырыңыздан бир чөреги
эдил хармандан садака бершиңиз
ялы эдип хөдүр эдиң. [21]Илкинҗи ха-
мырдан Реббе берйән бу садакаңыз
несиллер бойы довам этсин.

[22-23]Эгер сиз төтәнликде ялңышып,
Реббиң Муса айдан бу буйрукларыны
ны – Реббиң Муса аркалы сизе буй-
ран әхли табшырыкларыны Реббиң
буйран гүнүнден башлап, тә соңкы
несиллериңизе ченли берҗай этмесе-
ңиз [24]ве бу сәвлиги халк төтәнликде
гойберен болса, онда бүтин халк бир
өкүзчәни Реббе якымлы ыслы якма
гурбанлыгы хөкмүнде хөдүр этсин.
Онуң яны билен дүзгүне гөрә галла
ве ичги садакасыны берсинлер хем-де
бир текәни гүнә гурбанлыгы хөкмүнде
хөдүр этсинлер. [25]Руханы бүтин ысра-
йыл халкыны гүнәсинден сапласын,
шонда оларың гүнәси гечилер. Чүн-
ки халк төтәнликден гүнә этди ве олар
өз садакаларыны Реббе от үсти би-
лен берилйән садака хөкмүнде хөдүр

[а] **15:4** ***Бир күйзе*** – еврейче *хиниң дөртден бири*. Бу такм. 1 литре деңдир.
[б] **15:6** ***Бир ярым күйзе*** – еврейче *хиниң үчден бири*. Бу такм. 1,5 литре деңдир.
[в] **15:9** ***Ики күйзе*** – еврейче *бир хиниң ярысы*. Бу такм. 2 литре деңдир.

этдилер. Өз ялңышлыклары үчин
Реббе гүнә гурбанлыгыны бердилер.
26Бүтин ысрайыл халкының хем, ола-
рың арасындакы гелмишеклериң хем
гүнәси гечилер, чүнки халк төтәнлик-
ден гүнә газанды.

27Эгер бир киши төтәнликден гү-
нә этсе, гой, ол гүнә гурбанлыгы
үчин биряшар уркачы чебши хөдүр
этсин. 28Руханы Реббиң хузурында
ялңышып гүнә эдени гүнәсинден сап-
ласын, онуң гүнәси гечилер. 29Төтән-
ликде гүнә эдип, араңызда яшаян аслы
ысрайыл болан үчин хем, гелмишек
үчин хем бир канун болсун. 30Эмма
аслы ысрайыл болан бири я-да гелми-
шеклерден бири текепбирлик билен
гүнә иш эдип, Реббе дил етирсе, хал-
кың арасындан ковлуп чыкарылсын.
31Реббиң сөзүни әсгермән, Онуң таб-
шырыгыны бозандыгы үчин, бейле
адам бүтинлей ковлуп чыкарылсын,
өз җезасыны чексин».

Сабат гүни ишлән адам өлдүрилйәр

32-33Ысрайыллар чөлдекәлер, Сабат
гүни олар одун йыгып йөрен адамы
гөрдүлер ве олар оны тутуп, Муса
билен Харуның ве бүтин җемагатың
хузурына гетирдилер. 34Оңа нәме
эдилмелидиги энтек белли болман-
соң, олар оны туссаг астына алды-
лар. 35Онсоң Реб Муса: «Ол адам
өлүме хөкүм эдилсин. Оны Ысра-
йыл дүшелгесиниң дашына чыка-
рып, бүтин җемагат дашлап өлдүр-
син» дийди. 36Дүшелгәниң дашына
чыкарып, эдил Реббиң Муса буйрушы
ялы, бүтин халк оны дашлап өлдүрди.

Гейимлердәки готазлар

37Реб Муса шейле дийди: 38«Ыс-
райыллара айт, олар несилден-несле
гейимлериниң этегиниң хер бурчу-
на готазҗык тиксинлер ве хер бир
готазҗыга гөк йүплүк гошсунлар.
39Хер гезек готазҗыклара гөзүңиз
дүшенде, сиз Реббиң әхли табшы-
рыкларыны яда саларсыңыз ве ола-
ры берҗай эдерсиңиз, йүрегиңизиң
ве гөзлериңизиң ислегине ковалаш-
марсыңыз. 40Шейдип, Мениң әхли
табшырыкларымы ятда саклап, ола-
ры берҗай эдерсиңиз ве өз Реббиңиз
үчин мукаддес боларсыңыз. 41Ху-
дайыңыз Реб Megdirin, Мен сизи
Мүсүрден сизиң Худайыңыз болмак
үчин алып чыкдым. Худайыңыз Реб
Мендирин!»

16-нҗы бап

Кораның, Датаның ве Абырамың гозгалаңы

1Ине, леви тиресиниң кохат уругын-
дан болан Йисхарың оглы Кора, рубен
тиресинден Элиябың огуллары Датан
билен Абырам ве Пелетиң оглы Он
дагы 2Муса гаршы баш гөтердилер.
Олар җемагатдан сайланып, халк
баштутанлары болан атлы-абрай-
лы ысрайылларың ики йүз эллиси-
ни янларына алдылар. 3Олар Муса
билен Харуның гаршысына йыгна-
нып: «Сиз җуда өте гечдиңиз! Бү-
тин халк, хер бир киши мукаддесдир,
Реб хем оларың арасындадыр. Шон-
да-да сиз өзүңизи нәме үчин Реббиң
җемагатындан ёкары тутярсыңыз?»
дийдилер. 4Муса муны эшидип, йүзин
йыкылды. 5Соңра ол Кора ве онуң то-
парына шейле җогап берди: «Өзүниң
кимдигини, кимиң мукаддесдигини
ве Реббиң янына киме голайлашмага
ругсат эдилендигини Ол сәхер билен
аян эдер. Реб Өз сайланына янына

голай бармага ругсат эдер. 6 Эй, Ко-
ра хем-де онуң ёлдашлары, түтетги
гапларыңызы алың. 7 Эртир оларың
ичине от салып, Реббиң хузурын-
да якымлы ыслы түтетги якың. Он-
соң Реб кими сайласа, шол хем му-
каддес болар. Сиз – левилер, жуда
өте гечдиңиз!» 8 Соңра Муса Кора
йүзленип, шейле дийди: «Эй, левилер,
маңа гулак салың! 9 Ысрайыл Худа-
йы сизи ысрайыл халкының арасын-
дан сайлап алды. Сиз Реббиң мукад-
дес чадырының хызматыны эдериңиз
ялы ве халкың өңүнде дуруп олара
хызмат эдериңиз ялы, Ол сизе Өзүне
якынлашмага мүмкинчилик берди.
Сизе инди шу-да азмы? 10 Ол сизе
ве сизиң бүтин леви доганларыңы-
за Өзүне голай бармага ругсат берен
болса-да, сиз мунуң үстесине руха-
нылык везипесини хем талап эдйәр-
мисиңиз?! 11 Сен әхли ёлдашларың
билен биле Харуна гаршы болдуң,
хакыкатда болса бу сизиң Реббе гар-
шы болдугыңыздыр».

12 Муса Элиябың огуллары Датан
билен Абырамы чагырмага адам
иберди. Йөне олар шейле җогап
бердилер: «Биз барҗак дәл! 13 Бизи
чөлде өлдүрмек үчин, сүйт ве бал
акян Мүсүр топрагындан чыкарып,
шу ере гетирениңи аз гөрйәрмиң?
Ене-де үстүмизден хөкүм хем сүрҗек
болярмың? 14 Бизи сүйт ве бал акян
юрда гетирмедигиң-ә белли, я болма-
са бизе мейданлары, үзүмчиликлери
мүлк эдип бермедиң. Бу адамларың
нәме гөзүни чыкарҗакмы? Биз бар-
җак дәл».

15 Мусаның муңа гаты гахары гелип,
Реббе: «Оларың садакаларыны ка-
бул этме, мен оларың хич бириниң
гөвнүне дегмәндим, хатда олардан
екеҗе эшек-де алмандым» дийди.
16 Муса Кора йүзленип шейле дий-
ди: «Әхли ёлдашларың эртир Реббиң
хузурына гелсин, Харун икиңизем
шол ере гелиң. 17 Хер бириңиз өз
түтетги гапларыңыза якымлы ыс-
лы түтетги салың, ики йүз элли ки-
шиниң хер бири өз түтетги габыны
гөтерип, Реббиң хузурына гелсин.
Харун икиңизем түтетги гаплары-
ңызы гетириң». 18 Шейдип, хер ким
өз түтетги габында от якып, үстүне-
де якымлы ыслы түтетги гоюп, Му-
са ве Харун билен биле Реббе йүз
тутулян чадырың гирелгесинде дур-
дулар. 19 Соңра Кора Муса билен Хару-
ның гаршысына чыкмак үчин, бүтин
җемагаты Реббе йүз тутулян чадырың
гирелгесине йыгнады, шонда бүтин
җемагата Реббиң шөхраты гөрүнди.

20 Реб Муса билен Харуна шейле
дийди: 21 «Сиз бу җемагатдан бир гы-
ра чекилиң, Мен булары бир демде
ёк эдейин!» 22 Эмма Муса билен Ха-
рун йүзин йыкылып: «Эй, Худай, әх-
ли адамзадың гөзбашы болан Худай,
бир адам гүнә этди дийип, бүтин
җемагата газапланярмың?» дийдилер.

23 Реб Муса: 24 «Җемагата етир, гой,
Кораның, Датаның ве Абырамың ча-
дырларындан дашрак чекилсинлер»
дийди. 25 Муса еринден туруп, Да-
таның ве Абырамың янына гитди,
Ысрайыл яшулулары-да онуң ызы-
на дүшдүлер. 26 Онсоң Муса халка
йүзленип: «Ол азгынларың чадырла-
рының голайына бармаң ве оларың
хич бир задыны-да эллемәң, ёгсам
оларың гүнәлери зерарлы сизем ёк
боларсыңыз» дийди. 27 Җемагат Ко-
раның, Датаның ве Абырамың ча-
дырларындан узага чекилди. Датан
билен Абырам болса даш чыкып,

аяллары, чагалары билен өз чадыр-
ларының гирелгесиниң өңүнде дур-
дулар. [28]Муса шейле дийди: «Бу
ишлериң әхлисини этмегим үчин
мени Реббиң иберенини, мениң өз-
башдак херекет этмейәндигими сиз
шу затлардан билерсиңиз. [29]Эгер
бу адамлар хем бейлекилер ялы өз
ажалына өлселер, онда мени Реббиң
ибермедигидир. [30]Эмма Реб энтек
гөрлүп-эшидилмедик бир зат эдәйсе,
ягны ер дарка ярылып, бу адамлары ве
олара дегишли затларың хеммесини
ювутса, олар хем дирилигине
өлүлер дүнйәсине дүшселер, шон-
да бу адамларың Ребби әсгермезлик
эдендиклерине гөз етирерсиңиз».

[31]Муса бу затлары айдып гутаран
бадына, оларың астындакы ер дарка
ярылды. [32]Ер агзыны ачып, олары ве
машгалаларыны – Кора дегишли бо-
лан адамларың ве эмләгиң барыны
ювутды. [33]Шейдип, олар әхли гош-
голамлары билен биле дирилигине
өлүлер дүнйәсине дүшдүлер. Ола-
рың ызындан ер япылды ве олар
җемагатың арасындан гайып бол-
дулар. [34]Оларың төверегинде дуран
әхли ысрайыллар болса, оларың дады-
перядыны эшиденлеринде: «Ер бизи-
де ювудар!» дийшип гачдылар. [35]Он-
соң Ребден бир от чыкып, якымлы ыс-
лы түтетги хөдүр эден ики йүз элли
кишини якып ёк этди.

[36]Реб Муса шейле дийди: [37]«Руханы
Харуның оглы Элгазара айт, маңңал-
ларың мукаддесдиги үчин олары одуң
ичинден чыкарсын ве оларың ичин-
дәки көзлери четде гиң эдип пытра-
дып ташласын. [38]Җана каст эдип, гүнә
эден бу адамларың маңңалларындан
болса юкаҗык гапаклар ясаң. Маң-
ңаллар Реббиң хузурына элтиленсоң,
мукаддес болдулар. Гой, олар ыс-
райыллар үчин нышан болсунлар».
[39]Онсоң руханы Элгазар яндырылан
адамлар тарапындан Реббиң хузу-
рына элтилен бүрүнч маңңаллары
алып, олардан гурбанлык сыпасы-
ны япар ялы гапаклар ясатды. [40]Бу
ысрайыллара Харуның неслинден
болмадык кишиниң Реббиң хузу-
рында якымлы ыслы түтетгини хө-
дүр этмели дәлдигини, ёгсам Кора-
ның ве онуң ёлдашларының гүнүне
дүшҗекдигини ятладып дурмак үчин-
ди. Элгазар буларың барыны эдил
Реббиң Муса аркалы өзүне айды-
шы ялы этди.

[41]Йөне эртеси гүн Ысрайыл огулла-
рының бүтин җемагаты Муса билен
Харуна гаршы чыкып: «Реббиң хал-
кыны сиз өлдүрдиңиз» дийдилер.
[42]Җемагат олара гаршы топланан-
да, Муса билен Харун Реббе йүз
тутулян чадыра тарап өврүлдилер.
Ине, гөрселер, оны булут бүрәп,
Реббиң шөхраты гөрүнди. [43]Онсоң
Муса билен Харун Реббе йүз тутулян
чадырың өңүне гелдилер. [44]Реб Му-
са шейле дийди: [45]«Бу җемагатың
арасындан гыра чыкың, Мен була-
ры бир демде ёк эдейин». Олар йү-
зин йыкылдылар. [46]Муса Харуна
шейле дийди: «Өз түтетги якылян
габыңы ал, оңа гурбанлык сыпасын-
дан көз алып сал, онуң үстүне-де
якымлы ыслы түтетгини гоюп, халкы
гүнәлеринден сапламак үчин, чалт-
лык билен оларың арасына бар. Чүн-
ки Реббиң гахар-газабы туташды,
гыргынчылык башланды». [47]Харун
Мусаның буйрушы ялы, түтетги га-
быны алып, җемагатың арасына ыл-
гап барды. Ол гыргынчылыгың баш-
ланыны гөренде, көзлериң үстүне

якымлы ыслы түтетгини гоюп, халкы
гүнәсинден саплады. 48 Харун өлүлер
билен дирилериң арасында дуран-
соң, гыргынчылык тогтады. 49 Кора-
ның гозгалаңында өленлерден башга,
гыргынчылыкдан өленлериң саны он
дөрт мүң еди йүз адам болды. 50 Гыр-
гынчылык тогтадылансоң, Харун
Мусаның янына, Реббе йүз тутулян
чадырың гирелгесине гайдып гелди.

17-нжи бап

Харуның хасасы

1 Реб Муса шейле дийди: 2 «Ысра-
йыллара өз тире баштутанларының
хеммесинден, ягны хер тиреден бир
хаса – җеми он ики хаса йыгнап, ола-
ры саңа гетирип бермеклерини таб-
шыр. Оларың херсиниң атларыны өз
хасаларына язып гой. 3 Харуның ады-
ны левилериң хасасына яз. Чүнки хер
тире баштутаны үчин бир хаса бол-
малыдыр. 4 Хасалары гетирип, сизиң
билен душушян ерим болан Маңа
йүз тутулян чадырдакы Әхт санды-
гының өңүнде гой. 5 Мениң сайлан
адамымың хасасы гөгерер, шейдип,
Мен ысрайылларың сизден нәразы-
лыкларының соңуна чыкарын». 6 Му-
са Реббиң сөзлерини ысрайыллара
етирди. Оларың тире баштутанлары-
ның хеммеси хасаларыны, хер тире
үчин бир хасаны – җеми он ики ха-
саны Муса бердилер. Харуның хаса-
сы-да шоларың арасындады. 7 Онсоң
Муса хасаны гетирип, Реббиң хузу-
рында әхт чадырында гойды.

8 Эртеси гүн Муса әхт чадырына
гирди, гөрсе, ине, леви тиресиниң
берен, Харуның ады язылан хаса-
сы, хакыкатданам, гөгерен экен. Он-
да пынтыклар, гүллер ве етишен
бадамлар барды. 9 Онсоң Муса хаса-
лары Реббиң хузурындан алып, әхли
ысрайылларың өңүне чыкарды. Олар
бу ахвалата сын этдилер ве хер ким
өз хасасыны алды. 10 Реб Муса шейле
дийди: «Харуның хасасыны ызына
гетирип, Әхт сандыгының өңүнде
гой. Ол питнечилер үчин дуйдурыш
аламаты хөкмүнде сакланар. Шейдип,
сен оларың Менден нәразы болмакла-
рының соңуна чыкарсың, ёгсам олар
өлерлер». 11 Муса хемме заты эдил
Реббиң буйрушы ялы этди.

12 Ысрайыллар Муса: «Онда бизиң
ишимиз гайдыпдыр! Бизиң барымыз
хеләк боларыс! 13 Ким Реббиң мукад-
дес чадырына голайлашса, ол өлер.
Шейдип, инди бизиң хеммәмиз гыр-
лаймалымы?» дийдилер.

18-нжи бап

***Руханылар билен
левилериң борчлары***

1 Реб Харуна шейле дийди: «Сен,
сениң огулларың ве уругыңыз билен
билеликде мукаддес затлар билен
багланышыклы эдилен хата ишлере
җогапкәр боларсыңыз. Руханычы-
лыга дегишли болан ишлерде хата
гойберилсе, оңа диңе сен өз огул-
ларың билен биле җогапкәр болар-
сың. 2 Огулларың билен әхт чадыры-
ның өңүнде хызмат эдйәркәң, атаңыз
Левиниң тиресинден болан әхли до-
ган-гарындашларыңыз сизе гошу-
лып, сизе хызмат эдерлери ялы, ола-
ры-да яныңа гетир. 3 Гой, олар ту-
туш өйи горап, сениң үчин горамак
ишини ерине етирсинлер. Йөне олар
мукаддес өйүң энҗамларына я-да
гурбанлык сыпасына асла голай-
лашмасынлар, ёгсам оларам, сизем

хеләк боларсыңыз. [4]Йүз тутулян ча-
дырың ишини ерине етирмәге онуң
әхли хызматыны этмәге сен җогап-
кәр боларсың. Башга бир кесеки сизе
якынлашмасын. [5]Мундан бейләк ыс-
райылларың депесинден газабым
инмез ялы, мукаддес ериң ве гур-
банлык сыпасының ишлерини сизиң
өзүңиз эдиң. [6]Сизе пешгеш хөкмүнде,
ысрайылларың арасындан леви до-
ганларыңызы Мениң Өзүм сайлап
алдым. Йүз тутулян чадырың хыз-
матыны эдерлери ялы, олар Маңа ба-
гыш эдилендир. [7]Эмма сен огулларың
билен гурбанлык сыпасына, иң му-
каддес отага дегишли ишлериң әхли-
сини ыхлас билен берҗай этмелисиң.
Руханылыгы сизе Мен пешгеш
бердим. Сизден башга оңа ким го-
лайлашса, онуң җезасы өлүмдир».

Руханыларың пайы

[8]Реб Харуна шейле дийди: «Маңа
берлен садакалара гөз-гулак болмагы
саңа табшырдым. Ысрайылларың әхли
мукаддес совгатларыны руханычылык
пайыңыз хөкмүнде саңа ве сениң огул-
ларыңа эбедилик бердим. [9]Иң мукад-
дес садака хөкмүнде отда якылмаян
затлардан шулар сизиңки болар: ола-
рың иң мукаддес зат хөкмүнде Ма-
ңа хөдүр эдйән хер бир садакасы, гал-
ла садакасымы, гүнә гурбанлыгымы я
язык гурбанлыгымы, пархы ёк, булар
саңа ве сениң огулларыңа дегишлидир.
[10]Олары сиз иң мукаддес зат хөкмүнде
иймелисиңиз, хемме эркеклер олар-
дан ийип билерлер. Булар сизиң үчин
мукаддесдир. [11]Ине, булар хем си-
зиңкидир: хөдүр эдилен совгатлары
ве ысрайылларың гөтерме садакасы
хөкмүнде берлен садакалары Мен са-
ңа ве сениң огул-гызларыңа эбедилик
пай эдип бердим. Сениң машгалаңда-
кы хер бир тәмиз адам олардан ийип
билер. [12]Оларың Реббе хөдүр эдйән иң
оңат зейтун ягыны, иң оңат шерабыны
ве бугдайыны, иң оңат өнүмлерини
сизе бердим. [13]Оларың топрагындан
өнен илкинҗи хасылындан Реббе
гетириленлериниң хеммеси сизиңки
болар. Сениң машгалаңдакы хер бир
тәмиз адам ондан ийип билер. [14]Ыс-
райылда Реббе айры гойлан хемме зат
сениңки болар. [15]Ынсан болсун, хайван
болсун, пархы ёк, Реббе хөдүр эдил-
йән хер җандарың илкинҗи эркек дог-
лан чагасы сениңки болар. Эмма ынса-
ның ве харам малларың илкинҗи эркек
доглан чагасыны ызына сатын алма-
лысың. [16]Чагалар бир айлык боланда,
ызына сатын алмак бахасы мукаддес
өйүң ресми өлчеги боюнча бәш шекел
күмүш болсун. Бир шекел ики мыс-
гала[a] деңдир. [17]Йөне сыгрың, гойнуң,
гечиниң илки гузланлары үчин төлег
алма, олар мукаддесдирлер. Оларың
ганыны гурбанлык сыпасына тарап
серпип, ягыны-да Реббе от үсти билен
берилйән якымлы ыслы гурбанлык
хөкмүнде отда як. [18]Гөтерме садака-
сының дөши ве саг буды ялы, сыгрың,
гойнуң, гечиниң илки гузланларының
эти хем сениңкидир. [19]Ысрайылларың
Реббе хөдүр эдйән әхли мукаддес са-
дакаларыны саңа ве сениң огул-гызла-
рыңа эбедилик пай хөкмүнде бердим.
Бу сениң ве несиллериң билен Мениң
эден мүдимилик әхтимдир». [20]Соң-
ра Реб Харуна шейле дийди: «Ола-
рың топрагында сениң мүлкүң болмаз,
оларың арасындан саңа пай берилмез.

[a] **18:16** ***Ики мысгал*** – еврейче *йигрими гера*. Бу такм. 10 гр деңдир.

Ысрайылларың арасындакы сениң па-
йың ве мүлкүң Мендирин.

Левилериң пайы

[21] Левилере Реббе йүз тутулян ча-
дырда эдйән хызматларының өвезине
пай хөкмүнде ысрайылларың Маңа
берйән хемме ондан бирини бердим.
[22] Мундан бейләк ысрайыллар Реббе
йүз тутулян чадыра голайлашмасын-
лар, ёгсам олар гүнәлери үчин жеза
чекип өлерлер. [23] Реббе йүз тутулян
чадырың хызматыны левилер этсин-
лер, олар өз хата ишлерине жогап-
кәр боларлар. Бу сизе несиллер бо-
йы эбедилик парз болсун. Йөне ыс-
райылларың арасында левилериң
мүлки болмаз. [24] Себәби Мен левилере
пай эдип, ысрайылларың Маңа са-
дака хөкмүнде берйән ондан бири-
ни бердим». Шонуң үчин хем, Мен
левилере ысрайыл халкының арасын-
дан мирас бермерин дийдим. [25] Онсоң
Реб Муса шейле дийди: [26] «Левилере
айт, олара пай хөкмүнде берен ондан
бирими ысрайыллардан кабул эдип
аланларында-да, ондан Маңа садака
эдип, ондан бирлериң ондан бирини
берсинлер. [27] Бу олар үчин тәзе хар-
мандан берлен галла я-да тәзе шерап
садакасы билен дең хасап эдилер.
[28] Шейдип, олар хем ысрайыллардан
алян ондан биринден Реббе садака
берсинлер ве Реббиң садакасыны ру-
ханы Харуна берсинлер. [29] Левилере
берилйән совгатлардан Реббиң сада-
ка пайыны берсинлер. Хеммесиниң
иң говусыны Реббиң мукаддес па-
йы хөкмүнде берсинлер. [30] Левилере
ене шуны айт: дайханың садака бе-
рениңден соң галаныны өзүне ал-
шы ялы, левилер хем садаканың иң
говусыны хөдүр эденлеринден соң
галаныны өзлерине алсынлар. [31] Олар
ве оларың машгалалары оны ислендик
ерде ийип билерлер. Чүнки ол Реббе
йүз тутулян чадырда левилериң эд-
йән хызматының хакыдыр. [32] Онуң
иң говусыны садака берениңизден
соң, ондан ийсеңиз, языклы болмар-
сыңыз. Эмма ысрайылларың берйән
мукаддес совгатларының иң говы бө-
леги садака берилмәнкә ийип, харама
чыкармаң, ёгсам өлерсиңиз».

19-нжы бап

Тәмизлейиш сувы

[1] Реб Муса билен Харуна шейле дий-
ди: [2] «Реббиң буйран канунындакы
парз шудур: ысрайыллар сизе гу-
рат, шикессиз, бойнуна боюнтырык
салынмадык бир гызыл сыгыр
гетирсинлер. [3] Оны сиз руханы Эл-
газара берерсиңиз. Сыгры Ысрайыл
дүшелгесиниң дашына алып чыкып,
Элгазарың өңүнде сойсунлар. [4] Руха-
ны Элгазар онуң ганына бармагыны
батырып, Реббе йүз тутулян чады-
рың өңүне тарап еди гезек сепелесин.
[5] Соңра сыгыр дериси, эти, ганы ве
ичгошы билен билеликде Элгазарың
гөзүниң алнында якылсын. [6] Руханы
бир бөлек кедр агажыны, кәкилик
отуны, гызыл реңкли сапак алсын-да,
олары сыгры якып дуран ода атсын.
[7] Онсоң руханы гейимлерини ювсун
ве сува дүшсүн, шондан соң ол Ыс-
райыл дүшелгесине гирип билер. Эм-
ма ол агшама ченли харамдыр. [8] Сыг-
ры ода якан адам хем гейимлерини
ювсун ве сува дүшсүн. Ол хем агша-
ма ченли харамдыр. [9] Онсоң сыгрың
күлүни тәмиз адамларың бири йыг-
нап алып, дүшелгәңизиң дашында
халал ерде гойсун. Бу күл ысрайыл

халкы үчиндир, ол тәмизлик сувы
үчин саклансын. Бу гүнә гурбанлы-
гының бир гөрнүшидир. [10]Сыгрың
күлүни йыгнан адам геййимлерини
ювсун, ол агшама ченли харамдыр. Бу
ысрайыллар үчин ве оларың арасында
яшаян гелмишеклер үчин эбедилик
дүзгүндир.

[11]Җеседе деген киши еди гүнләп
харамдыр. [12]Үчүнҗи ве единҗи
гүнлерде ол өзүни тәмизлик су-
вы билен тәмизлесин, шонда ол
тәмизленер. Эмма ол өзүни үчүн-
җи ве единҗи гүнлерде тәмизлемесе,
тәмиз болмаз. [13]Җеседе галташан-
дан соң, өзүни тәмизлемедик адам
Реббиң мукаддес чадырыны харам
эдер. Бейле адам Ысрайылдан ков-
луп чыкарылсын. Онуң үстүне тәмиз-
лик сувы сепилмәндир, шонуң үчин
ол харамлыгына галыпдыр, онуң ха-
рамлыгы энтегем онуң бойнундадыр.

[14]Эгер чадырда бири өлсе, шу ка-
да уланылсын: чадырың ичиндәки ве
шол вагт чадыра гирен хер бир адам
еди гүн харам хасаплансын. [15]Чады-
рың ичиндәки агзы ачык болан хемме
гаплары харам болар. [16]Эгер кимде-
ким мейданда гылычдан өлен я өз
аҗалына өлен адамың җеседине, я-да
адам сүңкүне я мазарына галташса,
ол еди гүн харам сайылар. [17]Харам
сайылан адам үчин якылан гүнә гур-
банлыгының күлүнден бир габа са-
лып, онуң үстүне чешме сувуны гуюң.
[18]Онсоң тәмиз адамлардан бири кәки-
лик отуны сува батырып, чадырың,
онуң ичиндәки эсбапларың үстүне
сепелесин. Шейле-де ол ердәки адам-
ларың ве мейданда гылычдан өлен я өз
аҗалына өлен адамың җеседине, я-да
адам сүңкүне я мазарына галташан
кишиниң үстүне сепелесин. [19]Тәмиз
адам харам кишилериң үстүне сувы
үчүнҗи ве единҗи гүнлер сепелесин.
Единҗи гүн олар тәмизленерлер. Соң-
ра олар геййимлерини ювсунлар ве
сува дүшсүнлер, агшама ченли олар
тәмизленерлер. [20]Эмма харам болубам
өзүни тәмизлемейәнлер җемагатың
арасындан ковлуп чыкарылсын. Чүн-
ки олар Реббиң мукаддес өйүни ха-
рам эдендирлер. Оларың үстүне тә-
мизлик сувуның сепилмәндиги үчин,
олар харамдырлар. [21]Бу олар үчин
эбедилик дүзгүн болсун. Тәмизлик
сувуны сепйән адам геййимлерини
ювсун. Тәмизлик сувуны эллән адам
агшама ченли харамдыр. [22]Харам ада-
мың хер бир эллән зады-да харам бо-
лар. Харам адамы эллән киши-де аг-
шама ченли харамдыр».

20-нҗи бап

Гаядан чыкан сув

[1]Бүтин ысрайыл җемагаты биринҗи
айда Син чөлүне гелди. Халк Кадешде
дүшледи. Ол ерде Меръем арадан
чыкды ве җайланды. [2]Оларың дүш-
лән еринде сув ёкды, онсоң җемагат
Муса билен Харуның гаршысына топ-
ланды. [3]Олар Муса билен давалашып,
шейле дийдилер: «Реббиң хузурын-
да доган-гарындашларымыз өленде,
биз хем гырлан болсак говы болар-
ды! [4]Нәме үчин сиз Реббиң халкыны
бу чөл-беевана алып гелдиңиз? Би-
зи ве мал-гараларымызы бу ере гыр-
мак үчин гетирдиңизми? [5]Нәме үчин
сиз бизи бу ёвуз ере Мүсүрден алып
гайтдыңыз? Бу ерде не экин, не ин-
җир, не үзүм, не-де нар битер, мун-
да хатда ичмәге сувам ёк ахырын!»
[6]Онсоң Муса билен Харун җемага-
тың өңүнден гитдилер ве Реббе йүз

тутулян чадырың гирелгесине ба-
рып, ере йүзин йыкылдылар. Реббиң
шөхраты булара гөрүнди. [7]Реб Муса
шейле дийди: [8]«Хасаны ал ве доганың
Харун билен халкы йыгна. Онсоң ола-
рың гөзүниң алнында гая: „Сув бер!“
дийип буйрук бер. Шейдип, халка
гаядан сув чыкарып берерсиң ве ола-
рың малларыны сува якарсың». [9]Му-
са Реббиң буйрушы ялы барып, хаса-
ны алды. [10]Онсоң Муса Харун билен
биле халкы гаяның өңүне йыгнап,
олара: «Гулак гоюң, эй, питнечилер!
Биз инди сизиң үчин шу гаядан сув
чыкармалымы?» дийди. [11]Соңра Му-
са элини ёкары галдырып, хасасы
билен гаяны ики гезек урды велин,
гаядан шаглап, сув акып башлады.
Бүтин халк ве оларың маллары сув-
дан гандылар. [12]Эмма Реб Муса билен
Харуна: «Маңа долы ынанман, ысра-
йылларың гөзүниң алнында Мениң
мукаддеслигими ыкрар этмәндиги-
ңиз үчин, сиз бу җемагаты олара берен
юрдума гетирип билмерсиңиз» дий-
ди. [13]Ысрайыл халкы бу ерде Реб
билен дава эдени үчин, бу сувуң чы-
кан ерине Мериба[a] дийип ат берилди.
Ол ерде Реб Өз мукаддеслигини
гөркезди.

Эдомдан гечмәге ругсат берилмейәр

[14]Муса Кадешден Эдомың патыша-
сына шу хабар билен илчилер ёллады:
«Доганларыңыз ысрайыл халкы шейле
диййәр: „Бизиң башымыздан инен әх-
ли кынчылыклардан хабарыңыз бар-
дыр. [15]Аталарымыз Мүсүре гитдилер
ве ол ерде узак вагтлап яшадылар.
Мүсүрлилер бизи ве аталарымызы
эздилер. [16]Биз Реббе дады-перят эт-
дик. Ол бизиң сесимизи эшитди ве Өз
перишдесини иберип, бизи Мүсүрден
чыкарды. Ине, инди биз Кадешде – си-
зиң серхедиңизе голай шәхерчеде ду-
рус. [17]Бизе юрдуңызың ичинден гечип
гитмәге ругсат бер. Биз экинлериң я
үзүмчиликлериң ичинден йөремерис
я-да гуюларыңыздан сув ичмерис. Тә
сизиң юрдуңыздан чыкянчак, сага-
сола совулман, диңе шаёлдан йөрә-
рис“». [18]Эмма эдомлылар шейле җо-
гап бердилер: «Юрдумызың ичинден
гечмерсиңиз, эгер гечҗек болуп сы-
нанышайсаңыз гылыч алып, гаршы-
ңыза чыкарыс». [19]Ысрайыллар: «Биз
шаёлдан чыкман йөрәрис, эгер биз ве
бизиң малларымыз сизиң сувуңыздан
ичәйсек, биз онуң үчин төлег төләрис.
Бизе диңе пыяда гечип гитмәге руг-
сат берсеңиз боляр» дийдилер. [20]Йөне
олар: «Ёк, гечмерсиңиз!» дийип җо-
гап бердилер. Онсоң эдомлылар агыр
ярагланан улы гошун билен оларың
гаршысына чыкдылар. [21]Эдомлылар
гечмәге ёл бермәнсоңлар, ысрайыл-
лар ол ерден совлуп гечдилер.

Харуның өлүми

[22]Бүтин ысрайыл халкы Кадешден
гөчүп, Хор дагына гелип дүшди. [23]Он-
соң Реб Муса билен Харуна Хор да-
гында, Эдом топрагының серхединде
шейле дийди: [24]«Харуның өлүп, өз
ата-бабаларына говушмалы вагты
етди. Ол ысрайыллара вада берен
юрдума гирмез, себәби сиз Мериба
чешмесиниң янында Мениң буйру-
гыма боюн эгмәндиңиз. [25]Харуны
ве онуң оглы Элгазары яныңа ал-да,
олары Хор дагына чыкар. [26]Харуның

[a] **20:13** ***Мериба*** – бу сөз *дава* диймеги аңладяр.

эгнинден руханылык лыбасларыны
чыкарып, олары оглы Элгазара гейдир.
Харун болса шол ерде өлүп, өз ата-
бабаларына говшар». 27 Муса Реббиң
буйрушы ялы этди. Әхли халкың гө-
зүниң алнында олар Хор дагына чык-
дылар. 28 Муса Харуның эгнинден
руханылык лыбасларыны чыкарып,
онуң оглы Элгазара гейдирди. Харун
болса шол ерде, дагың депесинде җан
берди. Муса билен Элгазар дагдан
дүшдүлер. 29 Харуның өлендигини
гөрен бүтин ысрайыл халкы отуз
гүнләп онуң үчин яс тутды.

21-нҗи бап

Ысрайыллар аратлылары ёк эдйәр

1 Негеп чөлүндәки Арат галасының
кенган ханы ысрайылларың Атарым
ёлундан гелйәндигини эшиденде, ол
ысрайыллар билен уршуп, оларың
бирнәчесини есир алды. 2 Шонда ыс-
райыллар Реббе вада берип: «Эгер
хакыкатдан хем бу халкы бизиң эли-
мизе берсең, оларың галаларыны Саңа
айры гойландыгы үчин бүтинлей ёк
эдерис» дийдилер. 3 Реб ысрайыл хал-
кының сесини эшитди ве кенганлары
оларың элине берди. Ысрайыллар
олары гырып, оларың галаларыны-
да бүтинлей ёк этдилер. Шондан соң
ол ере Хорма [a] диен ат галды.

Бүрүнч йылан

4 Онсоң ысрайыллар Хор дагын-
дан гөчүп, Эдом юрдуның дашын-
дан айланып өтмек үчин, Гызыл
деңзиң ёлы билен гитдилер. Эмма
ёлда халк сабырсызлык этди. 5 Олар
Худайың ве Мусаның гаршысына:
«Бизи Мүсүрден чөлде гырылмагы-
мыз үчин алып гайтдыңызмы? Бу ерде
не чөрек, не-де сув бар. Бу тагамсыз
иймитден-де халыс ирдик» дийдилер.
6 Реб муңа җогап эдип, халкың ара-
сына зәхерли йыланлар иберди. Ола-
рың зәхериндеп ысрайыллардан көп
адам өлди. 7 Халк Мусаның янына
гелип: «Реббе ве саңа дил етирип,
биз гүнә иш этдик. Йыланлары ара-
мыздан айрар ялы, Ребден дилег эт»
дийдилер. Муса халк үчин дилег эт-
ди. 8 Реб Муса: «Бир зәхерли йыланың
шекилини яса ве оны узын сырыгың
уҗуна беркит. Йылан чакан адам оңа
середен бадына сагалар» дийди. 9 Он-
соң Муса сап бүрүнчден йылан ясап,
оны сырыгың уҗуна беркитди. Хер
бир йылан чакан адам оңа середен ба-
дына сагалып, дири галарды.

Моваба тарап йөриш

10 Ысрайыллар гөчдүлер ве гелип,
Оботда дүшледилер. 11 Соңра Обот-
дан гөчүп, Мовабың гүндогарындакы
чөллүкде, Ией Абарымда дүшледилер.
12 Ол ерден хем Зерет дересине гө-
чүп бардылар. 13 Ол ерден хем гө-
чүп, Арнон җүлгесиниң аңырсын-
да, аморларың серхединден бәри
яйылып ятан чөллүкде дүшледилер.
Арнон җүлгеси Мовап билен Аморың
арасындан гечйән Мовабың серхеди
болуп хызмат эдйәрди. 14-15 Шейдип,
«Реббиң сөвешлери китабында» Супа
үлкесиндәки Вахеп галасы хакында,
Арнон дерелериниң япгытлары ха-
кында, Мовабың серхединиң бойы
билен Ар галасына ченли яйылян бу
дерелериң япгытлары хакында хем
ятланыляр.

[a] **21:3** Еврейче *Хорма* ве *бүтинлей ёк этдилер* диен сөзлериң айдылышы меңзешдир.

16 Ысрайыллар ол ерден Беере[а],
Реббиң Муса: «Халкы бир ере йыг-
на, олара сув берҗек» диен гуюсы-
на тарап ёла дүшдүлер. 17 Шонда олар
шу айдымы айтдылар:

«Сувларың җошсун, эй, гуйы!
Мунуң шанына айдым
айдалың!
18 Патышалык хасасы билен,
солтанлык найзасы билен,
баштутанларың ачды бу
гуйыны,
халк шазадалары газды бу
гуйыны».

Олар чөллүкден Матана ченли,
19 Матанадан Нахалыеле ченли,
Нахалыелден Бамота, 20 Бамотдан
болса чөлүң үстүне абанып дуран
Писга дагының депеси билен Мовап
топрагында ерлешйән җүлгә ченли
гитдилер.

Ысрайыллар Сихон ханының ерлерини эелейәрлер

(Канун таглыматы 2:26 – 3:11)

21 Соңра ысрайыллар аморларың
ханы Сихона илчилер ёллап, шейле
дийдилер: 22 «Бизе юрдуңызың
ичинден гечип гитмәге ругсат бер. Биз
экинлериң я үзүмчиликлериң ичине
совулмарыс я-да гуюларыңыздан сув
ичмерис. Биз тә сизиң юрдуңыздан
чыкянчак, диңе шаёлдан йөрәрис».
23 Эмма Сихон өз юрдуның ичинден
гечип гитмәге ысрайыллара ругсат
бермеди. Ол бүтин гошуныны йыг-
нап, ысрайылларың гаршысына чөле
чыкды ве Яхаса гелип, олар билен
сөвеше гирди. 24 Ысрайыллар Сихоны
гылычдан гечирип, онуң Арнондан
Ябога ченли, тә Аммоның серхедине
ченли болан ерлериниң барыны
эеледилер. Аммоның серхеди бол-
са гүйчли го%ралярды. 25 Ысрайыллар
аморларың галаларының хеммесини
басып алдылар. Олар аморларың әх-
ли галаларында, хатда Хешбонда ве
онуң әхли обаларында орнашдылар.
26 Хешбон галасы аморларың ханы Си-
хоның пайтагт галасыды. Сихон Мо-
вабың өңки ханы билен уршуп, онуң
Арнона ченли болан әхли ерлерини
басып алыпды. 27 Бу хакда багшылар
шейле диййәрлер:

«Хешбона гелиң, гой, ол
гурулсын,
гой, Сихон галасы дикелдилсин.
28 Чүнки Хешбондан от,
Сихоның галасындан ялын
чыкды.
Мовабың Ар галасыны ялын
гуршады,
Арнон депелерини-де,
ювутды ол.
29 Вай, саңа, эй, Мовап!
Сиз хеләк болдуңыз, эй,
Кемош[б] халкы!
Огулларыңыз босгунлара
өврүлди,
гызларыңыз амор ханы
Сихоның есири болдулар.
30 Шейдип, биз олары ер билен
егсан этдик.
Хешбондан Дибона барянчак
гырылдылар.
Мейдеба узалян Нопа ченли
олары ёк этдик».

31 Шунлукда, ысрайыллар аморла-
рың юрдунда орнашдылар. 32 Муса
Язер галасыны гөзден гечирмек үчин,

[а] **21:16** ***Беер*** – бу сөз *гуйы* диймеги аңладяр.
[б] **21:29** ***Кемош*** – мовапларың худайы.

ичалылар угратды. Соңра ысрайыл-
лар онуң төверегиндәки обалары ба-
сып алдылар ве ол ердәки аморлары
ковуп чыкардылар.

Ысрайыллар Ог ханың юрдуны эелейәрлер

33 Соңра ысрайыллар Башан юрдуна
тарап ёлуны довам этдирдилер. Башан
ханы Ог ысрайыллар билен сөвешмек
үчин, Эдрей галасында әхли уршуҗы-
лары билен оларың гаршысына чык-
ды. 34 Реб Муса: «Мен Огы, онуң әх-
ли халкыны ве юрдуны сениң элиңе
бердим. Ондан горкма. Хешбонда
ханлык сүрен амор ханы Сихоны ёк
эдишиң ялы, Огы хем ёк эт» дийди.
35 Ысрайыллар Огы, онуң огулларыны
ве бүтин гошуныны екеҗе адам гой-
ман гырып, онуң юрдуны эеледилер.

22-нҗи бап

Мовап патышасы Билгамы чагырдяр

1 Ысрайыллар ёла дүшүп, Иордан
дерясының боюнда, Ерихоның гаршы-
сында ерлешйән Мовап дүзлүгинде
дүшледилер. 2 Ысрайылларың амор-
ларың башына салан әхли ишлеринден
Сипор оглы Баллагың хабары барды.
3 Моваплылар ысрайыл халкының көп-
дүгини гөренлеринде, жуда горкдулар.
Шейдип, моваплылар ысрайыллар се-
бәпли довла дүшдүлер. 4 Онсоң мовап-
лылар Мидян яшулуларына шейле ха-
бар ёлладылар: «Өкүзиң мейдандакы
отлары ялмап-ювудышы ялы, бу гелйән
мәхелле хем төверек-дашымыздакы
затларың хеммесини ялмап-ювудар».

Ол вагтлар Сипор оглы Баллак Мо-
вабың патышасыды. 5 Баллак Бегор ог-
лы Билгамы чагырмак үчин чапарлар
ёллады. Билгам Евфрат дерясының
боюнда, Петорда өз тохум-тиҗиниң
арасында яшаярды. Баллак Билгама:
«Мүсүрден бир халк чыкып гелип, бү-
тин ер йүзүне яйрады. Ине, инди олар
мениң алкымыма дыкылып гелдилер.
6 Шонуң үчинем гелип, олары мениң
хайрыма нәлетле. Чүнки олар менден
гүйчли, белки шондан соң мен ола-
ры еңип, юртдан ковуп чыкарып
билерин. Чүнки сениң ялканыңың
ялканяндыгыны, нәлетләниңиң бол-
са нәлетленйәндигини мен билйәрин»
дийип хабар иберди.

7 Онсоң Мовабың ве Мидяның
яшулулары эллерине нәлет үчин
төлег хакыны алып, Билгамың янына
гитдилер ве Баллагың хабарыны оңа
етирдилер. 8 Билгам олара: «Гиҗә-
ни шу ерде гечириң, Реб маңа нәме
дийсе, мен оны сизе етирерин» дий-
ди. Шейдип, мовaплы эмелдарлар
Билгамың янында галдылар. 9 Худай
Билгама гөрнүп: «Сениң яныңдакы
адамлар ким?» дийип сорады. 10 Бил-
гам Худая шейле җогап берди: «Мо-
вап патышасы Сипор оглы Баллак ма-
ңа шейле хабар иберди: 11 „Мүсүрден
бир халк чыкып, бүтин ер йүзүне
яйрады. Сен гел-де, мениң хайрыма
олары нәлетле, белки шондан соң мен
оларың гаршысына сөвешип билерин
ве ковуп чыкарарын“». 12 Эмма Худай
Билгама: «Сен булар билен гитме!
Бу халкы нәлетлеме, чүнки ол халк
ялканандыр!» дийди. 13 Билгам эртеси
туруп, Баллагың эмелдарларына: «Өз
юрдуңыза доланың, себәби Реб маңа
сизиң билен гитмәге ругсат бермеди»
дийди. 14 Онсоң моваплы эмелдарлар
Баллагың янына доланып гелип, оңа:
«Билгам бизиң билен гайтмага разы
болмады» дийдилер.

[15] Баллак болса инди өңкүлерден-де
хас көп ве хас абрайлы эмелдарларыны
иберди. [16] Олар гелип, Билгама шейле
дийдилер: «Сипор оглы Баллак шейле
дийййәр: „Хайыш эдйәрин, мениң
яныма гелмекден йүз өвүрмесене.
[17] Чүнки мен сениң сылаг-серпайыңы
етирип, гөвнүңиң ислән задыны би-
тирерин. Сен диңе гел-де, мениң үчин
шол халкы нәлетле“». [18] Билгам Балла-
гың адамларына шейле җогап берди:
«Баллак хатда өз өйүндәки алтын-
күмшүң барыны берсе-де, мен Худа-
йым Реббиң эмрини бозуп, хич хили
улы я-да кичи иш эдип билмерин. [19] Го-
вусы сиз хем бу гиҗе шу ерде галың.
Мен Реббиң маңа ене нәме дийҗегини
билейин». [20] Шол гиҗе Худай Билгама
гөрнүп, оңа: «Эгер бу адамлар сени
чагырмак үчин гелен болсалар, сен
олар билен гит, йөне диңе Мениң ай-
данларымы эдерсиң» дийди. [21] Онсоң
Билгам эртеси ирден туруп, эшегини
гаңңалады-да, моваплы эмелдарлар
билен ёла дүшди.

Билгам, онуң эшеги ве перишде

[22] Билгам эмелдарлар билен
гиденинде, Худайың гахары гелди.
Онсоң Реббиң перишдеси Билгама
пәсгел бермек үчин, онуң ёлунда дур-
ды. Билгам эшегини мүнүп барярды
ве онуң ики хызматкәри-де янындады.
[23] Эшек эли сырылан гылычлы, ёлуң
үстүнде дуран Реббиң перишдесини
гөрен бадына ёлдан совлуп, атызың
ичине тутдурды. Билгам болса эшеги
ёла чыкарҗак болуп сайгыламага
башлады. [24] Онсоң Реббиң перишдеси
үзүмчилигиң ичинден гечйән ики гап-
далы дивар болан дараҗык ёданың
угрунда пейда болды. [25] Эшек Реббиң
перишдесини гөрүп, дивара тарап
гысылды. Билгамың аягы-да дивар
билен аралыкда гысылып галды ве
ол ене-де эшеги сайгылап башлады.
[26] Реббиң перишдеси ене өңе гидип,
инди ёданың не сага, не-де чепе өв-
рүлип болян дар еринде пейда болды.
[27] Эшек бу гезек Реббиң перишдесини
гөрүп, Билгамың астында ашак чөкүп
ятыберди. Муңа Билгамың гаты гаха-
ры гелип, хасасы билен ол җанавары
урмага башлады. [28] Онсоң Реб эшеге
дил битирди ве эшек Билгама: «Мени
үч гезек бейле енҗер ялы, мен саңа
нәме этдим?» дийди. [29] Билгам эшеге:
«Себәби сен мени дәлиретдиң! Эгер
элимде гылыч болсады, сени хәзириң
өзүнде өлдүрердим!» дийип җогап
берди. [30] Шонда эшек Билгама: «Мен
сениң бүтин өмрүңе мүнүп йөрен
эшегиң дәлми нәме? Хей, мундан озал
шейле гылык гөркезипмидим?» дий-
ди. Билгам: «Ёк» дийип җогап берди.

[31] Мундан соң Реб Билгамың гө-
зүни ачды. Ол эли сырылан гылыч-
лы Реббиң перишдесиниң ёлда ду-
рандыгыны гөрди. Билгам тагзым
эдип, өзүни йүзинлигине ере гойберди.
[32] Реббиң перишдеси оңа шейле дийди:
«Нәме үчин сен эшегиңи үч гезек ур-
дуң? Мен душман хөкмүнде саңа пәс-
гел бермек үчин чыкдым, себәби сен
Мениң назарымда габахат ёлдан ба-
рярсың. [33] Эшек Мени гөрди ве үч сапар
Мениң өңүмден совулды. Эгер ол со-
вулмадык болса, хакыкатдан хем Мен
сени өлдүрердим, оны болса дири гал-
дырардым». [34] Онсоң Билгам Реббиң
перишдесине: «Мен гүнә этдим, Сениң
гаршымда ёлда дураныңы билмәнди-
рин. Инди Сен эгер мениң гитмегими
оңламаян болсаң, мен өйүме гайда-
йын» дийди. [35] Реббиң перишдеси Бил-
гама: «Бу адамлар билен гит, йөне диңе

Мениң айт диен затларымы айдар-
сың» дийди. Онсоң Билгам Баллагың
эмелдарлары билен гитди.

[36] Баллак Билгамың гелендигини
эшиденде, оны гаршыламак үчин, Ар-
нон җүлгесиниң голайында, серхедиң
иң четки нокадында ерлешйән Мо-
вабың Ар галасына гитди. [37] Баллак
Билгама: «Сени чагыртмак үчин адам
ибермедимми?! Нәме үчин сен мениң
яныма гелмедиң? Мегерем, өзүңе
мынасып хеззет-хормат эдип билмез
өйденсиң?» дийди. [38] Билгам Балла-
га: «Ине, мен сениң яныңа гелдим!
Менде нәме бир зат айтмага гүйч
бармыдыр? Мен диңе Худайың агзы-
ма салан сөзлерини сөзләрин» дий-
ди. [39] Онсоң Билгам Баллак билен ёла
чыкып, Кирятхусота гелдилер. [40] Бал-
лак өкүзлери ве гоюнлары гурбан-
лык берип, олары Билгама ве онуң
янындакы эмелдарларына иберди.

[41] Эртеси гүн Баллак Билгамы алып,
оны Бамотбагала гетирди. Ол ерден
Билгам ысрайыл халкының бир
бөлегини görүп билйәрди.

23-нҗи бап

Билгама гелен илкинҗи аянлык

[1] Онсоң Билгам Баллага: «Маңа шу
ерде еди саны гурбанлык сыпасы-
ны гур-да, еди өкүз билен еди саны
гочы тайярлап гой» дийди. [2] Баллак
Билгамың айдышы ялы этди. Онсоң
Баллак билен Билгам хер гурбан-
лык сыпасында бир өкүзи ве бир го-
чы гурбанлык бердилер. [3] Соңра Бил-
гам Баллага: «Сен бу ерде өз якма
гурбанлыгыңың янында дур, мен
гидейин. Әхтимал, Реб маңа гөрнер
ве Ол маңа нәме дийсе, мен оны са-
ңа етирерин» дийип, ол депә чыкды.
[4] Худай Билгам билен душушды ве
Билгам Оңа: «Мен еди саны гурбан-
лык сыпасыны тайярладым ве оларың
хер бириниң үстүнде бир өкүз билен
бир гочы гурбанлык бердим» дий-
ди. [5] Реб Билгамың агзына айтмалы
сөзлерини салып: «Баллагың янына
бар ве оңа шулары айт» дийди. [6] Бил-
гам Баллагың янына гайтды. Баллак
Мовабың әхли эмелдарлары билен өз
якма гурбанлыкларының янында дур-
ды. [7] Онсоң Билгам Худайдан гелен
аянлыгы хабар берип, шейле дийди:

«Мовап патышасы Баллак мени
гүндогардакы даглардан,
Сирия юрдундан гетирип,
шейле дийди:
„Гел, мениң үчин Якубы
нәлетле,
гел-де, Ысрайыла гарга!“
[8] Худайың нәлетлемедигини мен
нәдип нәлетләйин?
Реббиң гаргамадыгына мен
нәхили гаргайын?
[9] Гаяларың депесинден мен
Ысрайылы гөрйәрин.
Байырлардан мен оңа бакып
дурун.
Ине, айры яшаян бир халкдыр ол,
миллетлер арасында айры
хасапланяр.
[10] Якубың несиллерини ким
санап билер?
Ысрайылың дөртден бирини
ким хасаплап билер?
Маңа-да догручыл адамларың
өлүши дек өлмәге,
өмрүмиң ысрайылыңкы дей
гутармагына ругсат эт!»

[11] Онсоң Баллак Билгама: «Сен мени
нәдәйдиң? Душманларыма нәлет
окасын дийип, сени йөрите шу ере
гетиртдим. Сен болса олара хич зат

этмән, гайтам, олары ялкаярсың!»
дийди. 12 Билгам оңа: «Мен диңе
сересаплылык билен Реббиң агзы-
ма салан сөзлерини айтмаярынмы
нәме?» дийип җогап берди.

Билгама гелен икинҗи аянлык

13 Онсоң Баллак оңа: «Хайыш эд-
йәрин, мениң ызыма дүш, баш-
га ере гидели, сен ол ерден ола-
рың хеммесини дәл, бир бөлегини
гөрерсиң. Мениң үчин олары шол
ерден нәлетле» дийди. 14 Шейдип, Бал-
лак Билгамы Зопым яйласына, Пис-
га дагының депесине алып барды. Ол
ерде еди саны гурбанлык сыпасы-
ны гуруп, оларың херсиниң үстүнде
бир өкүз билен бир гочы гурбанлык
берди. 15 Билгам Баллага: «Мен ол
ерде Реб билен душушянчам, сен шу
ерде өз якма гурбанлыкларың янында
дур» дийди. 16 Реб Билгама гөрүнди
ве онуң агзына сөз салып: «Баллагың
янына барып, шу затлары айт» дий-
ди. 17 Билгам геленде, Баллак Мова-
бың эмелдарлары билен өз якма гур-
банлыкларының янында дурды. Бал-
лак ондан: «Реб нәме дийди?» дийип
сорады. 18 Билгам инди болҗак зат-
лардан хабар берип, шейле дийди:

«Эй, Сипор оглы Баллак,
оян-да, маңа гулак гой.
19 Худай ынсан дәл ахырын,
ялан сөзләр ялы.
Ол адам оглы дәл, пикирини
үйтгедер ялы.
Хей, Онуң берен вадасының,
айдан сөзүниң битмедиги
бармы?
20 Ине, Ол маңа Ысрайылы ялка
дийип эмр этди.
Худайың Өзи ялканда, мен
оны үйтгедип билмейәрин.
21 Мен Якуба хич хили
бетбагтлык ёкдугыны,
Ысрайылда бела-бетериң
болмаҗагыны гөрйәрин.
Ысрайыл Худайы Реб олар
билендир.
Олар Оны өз патышасы
хөкмүнде алкышлаярлар.
22 Олары Мүсүрден чыкарян
Худайдыр,
ябаны өкүзиң гүйҗи дей гүйч
билен чыкаряр.
23 Якуба хич бир дога-җады тәсир
этмез,
Ысрайылың гаршысына тәлей
гараның пейдасы ёкдур.
Инди болса Ысрайыл ве Якуп
хакда:
„Гөр, Худайың эден
затларыны!“ диерлер.
24 Серет, халк шир дек оянып,
арслан дей еринден туряр!
Ол инди авуны ийип дойянча,
өлдүренлериниң ганындан
ганянча көшешмез».

25 Онсоң Баллак Билгама: «Сен
олары нәлетлеме-де,
ялкама-да» дийди.
26 Эмма Билгам Баллага: «„Реб маңа
нәме дийсе, мен хем шоны айдарын“
дийип, саңа айтмадыммы нәме?» ди-
йип җогап берди.

27 Онсоң Баллак Билгама: «Йөр, мен
сени башга бир ере әкидейин, белки
сениң олары шол ерде нәлетлемегиң
Худайың гөвнүне ярар» дийди. 28 Он-
соң Баллак Билгамы алып, чөле ба-
кып дуран Пегор дагының депесине
гетирди. 29 Билгам Баллага: «Бу ерде
еди саны гурбанлык сыпасыны гур-
да, мениң үчин еди өкүз билен еди
гоч тайярлап гой» дийди. 30 Онсоң
Баллак эдил Билгамың айдышы ялы

эдип, хер бир гурбанлык сыпасының
үстүнде бир өкүз билен бир гочы гур-
банлык берди.

24-нҗи бап

Билгама гелен үчүнҗи аянлык

1 Билгам Реббиң ысрайыл халкыны
ялкамакдан хошал боляндыгыны бил-
ди. Шонуң үчин хем ол өңкүси ялы
палчылык эдип йөрмеди-де, гөни чөле
тарап тутдурды. 2 Билгам середип, ыс-
райыл халкының дүшелгеде тире-
тире болуп отурандыгыны гөрди.
Шол пурсат онуң үстүне Худайың
Рухы инди. 3 Онсоң ол гелҗекден сөз
ачып, шейле дийди:

«Бегор оглы Билгам сөзлейәр,
гөзи билен айдың гөрйән
дийййәр,
4 Худайың сөзлерини эшидйән,
Гудратыгүйчлүден гөрнүш
гөрйән,
ере йүзин дүшүп, гөзүм билен
айдың гөрйән.
5 Эй, Якуп, чадырларың не аҗап,
эй, Ысрайыл дүшелгелериң
не гөзел!
6 Гиң җүлгелер кимин узаляр.
Деря кенарындакы баглар дей
узалып,
Реббиң экен хошбой ыслы
агачлары дей,
эдил сув боюнда битен
кедрлер дей гөрүнйәр.
7 Ысрайыл мешигинден сувлар
чогар.
Тохумлары бол сув билен
суварылар.
Онуң патышасы Агакдан-да
бейик болар.
Патышалыгы болса хас-да
бейгелер.
8 Худай олары Мүсүрден
ябаны өкүзиң гүйҗи дей гүйч
билен чыкаряр.
Олар душман миллетлерини
ийип,
сүңклерини чейнәрлер,
пейкам билен яраларлар.
9 Ысрайыл эдил арслан дей,
эне шир дей ятар.
Ким оны турузмага милт эдер?
Чүнки Ысрайылы ялкан
ялканар,
нәлетлән нәлетленер».

10 Онсоң Баллагың калбында Бил-
гама гаршы газап оды туташды. Ол
эллерини шарпылдадып, бири-бирине
уруп, Билгама шейле дийди: «Мен
сени душманларыма нәлет окатмак
үчин чагырыпдым, сен болсаң, эййәм
үч гезек олара ак пата бердиң. 11 Инди
бу ерден гүм бол-да, өйүңе гит! Мен
сени оңат сылаглаҗакдым, эмма Реб
саңа хич бир сылагы рова гөрмеди».
12 Онда Билгам Баллага: «Мен сениң
ёллан адамларыңа: 13 „Баллак хатда
өз өйүндәки алтын-күмшүң барыны
берсе-де, мен Худайым Реббиң эм-
рини бозуп, өз эркиме оңат иш хем,
эрбет иш хем эдип билмерин. Реб нәме
дийсе, менем шоны гайталарын“ ди-
йип айтманмыдым? 14 Ине, инди мен
өз илиме гайтманкам, бу ысрайыл
халкының гелҗек гүнлерде сениң
халкыңа нәмелер этҗекдиги билен
сени хабардар эдейин» дийди.

Билгама гелен дөрдүнҗи аянлык

15 Онсоң Билгам гелҗекден сөз ачып,
шейле дийди:

«Бегор оглы Билгам сөзлейәр,
гөзи билен айдың гөрйән
дийййәр.
16 Худайың сөзлерини эшидйән,

Бейик Худайдан билим алян,
Гудратыгүйчлүден гөрнүш
гөрйән,
ере йүзин дүшүп, гөзүм билен
айдың гөрйән.
17 Мен оны гөрйән, йөне хәзир дәл,
оңа бакян, йөне якын дәл.
Якубың неслинден йылдыз дөрәр.
Ысрайылдан бир шалык
хасасы гөтерилип,
Мовабың маңлайыны ярар,
Шислериң башыны
мынҗырадар.
18 Эдом эеленилер,
Сегир өз душманларының
мүлкүне өврүлер.
Ысрайыл болса хас кувватланар.
19 Якуп неслинден болан бири
хөкүм сүрер,
галада дири галанларың
барыны гырар».
20 Соңра ол амалеклере середип, сө-
зүни шейле довам этди:
«Амалек миллетлериң
найбашысыды,
эмма онуң ызы мүдимилик
йитер».
21 Онсоң ол кейнлере бакып, шейле
дийди:
«Сизиң месгениңиз ховпсуз ерде,
ол гаяның депесиндәки
хөвүртге дей амандыр.
22 Эмма, эй, Кейн, ашурлар сизи
есир аланда,
сиз янып ёк боларсыңыз».
23 Билгам ене-де сөзүни довам эдип,
шейле дийди:
«Худай булары амал эденде,
яшаҗак адамларың дат
гүнүне!
24 Эмма Китимден гәмилер гелип,
Ашур билен Эбери
гулчулыкда эзерлер,
оларың ызы хем мүдимилик
йитер».
25 Шондан соң Билгам өйүне та-
рап ёла дүшди. Баллак хем өз ёлы
билен гитди.

25-нҗи бап

Ысрайыллар кесеки худайлара сыгыняр

1 Ысрайыллар Шитимде яшаяркалар,
мовaплы аяллар билен зына этмәге
башладылар. 2 Ол аяллар ысрайылла-
ры өз худайларына хөдүр эден гур-
банлыкларына чагырярдылар. Ыс-
райыллар оларың гурбанлыкларын-
дан ийип, оларың худайларына сежде
эдйәрдилер. 3 Шейдип, ысрайыллар
Багалпегор бутуна өзлерини багыш
этдилер. Ысрайылларың гаршысы-
на Реббиң гахары гелди. 4 Онсоң Реб
Муса: «Реббиң гахар-газабы Ысра-
йылдан совлар ялы, халкың әхли
ёлбашчыларыны гетирип, олары өл-
дүрип, Гүнүң астында сер» дийди.
5 Муса ысрайыл сердарларына: «Си-
зиң хер бириңиз өз адамларыңызың
арасында Багалпегор бутуна сежде
эдйәнлере гошулан хер кеси өлдү-
риң!» дийип буйрук берди.
6 Муса ве бүтин ысрайыл халкы
Реббе йүз тутулян чадырың ишигинде
аглашып дуркалар, бир ысрайыллы
эркек киши оларың гөзүниң алнын-
да бир мидянлы аялы өз машгала-
сына гетирди. 7 Муны гөрен Элгаза-
рың оглы, руханы Харуның агтыгы
Пинехас халкың арасындан чыкып,
элине найза алды. 8 Ол ысрайыллы-
ның ызындан чадыра гирип, найзаны
бирбада оларың икисиниң хем – ысра-
йыллының хем, мидянлы аялың хем
гарнындан сокды. Шол бада ысрайыл

халкының арасына иберилен гыргын-
чылык тогтадылды. 9Эмма гыргын-
чылыкдан эййәм йигрими дөрт мүң
ысрайыллы өлүпди.

10Реб Муса шейле дийди: 11«Ыс-
райыл халкындан Мениң гахарымы
Элгазарың оглы, руханы Харуның
агтыгы Пинехас гайтарды, оларың
арасында ол Маңа өзүниң хакыкы
вепадардыгыны гөркезди. Шонуң
үчин мен олары габанып, бүтинлей
ёк этмедим. 12Шоңа гөрә хем оңа шу-
ны айт: „Мен онуң билен парахатчы-
лык әхтими баглашярын. 13Пинехас өз
Худайына вепадарлыгыны гөркезип,
ысрайыллары гүнәсинден сапланды-
гы үчин, оңа ве онуң неслине руханы-
лыгы мүдимилик багыш эдйәрин“».

14Мидян аялы билен бирликде өлдү-
рилен ысрайыллының ады Салувың
оглы Зимриди. Ол шимгон тире баш-
тутанларының бириди. 15Онуң билен
биле өлдүрилен аялың ады болса Су-
руң гызы Козбыды. Сур мидян ти-
ресиниң баштутанларының бириди.

16Реб Муса шейле дийди: 17«Ми-
дянлары инди Ысрайылың душма-
ны сайың, олары гырың! 18Ине, ола-
рың Пегорда эден ишлери: олар гыз
доганлары, мидянлы тиребашының
гызы Козбының үсти билен ысрайыл-
лара дузак гурдулар. Сизе хиле салып,
душман ялы даращдылар. Пегора гыр-
гынчылыгың гелмегиниң себәпкәри
боланы үчин Козбы өлдүрилди».

26-нҗы бап

Муса ысрайыллары икинҗи гезек хасаба аляр

1Реб ысрайыллары гыргынчылык
билен ёк этмегини бес эденден соң,
Муса билен Харуның оглы Элгазара:
2«Яшы йигрими ве ондан ёкары бо-
лан сөвеше укыплы, бүтин ысрайыл
халкының хер бир эркегиниң саны-
ны ковумларына гөрә екеме-еке ха-
саба ал» дийди.

3Ысрайыл халкы бу вагт Иордан
дерясының боюнда, Ерихоның гаршы-
сында ерлешйән Мовап дүзлүгинде
дүшелге гурупды. Муса билен Элга-
зар ысрайыллара Реббиң Муса буй-
рушы ялы: 4«Яшы йигрими ве он-
дан ёкары болан адамларың хасабы-
ны алың» дийдилер.

Мүсүрден чыкып гелен ысрайыл-
ларың санавы шулардыр:

5Ысрайылың новбахар оглы Рубе-
ниң несиллеринден: Ханогың нес-
линден ханоклар уругы, Паллувың
неслинден паллулар уругы, 6Хес-
роның неслинден хесронлар уругы,
Кармының неслинден кармылар уру-
гы. 7Буларың бары рубенлериң уруг-
ларыдыр, олар кырк үч мүң еди йүз
отуз адам болды. 8Паллувың огул-
ларындан Элияп. 9Элиябың неслин-
ден: Немувал, Датан ве Абырам. Бу-
лар шол халкың ичинден сайланан,
Реббе боюн эгмән, Муса билен Хару-
ның гаршысына гозгалаң турзан Ко-
раның топарына гошулан Датан би-
лен Абырамдыр. 10Ер ярылып, олары
Кора билен бирликде ювудыпды. Ол
ердәки ики йүз элли адам ода янып-
ды. Олар шейдип, башгалара-да гөз
болупдылар. 11Кораның огуллары
болса өлмән галыпдылар.

12Уругларына гөрә Шимгон огулла-
ры шулардыр: Немувалың неслинден
немуваллар уругы, Ямының неслин-
ден ямынлар уругы, Якиниң неслин-
ден якинлер уругы, 13Зераның нес-
линден зералар уругы, Шавулың нес-
линден шавуллар уругы. 14Шимгон

уруглары шулардан ыбаратдыр, олар
йигрими ики мүң ики йүз адамдыр.
15 Уругларына гөрә Гат огуллары шу-
лардыр: Сепоның неслинден сепонлар
уругы, Хагының неслинден хагылар
уругы, Шунының неслинден шунылар
уругы, 16 Озның неслинден озылар
уругы, Эриниң неслинден эрилер уру-
гы, 17 Ародың неслинден аротлар уру-
гы, Арелиниң неслинден арелилер
уругы. 18 Гат уруглары шулардыр, олар
кырк мүң бәш йүз адамдыр.
19 Яхуданың огуллары: Эр ве Онан.
Оларың икиси хем Кенган топрагында
өлдүлер. 20 Уругларына гөрә Яхуданың
огуллары шулардыр: Шеланың
неслинден шелалар уругы, Пересиң
неслинден пereслер уругы, Зераның
неслинден зералар уругы. 21 Перес
огулларындан боланлар шулардыр:
Хесроның неслинден хесронлар уру-
гы, Хамулың неслинден хамуллар
уругы. 22 Яхуданың уруглары шулар-
дан ыбаратдыр, оларың адам саны
етмиш алты мүң бәш йүз кишидир.
23 Уругларына гөрә Ысакарың огул-
лары шулардыр: Толаның неслинден
толалар уругы, Пуваның неслинден
пунылар уругы, 24 Яшубың неслин-
ден яшуплар уругы, Шимроның нес-
линден шимронлар уругы. 25 Ысакар
уруглары шулардыр, оларың адам са-
ны алтмыш дөрт мүң үч йүз кишидир.
26 Уругларына гөрә Зебулун огул-
лары шулардыр: Сарадың неслинден
саратлар уругы, Эйлоның неслинден
эйлонлар уругы, Яхлеелиң неслинден
яхлееллер уругы. 27 Зебулун уругла-
ры шулардыр, оларың адам саны алт-
мыш мүң бәш йүз кишидир.
28 Уругларына гөрә Юсубың огул-
лары: Манаша билен Эфрайым.
29 Манашаның огуллары: Макырың
неслинден макырлар уругы. Макыр
Гилгадың атасыды, Гилгадың нес-
линден гилгатлар уругы. 30 Гилгадың
огулларындан боланлар: Игезериң
неслинден игезерлер уругы, Хеле-
гиң неслинден хелеклер уругы, 31 Ас-
рыелиң неслинден асрыеллер уругы,
Шекемиң неслинден шекемлер уругы,
32 Шемиданың неслинден шемидалар
уругы, Хепериң неслинден хеперлер
уругы. 33 Хепериң оглы Селопхадың
оглы ёкды, йөне онуң Махла, Нога,
Хогла, Милка ве Тирса атлы гызла-
ры барды. 34 Манаша уруглары шу-
лардан ыбаратдыр, оларың адам са-
ны элли ики мүң еди йүз кишидир.
35 Уругларына гөрә Эфрайымың нес-
линден дөрәнлер шулардыр: Шуте-
ланың неслинден шутелалар уругы,
Бекериң неслинден бекерлер уругы,
Таханың неслинден таханлар уругы.
36 Булар Шутеланың неслинден дө-
рәнлердир: Эраның неслинден эран-
лар уругы. 37 Эфрайым уруглары шу-
лардыр, оларың адам саны отуз ики
мүң бәш йүз кишидир. Уругларына
гөрә Юсубың несиллери шуларды.
38 Уругларына гөрә Беняминиң огул-
лары шулардыр: Баланың неслин-
ден балалар уругы, Ашбелиң нес-
линден ашбеллер уругы, Ахыра-
мың неслинден ахырамлар уругы,
39 Шефуфамың неслинден шуфам-
лар уругы, Хупамың неслинден ху-
памлар уругы. 40 Баланың Арт ве На-
гаман атлы огуллары барды: Артың
неслинден артлар уругы, Нагаманың
неслинден нагаманлар уругы. 41 Уруг-
ларына гөрә Беняминиң несиллери
шуларды, оларың адам саны кырк
бәш мүң алты йүз кишидир.
42 Уругларына гөрә Даның огулла-
рындан боланлар шуларды: Шухамың

неслинден шухамлар уругы. Булар
Дан уругларыды. 43 Шухам уругла-
рының хеммесиниң җеми алтмыш
дөрт мүң дөрт йүз адамды.

44 Уругларына гөрә Ашер огулла-
рындан дөрәнлер шуларды: Йим-
наның неслинден йимналар уругы,
Йишвиниң неслинден йишвилер уру-
гы, Бериганың неслинден беригалар
уругы. 45 Бериганың огулларындан:
Хебериң неслинден хеберлер уругы,
Малкыелиң неслинден малкыеллер
уругы. 46 Ашериң гызының ады
Серады. 47 Булар ашер уругларыды,
оларың адам саны элли үч мүң дөрт
йүз кишидир.

48 Уругларына гөрә Нафталының
огулларындан дөрәнлер: Яхсеелиң
неслинден яхсеел уругы, Гунының
неслинден гунылар уругы, 49 Езериң
неслинден езерлер уругы, Шиллемиң
неслинден шиллемлер уругы. 50 Булар
нафталы уругларыды, оларың адам
саны кырк бәш мүң дөрт йүз кишидир.

51 Саналып, хасаба алнан ысрайыл-
ларың җеми алты йүз бир мүң еди
йүз отуз адам болды.

52 Реб Муса шейле дийди: 53 «Адам-
ларының санына гөрә, ерлери
тирелериң арасында мүлк эдип
пайлаң. 54 Улы тиререлере улы, кичи
тирелере кичи мүлк ер бериң. Хер
бир тирә хасаба алнан санына гөрә
мүлк берилмелидир. 55 Юрды биҗе
боюнча тирелер арасында пайлаш-
сынлар. Хер ким өз тиресиниң пайы-
на гөрә элемелидир. 56 Ер биҗе аты-
лып пайлансын, улы пайы улы тирә,
кичи пайы кичи тирә бериң».

57 Уругларына гөрә левилериң са-
навы: Гершоның неслинден гершон-
лар уругы, Кохадың неслинден кохат-
лар уругы, Мерарының неслинден
мерарылар уругы. 58 Булар хем Леви
уругларыдыр: либнилер уругы, хеб-
ронлар уругы, махлылар уругы, му-
шылар уругы, коралар уругы. Кохат
Имраның атасыды. 59 Имраның аялы-
ның ады Ёкебетди. Ол Левиниң гы-
зыды ве Мүсүрде доглупды. Ёкебет
билен Имрандан Харун, Муса ве ола-
рың уясы Мерьем догулды. 60 Хару-
ның Надап, Абыху, Элгазар ве Ыта-
мар диен огуллары болды. 61 Эмма
Надап билен Абыху Реббиң хузу-
рында мукаддес болмадык оды хөдүр
эдендиклери үчин өлдүлер. 62 Бир ай-
лык ве ондан ёкары яшындакы хаса-
ба алнан эркек гөбекли левилер йиг-
рими үч мүң адам болды. Левилер
ысрайыллардан айры хасаба алын-
дылар. Чүнки олара Ысрайылда хич
бир пай берилмеди.

63 Иордан дерясының боюнда,
Ерихоның гаршысындакы Мовап
дүзлүгинде Муса билен Элгазар Ыс-
райылың илат санавыны гечиренле-
ринде, әхли тирелериң хасабыны ал-
дылар. 64 Муса билен руханы Харуның
Синай чөлүнде гечирен илат сана-
вында хасаба аланларының екеҗеси-
де бу гезекдәкилериң арасында ёкды.
65 Чүнки Реб олар хакда шейле ди-
йипди: «Оларың хеммеси чөлде өлүп
гидерлер. Епуннәниң оглы Калеп би-
лен Нунуң оглы Ешувадан башга ола-
рың екеҗеси хем дири галмаз».

27-нҗи бап

Селопхадың гызлары

1 Онсоң Селопхадың гызлары өңе
чыкдылар. Селопхат Хепериң оглы,
Гилгадың агтыгы, Макырың човлугы,
Юсубың оглы Манашаның ювлугыды.
Ол Манашаның уругынданды. Онуң

гызларының атлары Махла, Нога,
Хогла, Милка ве Тирсады. 2 Олар
гелип, Мусаның, руханы Элгазарың,
баштутанларың ве бүтин халкың
өңүнде, Реббе йүз тутулян чадырың
гирелгесинде дуруп: 3 «Бизиң атамыз
чөлде җан берди. Ол Реббиң гаршы-
сына баш гөтерен Кораның топары-
на гошулмады, ол өз гүнәси үчин
өлди ве ондан огул галмады. 4 Ог-
лы болманлыгы үчин, какамызың
ады өз уругының арасындан йитип
гидәймелими? Какамызың доган-га-
рындашларының арасындан бизе-де
мүлк бериң» дийдилер.

5 Муса буларың давасыны Реббиң
дыкгатына етирди. 6 Реб Муса шейле
җогап берди: 7 «Селопхадың гызлары-
ның дийййәни догры, сен хөкман олара
какаларының доган-гарындашлары-
ның арасындан мүлк бер хем-де кака-
ларының ер пайыны олара гечир. 8 Ыс-
райыллара-да айт, эгер бир адам өлсе
ве онуң ызында оглы галмаса, онда
онуң мүлки гызына гечирилмелидир.
9 Эгер онуң гызы хем болмаса, онда
онуң мүлки доганларына берилсин.
10 Эгер онуң доганлары-да болмаса,
онда мүлки атасының доганларына
берилсин. 11 Эгер атасының доганла-
ры-да болмаса, онда мүлки өз уругын-
дан оңа иң якын болан гарындашына
берилсин. Мен Реббиң Муса буйру-
шым ялы, ысрайыллара шейле дүз-
гүн парз болсун».

Ешува Мусаның ерине ёлбашчы белленйәр

12 Реб Муса шейле дийди: «Абарым
дагларының аралыгында ерлешйән шу
дагың депесине чык-да, Мениң ысра-
йыллара берйән юрдума сын эт. 13 Оны
сынланыңдан соң, сен хем доганың
Харун ялы, өз ата-бабаларыңа говшар-
сың. 14 Чүнки сиз икиңиз Син чөлүнде
халк Мениң гаршыма баш гөтеренде,
Мениң эмриме гаршы чыкдыңыз.
Чешмәниң боюнда, оларың гөзүниң
алнында Мениң мукаддесдигими
ыкрар этмедиңиз». (Бу Син чөлүн-
дәки Кадешиң голайында ерлешйән
Мериба чешмесидир.) 15 Муса Реббе:
16 «Реб, әхли адамзадың гөзбашы бо-
лан Худай, гой, халкың үстүнден
бир адамы ёлбашчы беллесин. 17 Ол
белленен адам сөвешде баштутан
болуп, халкың өңүне дүшсүн, гой,
Реббиң җемагаты чопансыз сүри ялы
болмасын» дийди. 18 Онда Реб Муса
шейле дийди: «Мениң Рухумдан до-
лан Нунуң оглы Ешуваны сайла-да,
эллериңи онуң үстүнде гой. 19 Оны
руханы Элгазарың ве бүтин халкың
өңүнде дурзуп, оларың гөзүниң ал-
нында оны халка ёлбашчы белле.
20 Бүтин ысрайыл халкы табын бо-
лар ялы, оңа өз ыгтыярлыкларыңдан
бер. 21 Эмма ол хер бир меселеде ру-
ханы Элгазара маслахат салсын. Эл-
газар болса оңа Урымың[a] көмеги
билен Реббиң ислегини билип берер.
Ешува ве бүтин ысрайыл халкы хемме
ягдайда шуңа гарап иш тутсун». 22 Му-
са Реббиң өзүне буйрушы ялы этди.
Ол Ешуваны гетирип, руханы Элга-
зарың ве бүтин халкың өңүнде ду-
рузды. 23 Онсоң эллерини Ешуваның
депесинде гоюп, Реббиң өзүне ай-
дышы ялы, оны халкың ёлбашчысы
белледи.

[a] **27:21** ***Урым*** – Худайың ислегини билмек үчин, руханылар тарапындан уланылан даш. Сөзлүге серет.

28-нҗи бап

Хер гүн берилмели гурбанлыклар
(Мүсүрден чыкыш 29:38-43;
Левилер 6:8-13)

1 Реб Муса шейле дийди: 2 «Ысра-
йыллара шейле буйрук бер, Маңа бер-
йән садакаларыны өз белленен ваг-
тында хөдүр этсинлер. Булар Мениң
нахарымдыр, Маңа от үсти билен бе-
рилйән якымлы ыслы гурбанлыклар-
дыр. 3 Олара айт, Маңа от үсти билен
берҗек гүнделик якма гурбанлыкла-
ры шикессиз ики саны биряшар эркек
токлы болсун. 4 Токлуларың бирини ир
билен, бейлекисини агшамара берсин-
лер. 5 Токлулар билен биле галла сада-
касы үчин бир күйзе[a] сап зейтун ягы
билен гарылан, бир батманың ондан
бирине барабар сайлама бугдай уны
садака берсинлер. 6 Бу Синай дагын-
да буйрулан гүнделик якма гурбан-
лыгы болуп, Реббе от үсти билен бе-
рилйән якымлы ыслы гурбанлыкдыр.
7 Хер токлы билен биле ичги садакасы
хөкмүнде Реббе бир күйзе шерабы хө-
дүр эдип, оны мукаддес ерде гуйсун-
лар. 8 Бейлеки токлыны агшамара, гал-
ла ве ичги садакасы билен бирликде,
эдил ирденки ялы хөдүр эдиң. Бу от үс-
ти билен Реббе берилйән якымлы ыс-
лы гурбанлыкдыр. 9 Сабат гүни ши-
кессиз биряшар эркек токлудан икиси-
ни, зейтун ягы гарылан бир батманың
ондан ики мөчбериндәки сайлама буг-
дай уныны ве ичги садакасыны хөдүр
этсинлер. 10 Гүнделик берилйән якма
гурбанлыгының ве ичги садакасының
дашындан, хер Сабат гүни берилйән
якма гурбанлыгы шудур.

Хер ай берилмели садакалар

11 Хер айың башында ики өкүзчә-
ни, бир гочы, шикессиз еди саны
биряшар эркек токлыны якма гур-
банлыгы хөкмүнде Реббе багыш
этсинлер. 12 Хер өкүз үчин галла са-
дакасы хөкмүнде зейтун ягы гарылан
бир батманың ондан үч мөчбериндәки
сайлама бугдай уныны ве гоч үчин
галла садакасы хөкмүнде, зейтун
ягы гарылан бир батманың ондан
ики мөчбериндәки сайлама бугдай
уныны хөдүр этсинлер. 13 Хер ток-
лы үчин галла садакасы хөкмүнде
зейтун ягы гарылан бир батманың
ондан бир мөчбериндәки сайлама
бугдай уныны Реббе от үсти билен
берилйән якымлы ыслы гурбанлык
хөкмүнде хөдүр этсинлер. 14 Хер өкүз
үчин ичги садакасы хөкмүнде ики
күйзе шерабы, гоч үчин бир ярым
күйзе шерабы, хер токлы үчин бол-
са, бир күйзе шерабы хөдүр этсинлер.
Йыл бойы хер тәзе Айда берилмели
якма гурбанлыгы шудур. 15 Гүнделик
берилйән якма гурбанлыгы билен
ичги садакасындан башга-да, Реббе
гүнә гурбанлыгы үчин бир теке хө-
дүр эдилсин.

Песах гурбанлыгы
(Левилер 23:3-32)

16 Биринҗи айың он дөрдүне Реббе
Песах гурбанлыгы хөдүр эдилсин.
17 Шу айың он бәши гүни байрамдыр.
Сиз еди гүнләп петир иймелисиңиз.
18 Шу гүнлериң илкинҗи гүни сиз хал-
кы мукаддес йыгнанышыга чагырың.
Шол гүн сиз ишлемәң. 19 Реббе от үс-
ти билен берилйән якма гурбанлыгы

[a] **28:5** ***Бир күйзе*** – еврейче *хиниң дөртден бири*. Бу такм. 1 литре деңдир.

хөкмүнде ики өкүзчәни, бир гочы ве
шикессиз биряшар эркек токлудан
еди санысыны хөдүр эдиң. [20]Ола-
рың галла садакасы зейтун ягы га-
рылан сайлама бугдай унундан
болсун. Хер өкүз үчин бир батма-
ның ондан үч мөчбериндәки уны,
гоч үчин болса бир батманың он-
дан ики мөчбериндәки уны хөдүр
этсинлер. [21]Еди токлының хер би-
ри үчин, бир батманың ондан бир
мөчбериндәки уны хөдүр этсинлер.
[22]Олар гүнәлеринден сапланмак үчин,
гүнә гурбанлыгы хөкмүнде бир текә-
ни гурбанлык этсинлер. [23]Булары
гүнделик берилйән гурбанлыкла-
ра дегишли болуп, ирден берилйән
якма гурбанлыкларың дашындан хө-
дүр этсинлер. [24]Шейдип, олар хер
гүн – еди гүнләп, от үсти билен Реббе
якымлы ыслы иймит садакасыны хө-
дүр этсинлер. Бу гүнделик берилйән
якма гурбанлыгыдыр, ол ичги са-
дакасының дашындан берилсин.
[25]Единҗи гүн болса мукаддес йыг-
нанышык гечирсинлер ве шол гүн
ишлемесинлер.

Галла байрамындакы садакалар

[26]Илкинҗи Хасыл байрамы гүни,
ягны Галла байрамында тәзе бугдай-
дан Реббе галла садакасыны хөдүр
эдениңизде, мукаддес йыгнанышык
гечириң ве шол гүн ишлемәң. [27]Ики
өкүзчәни, бир гочы, еди саны биряшар
эркек токлыны Реббе якымлы ыс-
лы якма гурбанлыгы хөкмүнде хө-
дүр эдиң. [28]Галла садакаңыз зейтун
ягы гарылан сайлама бугдай унун-
дан болуп, хер өкүз үчин бир бат-
маның ондан үч, гоч үчин бир бат-
маның ондан ики, [29]еди токлының
хер бири үчин бир батманың ондан
бир мөчбериндәки ундан берилсин.
[30]Гүнәлериңизден сапланмак үчин,
бир текәни гурбанлык бериң. [31]Олары
гүнделик берилйән якма гурбанлы-
гының ве галла садакасының дашын-
дан, яның ичги садакасы билен
бирликде хөдүр эдиң. Олар шикессиз
болмалыдырлар.

29-нҗы бап

Сурнай байрамындакы садакалар

[1]Единҗи айың биринҗи гүнүнде
сиз мукаддес йыгнанышык гечириң
ве шол гүн ишлемәң. Бу гүн сизиң
үчин сурнай чалынян гүндүр. [2]Бир
өкүзчәни, бир гочы ве шикессиз
еди саны биряшар эркек токлыны
Реббе якымлы ыслы якма гурбан-
лыгы хөкмүнде хөдүр эдиң. [3]Оларың
яны билен берилйән галла садакасы
зейтун ягы гарылан сайлама бугдай
унундан болуп, өкүз үчин бир батма-
ның ондан үч, гоч үчин бир батманың
ондан ики, [4]хер токлы үчин хем бир
батманың ондан бир мөчбериндәки
ундан берилсин. [5]Гүнәлериңизден
сапланмак үчин бир текәни гүнә гур-
банлыгы хөкмүнде хөдүр эдиң. [6]Бу
тәзе Айдакы гүнделик берилйән якма
гурбанлыгының ве оларың дүзгүне
гөрә берйән галла ве ичги садакасы-
ның дашындандыр. Булар Реббе от
үсти билен берилйән якымлы ыслы
садакалардыр.

Гүнәден сапланма гүнүндәки садакалар

[7]Шу единҗи айың онунҗы гүни сиз
мукаддес йыгнанышык гечирип, өз
ислегиңизи терк эдип, агыз бекләң,
шол гүн ишлемәң. [8]Бир өкүзчәни,
бир гочы, еди саны биряшар эркек

токлыны Реббе якымлы ыслы якма
гурбанлыгы хөкмүнде хөдүр эдиң.
Олар шикессиз болмалыдырлар. 9 Ола-
рың яны билен хөдүр эдилйән галла
садакасы зейтун ягы гарылан сайла-
ма бугдай унундан болуп, өкүз үчин
бир батманың ондан үч, гоч үчин
бир батманың ондан ики, 10 еди ток-
лының хер бири үчин хем бир бат-
маның ондан бир мөчбериндәки ун-
дан берилсин. 11 Гүнәден саплаян гүнә
гурбанлыгының, гүнделик берилйән
якма гурбанлыгының, онуң галла ве
ичги садакасының дашындан бир
текәни гүнә гурбанлыгы хөкмүнде
хөдүр эдиң.

Чатма байрамындакы садакалар

12 Единҗи айың он бәшине сиз му-
каддес йыгнанышык гечириң, шол
гүн ишлемәң. Реббиң шанына еди
гүнләп байрам эдиң. 13 Он үч саны
өкүзчәни, ики саны гочы, он дөрт са-
ны биряшар эркек токлыны от үсти
билен якымлы ыслы якма гурбанлы-
гы хөкмүнде Реббе хөдүр эдиң. Олар
шикессиз болмалыдырлар. 14 Оларың
яны билен берилйән галла садакасы,
зейтун ягы гарылан сайлама бугдай
унундан болуп, он үч өкүзчәниң хер
бири үчин бир батманың ондан үч,
ики гочуң хер бири үчин бир батма-
ның ондан ики, 15 он дөрт токлының
хер бири үчин бир батманың ондан
бир мөчбериндәки ундан берилсин.
16 Гүнделик берилйән якма гурбан-
лыгының, галла ве ичги садакасы-
ның дашындан бир текәни гүнә гур-
банлыгы үчин хөдүр эдиң.

17 Икинҗи гүн шикессиз он ики са-
ны өкүзчәни, шикессиз он дөрт саны
биряшар эркек токлыны хөдүр эдиң.
18 Өкүзлериң, гочларың ве токлуларың
санына гөрә, оларың яны билен
берилйән галла ве ичги садакалары-
ны хөдүр эдиң. 19 Гүнделик берилйән
якма гурбанлыгының, галла ве ичги
садакасының дашындан бир текәни
гүнә гурбанлыгы үчин хөдүр эдиң.

20 Үчүнҗи гүн шикессиз он бир са-
ны өкүзи, ики саны гочы, шикессиз
он дөрт саны биряшар эркек токлыны
хөдүр эдиң. 21 Өкүзлериң, гочларың
ве токлуларың санына гөрә, оларың
яны билен берилйән галла ве ичги са-
дакаларыны хөдүр эдиң. 22 Гүнделик
берилйән якма гурбанлыгының, гал-
ла ве ичги садакасының дашындан
бир текәни гүнә гурбанлыгы үчин
хөдүр эдиң.

23 Дөрдүнҗи гүн шикессиз он өкү-
зи, ики гочы, шикессиз он дөрт саны
биряшар эркек токлыны гурбанлык
хөкмүнде хөдүр эдиң. 24 Өкүзлериң,
гочларың ве токлуларың санына гө-
рә, оларың яны билен берилйән гал-
ла ве ичги садакаларыны хөдүр эдиң.
25 Гүнделик берилйән якма гурбанлы-
гының, галла ве ичги садакасының
дашындан бир текәни гүнә гурбан-
лыгы үчин хөдүр эдиң.

26 Бәшинҗи гүн шикессиз докуз өкү-
зи, ики гочы, шикессиз он дөрт саны
биряшар эркек токлыны гурбанлык
хөкмүнде хөдүр эдиң. 27 Өкүзлериң,
гочларың ве токлуларың санына гө-
рә, оларың яны билен берилйән гал-
ла ве ичги садакаларыны хөдүр эдиң.
28 Гүнделик берилйән якма гурбан-
лыгының, галла ве ичги садакалары-
ның дашындан бир текәни гүнә гур-
банлыгы үчин хөдүр эдиң.

29 Алтынҗы гүн шикессиз секиз са-
ны өкүзи, ики саны гочы, шикессиз
он дөрт саны биряшар эркек токлы-
ны гурбанлык хөкмүнде хөдүр эдиң.

[30]Өкүзлериң, гочларың ве токлуларың санына гөрә, оларың яны билен берилйән галла ве ичги садакаларыны хөдүр эдиң. [31]Гүнделик берилйән якма гурбанлыгының, галла ве ичги садакаларының дашындан бир текәни гүнә гурбанлыгы үчин хөдүр эдиң.

[32]Единҗи гүн шикессиз еди өкүзи, ики гочы, шикессиз он дөрт саны биряшар эркек токлыны гурбанлык хөкмүнде хөдүр эдиң. [33]Өкүзлериң, гочларың ве токлуларың санына гөрә, оларың яны билен берилйән галла ве ичги садакаларыны хөдүр эдиң. [34]Гүнделик берилйән якма гурбанлыгының, галла ве ичги садакаларының дашындан бир текәни гүнә гурбанлыгы үчин хөдүр эдиң.

[35]Секизинҗи гүн сиз мукаддес йыгнанышык гечириң, шол гүн ишлемәң. [36]Бир өкүзи, бир гочы, шикессиз еди саны биряшар эркек токлыны от үсти билен якымлы ыслы якма гурбанлыгы хөкмүнде Реббе хөдүр эдиң. [37]Өкүзлериң, гочларың ве токлуларың санына гөрә, оларың яны билен берилйән галла ве ичги садакаларыны хөдүр эдиң. [38]Гүнделик берилйән якма гурбанлыгының, галла ве ичги садакаларының дашындан бир текәни гүнә гурбанлыгы үчин хөдүр эдиң.

[39]Булары сиз айдылан садакаңызың, мейлетин садакаңызың, якма гурбанлыгыңызың, галла ве ичги садакаларыңызың, саламатлык гурбанлыгыңызың дашындан беллемели байрамларыңызда Реббе хөдүр эдиң».

30-нҗы бап

Касам хакда

[1]Шейлеликде, Муса Реббиң буйран затларының барыны ысрайыл халкының дыкгатына етирди. [2]Соңра Муса ысрайыл тире баштутанларына шейле дийди: «Ине, Реб сизе шу затлары буюрды: [3]„Эгер бир адам Реббе вада этсе я-да хер хили затдан өзүни сакламага касам ичсе, онда ол берен сөзүни бозман, агзы билен айдан вадасыны берҗай этсин.

[4]Эгер аял машгала яш вагты, энтек атасы өйүндекә, Реббе вада этсе я-да касам ичсе, [5]атасы-да гызының эден вадасыны я-да касамыны эшидибем оңа хич зат диймесе, онда ол аялың эден вадасы я-да касамы өз гүйҗүнде галар. [6]Эмма атасы булары эшидип, өз нәразылыгыны билдирсе, гызының эден вадасы, ичен касамы өз гүйҗүни йитирйәр. Атасының оңламандыгы себәпли, Реб бу гызы багышлар.

[7]Эгер гыз вада эдип я-да бир зат бабатда ойланман касам ичип, соңам дурмуша чыкса, [8]әри хем бу затлардан хабарлы болубам хич зат диймесе, онда гызың эден вадасы, ичен касамы өз гүйҗүнде галар. [9]Эмма әри бу затлары эшидип оңламаса, онда аялының эден вадасыны я-да ойланман ичен касамыны рет эдер ве Реб берҗай этмедик касамы үчин бу аялы багышлар. [10]Эмма дул аялың я-да әри билен айрылышан аялың эден вадасы, өзүни сакламага ичен касамы берҗай эдилмелидир. [11]Эгер дурмуша чыкан аял вада эден я-да хер хили затдан өзүни сакламага касам ичен болса, [12]әри-де муны эшидип, хич зат диймән, гаршы болмадык болса, онда аялың эден вадасы я касамы өз гүйҗүнде галар. [13]Эмма әри булары эшидип, өз нәразылыгыны билдирен болса, онда ол аялының берен әхли вадаларыны, ичен касамыны рет эдйәр. Әриниң оңламандыгы себәпли,

вадасыны берҗай эдип билмедик бу
аялы Реб багышлар. 14 Аялының эден
ислендик вадасыны я-да ичен каса-
мыны әри тассыклап я-да рет эдип
билер. 15 Эмма әри аялының эден ва-
дасыны я-да ичен касамыны эши-
дип, шол гүнүң өзүнде оңа гаршы
чыкмадык болса, онда аялының эден
вадасыдыр касамыны әри оңлан ха-
сап эдилер. Чүнки әри олара гаршы
аялына хич зат диймәнди. 16 Йөне әри
олары эшиден бадына хич зат дий-
мән, оны бираз вагтдан соң рет этсе,
онда аялының гүнәлери әриниң бой-
нунадыр“».

17 Әр-аялың ве энтек атасы өйүнде
яшаян гыз билен атасының арасын-
дакы гатнашыклар хакында Реббиң
Муса буйран дүзгүнлери шулардан
ыбаратдыр.

31-нҗи бап

Мидянларың гаршысына уруш

1 Реб Муса: 2 «Ысрайыллара гаршы
эден иши үчин мидянларың җезасы-
ны бер. Соңра аманадыңы табшы-
рып, өз ата-бабаларыңа говшарсың»
дийди. 3 Онсоң Муса гелип, халка:
«Мидянларың гаршысына урушмак
үчин өз араңыздан эсгерлер сайлаң,
гой, олар Реббе эден иши үчин ми-
дянларың җезасыны берсинлер. 4 Хер
ысрайыл тиресинден мүң адамы ур-
ша ёллаң» дийди. 5 Шейлеликде, ыс-
райыл тирелериниң херсинден мүң
адам, җеми он ики мүң яраглы эсгер
йыгнанды. 6 Муса олары руханы Эл-
газарың оглы Пинехас билен биле ур-
ша угратды. Пинехас янына мукад-
дес өйүң энҗамлары билен сөвеш са-
зыны чалар ялы сурнайлар хем алды.
7 Ысрайыллар Реббиң Муса буйрушы
ялы, мидянлар билен уршуп, оларың
әхли эркек гөбеклисини гырдылар.
8 Өлдүриленлериң арасында Эви, Ре-
кем, Сур, Хур ве Реба атлы бәш са-
ны Мидян ханы-да барды. Бегор ог-
лы Билгамы-да ысрайыллар гылыч-
дан гечирдилер. 9 Онсоң ысрайыллар
мидян аялларыдыр чагаларыны есир
алып, мидянларың әхли мал-гарала-
рыны, сүрүлерини ве әхли затлары-
ны олҗа алдылар. 10 Мидянларың
яшан әхли галаларыдыр обаларыны
якдылар. 11 Таланып алнан затлары
ве әхли олҗаны, адамлардыр мал-
лары болса алып гайтдылар. 12 Он-
соң олар есирлери, олҗаларыны ве
таланып алнан затлары Иордан де-
рясының боюнда, Ерихоның гаршы-
сында ерлешйән Мовап дүзлүгиндә-
ки дүшелгеде болан Муса билен ру-
ханы Элгазара ве ысрайыл халкына
гетирдилер.

13 Муса, руханы Элгазар ве бүтин
халкың баштутанлары олары гаршы
алмага дүшелгәниң дашына чыкды-
лар. 14 Урушдан гайдып гелен гошун
серкерделерине – мүңбашылара, йүз-
башылара Мусаның гахары гелди.
15 Муса олара: «Аялларың хеммесини
дири галдырдыңызмы?» дийип йүз-
ленди. 16 «Бу аяллар Билгамың мас-
лахаты билен Пегорда ысрайыллара
Реббе гаршы дөнүклик этдирдилер.
Шонуң үчинем, Реббиң халкының
арасына гыргынчылык аралашды.
17 Инди болса эркек гөбекли әхли ча-
галары ве эркек киши билен янашан
аялларың хеммесини өлдүриң. 18 Эм-
ма эркек киши билен янашмадык яш
гызларың әхлисини өзүңиз үчин ди-
ри галдырың. 19 Араңызда ким адам
өлдүрен я-да өлә галташан болса еди
гүн дүшелгәниң дашында галсын.

Үчүнжи ве единжи гүнлер өзүңизи
хем-де есирлериңизи тәмизләң. 20 Бар
эшиклери, дериден, гечи йүңүнден
эдилен хер бир зады ве агачдан яса-
лан гап-гачларың әхлисини тәмизләң».

21 Руханы Элгазар урша гидип ге-
лен эсгерлере шейле дийди: «Реббиң
Муса буйран кануныының парзлары
шулардан ыбарат: 22 алтын, күмүш,
бүрүнч, демир, галайы ве гуршун
ялы 23 ода чыдамлы затларың әхли-
сини одуң ичинден гечирип халал-
лаң. Ондан башга-да, олар тәмизлик
сувы билен хем халаллансын. Галан
ода чыдамсыз затлар болса сувдан
гечирилсин. 24 Единжи гүн эшикле-
риңизи ювмалысыңыз ве тәмиз бол-
малысыңыз. Ондан соңра дүшелгә
гирип билерсиңиз».

Олжа пайланыляр

25 Реб Муса шейле дийди: 26 «Сен, ру-
ханы Элгазар ве халкың уругбашыла-
ры гетирилен әхли олжаны, аяллары
ве мал-гаралары хасаплаң. 27 Олжаны
ики бөлеге бөлүп, бир бөлегини ур-
ша гатнашан эсгерлере, галаныны
болса жемагата пайлаң. 28 Урша гат-
нашан эсгерлериң пайындан – ынсан,
сыгыр, эшек, гоюн-гечиден Реббе пач
хөкмүнде бәш йүзден бирини айры
гоюң. 29 Эсгерлериң пайындан алып,
оны Реббе садака хөкмүнде руханы
Элгазара бериң. 30 Ысрайылларың па-
йындан: ынсан, сыгыр, гоюн, гечи,
әхли мал-гараларың эллиден бири-
ни алып, Реббиң мукаддес чадыры-
ны гораян левилере бериң». 31 Муса
билен руханы Элгазар Реббиң Муса
буйрушы ялы этдилер.

32 Алнан олжаның эсгерлерден
артаны: алты йүз етмиш бәш мүң
гоюндыр гечи, 33 етмиш ики мүң ири
мал, 34 алтмыш бир мүң эшек 35 ве
эркек билен янашмадык отуз ики мүң
бой гыз. 36 Урша гатнашан эсгерлериң
пайына үч йүз отуз еди мүң бәш йүз
гоюндыр гечи дүшди. 37 Олардан алты
йүз етмиш бәш гоюндыр гечи Реббе
пач хөкмүнде берилди. 38 Ири малың
жеми отуз алты мүң болуп, олар-
дан пач хөкмүнде Реббе етмиш ики-
си берилди. 39 Эшеклериң жеми са-
ны отуз мүң бәш йүз болуп, олардан
пач хөкмүнде Реббе алтмыш бириси
берилди. 40 Гызларың жеми саны он
алты мүң болуп, олардан отуз икиси
Реббе пач хөкмүнде берилди. 41 Му-
са Реббиң өзүне буйрушы ялы, Реббе
берлен пачларың хеммесини садака
хөкмүнде руханы Элгазара берди.

42-46 Жемагатың пайы хөкмүнде Му-
саның эсгерлерден айран бөлеги үч
йүз отуз еди мүң бәш йүз гоюндыр
гечиден, отуз алты мүң ири малдан,
отуз мүң бәш йүз эшекден ве он алты
мүң гыздан ыбарат болды. 47 Реббиң
өзүне буйрушы ялы, Муса ысрайыл-
ларың пайындан хер элли адамдан ве
мал-гаралардан бирини алып, Реббиң
мукаддес чадырыны гораян левиле-
ре берди.

48-49 Соңра гошун серкерделери –
мүңбашылар, йүзбашылар Мусаның
янына гелип, оңа шейле дийдилер:
«Биз гулларың ёлбашчылык эдйән го-
шунымыздакы эсгерлери санап чык-
дык. Оларың екежеси хем кем дәл. 50 Биз
өз тапан алтын шай-сеплеримизи:
улы ве кичи билезиклери, мөхүр-
ли йүзүклери, гулакхалкалары ве
асыклары өз гүнәлеримизден саплан-
мак үчин, Реббиң хузурына садака
гетирдик». 51 Муса билен руханы Эл-
газар олардан әхли безег шай-сеплери
гөрнүшиндәки алтыны кабул эдип

алдылар. 52Мүңбашылардан ве йүз-
башылардан Реббе садака хөкмүнде
хөдүр эдилен алтының аграмы он
ики пут[a] болды. 53Урша гатнашан
эсгерлер болса алан олҗаларыны
өзлерине галдырдылар. 54Шейдип,
Муса билен руханы Элгазар мүңба-
шылардан, йүзбашылардан алтыны
кабул эдип алдылар. Оны Реббиң
ёлуна берилйән пай хөкмүнде ысра-
йыллар үчин Реббе йүз тутулян ча-
дыра гетирдилер.

32-нҗи бап

Иорданың гүндогарындакы тирелер
(Канун таглыматы 3:12-22)

1Рубенлер билен гатларың мал-
гарасы гаты көпди. Язер ве Гилгат
топракларында мал бакмага оңат
ерлериң бардыгыны гөренлеринде,
2гатлар билен рубенлер гелип, Му-
са билен руханы Элгазара ве халкың
баштутанларына шейле дийдилер:
3«Атарот, Дибон, Язер, Нимра,
Хешбон, Элгала, Себам, Небо ве
Бегон ялы 4Реббиң ысрайыл халкы
үчин басып алан ерлери мал бакма-
га аматлы ерлердир. Сизиң гуллары-
ңызың болса мал-гарасы бар». 5Олар
шейле довам этдилер: «Эгер биз си-
зиң өңүңизде мерхемет газанан бол-
сак, гой, бу топрак биз гулларыңыза
мүлк эдилип берилсин. Бизи Иордан
дерясындан аңры гечирмәң».

6Муса олара шейле җогап берди:
«Доганларыңыз урша гидйәркә, сиз бу
тайда галмакчымы? 7Нәме себәпден
Реббиң өзлерине берен юрдуна
гитмезликлери үчин, ысрайылларың
йүрегине довул салҗак болярсыңыз?
8Юрды гөзден гечирсинлер дийип,
Кадешбарнеядан уградан атала-
рыңыз хем шейле эдипдилер. 9Эш-
кол дересине ченли гидип, юрды
сынланларындан соң, олар гелип,
Реббиң өзлерине берен юрдуна
гирмезликлери үчин, ысрайылла-
рың йүреклерине горкы салыпдылар.
10Ол гүн Реббиң гахары гелди ве Ол
ант ичип, шейле дийди: 11„Мүсүрден
чыкан яшы йигрими ве ондан ёкары
болан адамларың хич бири Ыбра-
йыма, Ысхага ве Якуба вада берен
юрдумы гөрмез. Чүнки олар Маңа
бүтин калплары билен ынанмады-
лар. 12Мениң вада берен юрдума диңе
Епуннәниң оглы Калеп билен Ну-
нуң оглы Ешува барып билер, чүн-
ки олар Маңа бүтин калбы билен
ынандылар“. 13Онсоң Ысрайылың
гаршысына Реббиң гахары гелди ве
Ол Өз назарында пислик эден несил
өлүп гутарянча, олары кырк йыллап
чөлде энтетди. 14Ине, инди болса сиз –
гүнәкәрлериң несли, өз аталарыңы-
зың орнуна гечип, Ысрайылың гар-
шысына Реббиң гахар-газап одуны
хас-да туташдырдыңыз! 15Эгер сиз
Реббиң ызына эрмекден боюн товла-
саңыз, Ол бүтин халкы ене-де чөлүң
ичинде еке ташлар. Сиз хем халкың
өлүмине себәп боларсыңыз».

16Онсоң рубенлер билен гатлар
Мусаның янына гелип, оңа шейле
дийдилер: «Биз бу ерде довар
сүрүлеримиз үчин агыллар ве чага-
ларымыз үчин галалар гурҗак. 17Эм-
ма биз сөвеше тайяр болуп, гайдувсыз
эсгерлер хөкмүнде ысрайылларың
өңүнден гидерис ве олары барма-
лы ерлерине ченли элтерис. Шу вагт

[a] **31:52** ***Он ики пут*** – еврейче *он алты мүң еди йүз элли шекел.* Бу такм. 200 кг деңдир.

болса, бизиң чагаларымыз бу үлкә-
ниң илатындан горанып, беркидилен
галаларда яшарлар. 18 Ысрайылларың
хер бири өз мүлкүне ээ болянча, биз
өйүмизе гайтмарыс. 19 Биз олар билен
бирликде Иорданың аңры гапдалын-
дан мүлк ер алмарыс, чүнки бизиң
пайымыза Иорданың бәри гапдалы,
гүндогар тарапы дүшди».

20 Шонда Муса олара шейле дий-
ди: «Эгер сиз шу айданларыңызы
эдип, гайдувсыз эсгерлер хөкмүн-
де Реббиң хузурында сөвеше гитсе-
ңиз, 21 Реб душманларыны гачмага
межбур эдйәнчә, гайдувсыз эсгерлер
хөкмүнде хеммәңиз Реббиң хузурын-
да Иорданың аңры тарапына гечсеңиз
22 ве юрт Реббе табын болса, ондан соң
сиз ызыңыза доланып билерсиңиз. Бу
сизиң Реббиң ве Ысрайылың өңүндә-
ки борчларыңызы ерине етирдигиңиз
болар ве бу үлке Реббиң хузурында
сизиң мүлкүңиз болар. 23 Эгер бейле
этмесеңиз, Реббе гаршы гүнә иш эт-
дигиңиз болар ве хөкман газанан гү-
нәңизиң жезасыны чекерсиңиз. 24 Ча-
галарыңыз үчин галалар, сүрүлериңиз
үчин агыллар гуруң, йөне берен ва-
даңызы берҗай эдиң».

25 Онсоң гатлар билен рубенлер Му-
са шейле дийдилер: «Агамыз нәме
буюрса, биз гулларың берҗай эдерис.
26 Чага-чугаларымыз, аялларымыз,
доварларымыз ве әхли мал-гарала-
рымыз бу ерде, Гилгат галасында
галар. 27 Гулларың болан биз болса,
гайдувсыз эсгерлер хөкмүнде хем-
мәмиз агамызың айдышы ялы, де-
рядан гечип, Реббиң хузурында сө-
веше чыкарыс».

28 Онсоң Муса олар хакда руханы
Элгазара, Нунуң оглы Ешува ве ыс-
райыл тирелериниң уругбашыла-
рына шейле буйрук берди: 29 «Эгер
гатлар билен рубенлер гайдувсыз
эсгерлер хөкмүнде хеммеси Реббиң
хузурында сизиң билен Иордандан
гечселер ве ол юрт сизе табын бол-
са, онда сиз олара Гилгат үлкесини
мүлк эдип бериң. 30 Эмма олар гайдув-
сыз эсгерлер хөкмүнде сизиң билен
дерядан гечмеселер, онда сизиң ара-
ңызда Кенган топрагындан мүлк
аларлар». 31 Гатлар билен рубенлер
шейле җогап бердилер: «Реб сениң
гулларыңа нәме буюрса, биз шоны-
да берҗай эдерис. 32 Биз гайдувсыз
эсгерлер хөкмүнде Реббиң хузурын-
да дерядан гечип, Кенган юрдуна
гирерис, йөне бизе мирас дүшен мүл-
күмиз, гой, Иорданың шу гүндогар
гапдалы болсун».

33 Муса гатлар билен рубенлере
ве Юсубың несли болан манаша
тиресиниң ярысына амор ханы Сихо-
ның юрдуны ве Башаның ханы Огуң
юрдуны, оларың төверегиндәки га-
лаларыдыр обалары билен бирликде
берди. 34 Онсоң гатлар Дибон, Атарот,
Арогер, 35 Атротшопан, Язер, Ёгбоха,
36 Бейтнимра ве Бейтхаран ялы берк
галалары дикелтдилер ве доварлар
үчин агыллар гурдулар. 37 Рубенлер
болса Хешбон, Элгала, Кирятайым,
38 Небо, Багалмегон (олар кәбир гала-
ның атларыны чалышдылар) ве Сиб-
ма галасыны тәзеден гурдулар. Олар
тәзеден гуран галаларына башга атлар
дакдылар. 39 Манашаның оглы Макы-
рың несиллери гидип, Гилгады басып
алдылар ве ол ерден аморлары ков-
дулар. 40 Муса Гилгады Манашаның
оглы Макырың несиллерине берди.
Олар ол ерде месген тутдулар. 41 Ма-
нашаның оглы Яйыр гидип, оларың
обаларыны басып алды ве оларың

адына Хавотяйыр[a] гойды. [42]Ноба
гидип, Кенаты ве онуң төверегиндәки
обалары басып алып, ол ере Ноба ди-
йип, өз адыны дакды.

33-нжи бап

Мүсүрден Моваба ченли йөриш

[1]Муса билен Харунын ёлбашчылыгы
астында тиреме-тире йөрейән ысра-
йылларың Мүсүрден чыканларын-
дан соңкы дүшлән дүшелгелери шу-
лардыр. [2]Муса Реббиң эмри билен
дүшлән дүшелгелерини хер гезек
язып белледи. Оларың дүшлән
дүшелгелери шулардыр: [3]ысрайыллар
биринҗи айың он бәшине Песах бай-
рамының эртеси гүни мүсүрлилериң
гөзүниң алнында аркайынлык билен
Рагмесес галасындан чыкып гайт-
дылар. [4]Ол вагт мүсүрлилер Реббиң
гыран новбахар огулларыны җай-
лаярдылар. Реб хатда оларың худай-
ларыны-да җезаландырыпды.

[5]Ысрайыллар Рагмесесден чыкып,
Сукотда дүшледилер. [6]Соңра Су-
котдан чыкып, чөлүң гырасындакы
Этамда дүшледилер. [7]Этамдан чы-
кып, олар ызларына, Багалсепоның
гүндогарындакы Пихахырота та-
рап өврүлип, Мигдолың голайында
дүшледилер. [8]Пихахыротдан чыкып,
деңзиң ичи билен чөле тарап гитдилер.
Этам чөлүнде үч гүнләп йөрәп, Ма-
рада дүшледилер. [9]Ысрайыллар Ма-
радан чыкып, Эйлиме гелдилер. Ол
ерде он ики саны сувлы чешме ве
етмиш саны палма агаҗы барды.
Олар сувуң башында дүшледилер.
[10]Эйлимден чыкып гелип, Гызыл
деңзиң кенарында дүшледилер. [11]Гы-
зыл деңзиң кенарындан гайдып, Син
чөлүнде, [12]Син чөлүнден гайдып,
Допкада, [13]Допкадан чыкып гелип,
Алушда, [14]Алушдан чыкып гелип,
Репидимде дүшледилер. Ол ерде
халк үчин ичмәге сув ёкды. [15]Соң
Репидимден чыкып, Синай чөлүнде,
[16]Синай чөлүнден чыкып гелип, Киб-
ротхатавада, [17]Кибротхатавадан чы-
кып гелип, Хасеротда, [18]Хасеротдан
чыкып гелип, Ритмада, [19]Ритма-
дан чыкып гелип, Риммонпересде,
[20]Риммонпересден чыкып гелип, Либ-
нада, [21]Либнадан чыкып гелип, Рисада,
[22]Рисадан чыкып гелип, Кехелатада,
[23]Кехелатадан чыкып гелип, Шепер
дагында, [24]Шепер дагындан чыкып
гелип, Харадада, [25]Харададан чыкып
гелип, Макхелотда, [26]Макхелотдан
чыкып гелип, Тахатда, [27]Тахатдан чы-
кып гелип, Терада, [28]Терадан чыкып
гелип, Миткада, [29]Миткадан чыкып
гелип, Хашмонада, [30]Хашмонадан чы-
кып гелип, Мосеротда, [31]Мосеротдан
чыкып гелип, Бенеягаканда.
[32]Бенеягакандан чыкып гелип, Хор-
хагыдгатда, [33]Хорхагыдгатдан чыкып
гелип, Ётбатада, [34]Ётбатадан чыкып
гелип, Абронда, [35]Аброндан чыкып
гелип, Эсёнгеберде, [36]Эсёнгеберден
чыкып гелип, Син чөлүнде (ягны
Кадешде), [37]Кадешден чыкып гелип,
Эдомың серхединдәки Хор дагында
дүшледилер.

[38]Руханы Харун Реббиң буйругы
билен Хор дагына чыкды. Ол шол ерде
ысрайылларың Мүсүрден чыканла-
рындан соңкы кыркынҗы йылының
бәшинҗи айының биринҗи гүни ама-
надыны табшырды. [39]Хор дагында өлен
Харун бир йүз йигрими үч яшындады.

---

[a] **32:41** ***Хавотяйыр*** – бу сөз *Яйырың обалары* диймеги аңладяр.

40 Негепде яшаян кенган Арат ханы ысрайылларың гелйәндиги хакда эшитди.

41 Ысрайыллар Хор дагындан гайдып, Салмонада дүшледилер. 42 Салмонадан чыкып, Пунонда дүшледилер. 43 Пунондан чыкып, Оботда дүшледилер. 44 Оботдан чыкып, Мовап юрдундакы Ией Абарымда дүшледилер. 45 Ией Абарымдан чыкып, Дибонгатда дүшледилер. 46 Дибонгатдан чыкып, Алмондыблатаймада дүшледилер. 47 Алмондыблатаймадан чыкып, Небоның голайындакы Абарым дагларында дүшледилер. 48 Абарым дагларындан гайдып, Иордан дерясының боюнда, Ерихоның гаршысында ерлешйән Мовап дүзлүгинде дүшледилер. 49 Олар Иордан дерясының боюнда, Бейтешимотдан тә Абелшитиме ченли Мовап дүзлүгинде дүшелге гуруп отурдылар.

Кенганың басылып алынмалы ерлери

50 Иорданың боюнда, Ерихоның гаршысындакы Мовап дүзлүгинде Реб Муса билен геплешип, оңа шейле дийди: 51 «Ысрайыллара айт, Иордан дерясындан гечип, Кенгана баранларында, 52 юрдуң илатының хеммесини ковуп чыкарсынлар. Оларың әхли даш ве гуйма бутларыны дөвсүнлер, сеждегәхлерини ёк этсинлер. 53 Юрды басып алып, ол ерде месген тутсунлар, чүнки Мен оны олара мүлк эдип бердим. 54 Юрды биже боюнча тирелер арасында пайлашсынлар. Улы тирә улы мүлк, кичи тирә-де кичи мүлк берилсин. Кимиң бижеси чыкса, мүлк хем шонуңкы болар. Мүлк тирелере гөрә пайлансын. 55 Эмма ысрайыллар ерли илаты ковуп чыкармасалар, онда ол ерде галанлар ысрайылларың гөзлерине дүртүлен иңңе, бөврүлерине санҗылан тикен ялы боларлар. Яшаҗак юртларында олар ысрайыллары эзерлер. 56 Мен хем олара чекдирҗек азапларымы ысрайылларың башындан индерерин».

34-нҗи бап

Юрдуң серхетлери

1 Реб Муса шейле дийди: 2 «Ысрайыллара шейле буйрук бер: „Сиз Кенган юрдуна гирениңизде, сизе мүлк хөкмүнде берилйән бу топрагың серхетлери чәклендирилендир. 3 Сизиң гүнорта серхедиңиз Син чөлүнден Эдом серхединиң боюна узалып гидер. Ол гүндогарда Өли деңзиң гүнорта кенарындан башланяндыр. 4 Соңра серхет Ичян гечидиниң гүнортасындан өврүлип, Син чөлүне гечер. Ондан Кадешбарнеяның гүнортасына ченли, Хасарадара тарап узалып, Асмона тарап гечер. 5 Серхет Асмондан өврүлип, Мүсүр дерясына тарап узалып гидер ве онуң чети Ортаер деңзине барып етер.

6 Ортаер деңзи ве онуң кенары сизиң гүнбатар серхедиңиз болуп хызмат эдер. Бу сизиң гүнбатар арачәгиңиз болар.

7 Сизиң демиргазык арачәгиңиз шейле болар: Ортаер деңзинден Хор дагына ченли аралыкда өз серхедиңизи белләрсиңиз. 8 Хор дагындан Лебохамада ченли өз серхедиңизи белләрсиңиз ве серхет ондан соң Седат галасының ичинден гечер. 9 Арачәк Седатдан гүндогара Зипрона тарап узалып, онуң бир уҗы Хасарейнана етер. Бу сизиң демиргазык серхедиңиз болар.

[10]Гүндогар серхедиңиз демиргазык-
да Хасарейнандан башланып, гүн-
орта Шепама тарап узалып гидер.
[11]Серхет Шепамдан Айының гүн-
догар гапдалындакы Рибла тарап
өврүлип, Киннерет деңзиниң гүн-
догар япгыдына ченли барып етер.
[12]Соңра серхет Иорданың бойы билен
ашаклыгына гидип, онуң чети Өли
деңзе барып етер. Даш-төверегинде
шейле серхетлери болан бу юрт си-
зиң юрдуңыз болар“». [13]Муса ысра-
йыллара буйрук берип, шейле дий-
ди: «Реббиң сизе биже атып, докуз
тирәниң ве гүнбатардакы манаша
тиресиниң арасында пайламагы
эмр эден мүлки, ине, шу топракдыр.
[14]Рубен, гат тирелери ве гүндогарда-
кы манаша тиреси уругларына гөрә
өзлериниң мүлкүни эййәм алдылар.
[15]Бу ики тире ве манаша тиресиниң
ярысы өзлерине мүлки Иорданың
аңырсындан, Ерихоның гүндогарын-
дан алдылар».

Тире ёлбашчылары

[16]Реб Муса шейле дийди: [17]«Ери
сизе мүлк эдип пайлап берҗек адам-
лар, ине шулардыр: руханы Элгазар
ве Нунуң оглы Ешува. [18]Мүлки пай-
ламак үчин хер тиреден бир адамы
ёлбашчы хем сайлаң. [19]Ёлбашчы сай-
ланмалы адамлар шулардыр: яхуда
тиресинден Епуннәниң оглы Калеп.
[20]Шимгон тиресинден Эмихудың ог-
лы Шамувел. [21]Бенямин тиресинден
Кислоның оглы Элидат. [22]Дан тире-
синден Ёглының оглы Букы сердар.
[23]Юсубың несиллери: манаша тире-
синден Эфодың оглы Ханныел сердар.
[24]Эфрайым тиресинден Шиптаның
оглы Кемувал сердар. [25]Зебулун ти-
ресинден Парнагың оглы Элисапан
сердар. [26]Ысакар тиресинден Азаның
оглы Палтыел сердар. [27]Ашер тире-
синден Шеломының оглы Ахыхут
сердар. [28]Нафталы тиресинден Эмиху-
дың оглы Педахел сердар». [29]Реббиң
Кенган юрдунда ысрайыллара мүлк
пайлап бермеги эмр эден адамлары
шулардан ыбаратды.

35-нҗи бап

Левилере берилмели галалар

[1]Иордан дерясының боюнда, Ери-
хоның гаршысында ерлешйән Мо-
вап дүзлүгинде Реб Муса шейле дий-
ди: [2]«Ысрайыллара шейле буйрук
бер, гой, олар өзлерине мирас дүшен
мүлклеринден левилере яшар ялы
галалар берсинлер. Шол галаларың
төверегиндәки өри мейданларыны-
да левилере берсинлер. [3]Бу галалар
левилериң яшамагы үчиндир. Галала-
рың төверегиндәки өри мейданлары
болса левилериң сүрүлери ве әхли
мал-гаралары үчиндир. [4-5]Галаның
диварындан чар тарапа мүң тирсек
аралык гоюп, онуң гүндогар ве гүн-
орта тарапларыны ики мүң тирсек,
гүнбатар ве демиргазык тараплары-
ны-да ики мүң тирсек эдип, левиле-
ре берилҗек галаларың өри мейдан-
ларыны дөртбурч шекилинде өлчәң».

Гачыбаталга галалары
*(Канун таглыматы 19:1-13;
Ешува 20:1-9)*

[6]«Левилере берйән галаларыңызың
алтысы гачыбаталга галалары бол-
сун. Булардан башга ене кырк ики га-
ланы левилере бериң. [7]Левилере өри
мейданлары билен бирликде җеми
кырк секиз гала бериң. [8]Олара берҗек
галаларыңыз тире пайы гөрнүшинде

болсун. Галалары көп болан улы ысрайыл тиресинден көп гала, галалары аз болан кичирәк тиреден болса аз гала алнып, хер тире өз мүлк пайына гөрә левилере берсин». 9 Соңра
Реб Муса шейле дийди: 10 «Ысрайыллара айт, Иордан дерясындан гечип,
Кенган топрагына гирениңизде, 11 өзүңиз үчин гачыбаталга галаларыны сайлаң. Төтәнликде адам өлдүрен ганхор, гой, шол ере гачсын. 12 Бу гала-
лар ганхора җемагатың өңүнде хөкүм чыкарылянча, өлдүрилениң хоссарындан гачыбаталга болуп хызмат этсин.

13 Өзүңиз үчин җеми алты саны гачыбаталга галасыны белләң: 14 оларың
үчүси Иордан дерясының гүндогар тарапында, үчүси хем Кенган топрагында болсун. 15 Бу алты гала ысрайыллара
ве араңызда яшаян гелмишеклере, гөчүп геленлере гачыбаталга болуп хызмат этсин. Төтәнликде адам өлдүрип, ганхор болан адам ол ере гачып билер.

Ганхорлык ве ар алмак хакда

16 Эгер-де бири демирден ясалан зат билен башга бирини уруп өлдүрсе, ол адам ганхордыр. Ганхорың җезасы өлүм болсун. 17 Эгер би-
ри адама дегенде өлдүрип билҗек даш билен адам уруп өлдүрсе, ол ганхордыр. Ганхорың җезасы өлүм болсун. 18 Я-да бири адама дегенде өлдүрип билҗек агач бөлеги билен адам уруп өлдүрсе, ол ганхордыр. Ганхорың җезасы өлүм болсун. 19 Дөкүлен
ган үчин өлдүрилениң хоссары ганхоры өлдүрер. Ол өз гандарыны душан еринде өлдүрсин. 20 Шунуң
ялы-да, эгер бири башга бир адамы йигренйәндиги үчин итекләп я-да башга бири букуда ятып, оңа тарап бир зат зыңып өлдүрсе, 21 я-да душманчылыкдан оны эли билен уруп өлдүрсе, онда оны өлдүрен адам өлүме хөкүм эдилсин. Ол адам ганхордыр, өлдүрилениң хоссары ганхоры душан еринде өлдүрсин.

22 Эмма бири душманчылык этмезден, бир адамы төтәнликде итип гойберсе я-да букуда ятып пейлемезден, оңа тарап бир зат зыңып гойберсе, 23 я-да адама дегенде
өлдүрип билҗек дашы серетмән зыңып, төтәнликде бир адамың ганына галса, өлдүрен билен өлениң арасында душманчылык болмандыгына ве өлдүрениң оңа шикес етирмек ислемәндигине гарамаздан, 24 ганхор
билен өлдүрилениң хоссарының арасындакы даваны шу када-канунлар боюнча җемагат чөзсүн. 25 Җемагат
өлдүрилениң хоссарының элинден ганхоры халас этсин ве оны башдакы гачып баран гачыбаталга галасына угратсын. Депесине мукаддес яг гуйлуп белленен баш руханы өлйәнчә, ганхор шол ерде болмалыдыр. 26 Эм-
ма ганхор илки гачып баран гачыбаталга галасының чәгинден даша чыкса 27 ве өлдүрилениң хоссары оны тапып өлдүрсе, өлдүрилениң хоссары ганхор сайылмалы дәлдир. 28 Чүнки
ганхор баш руханы өлйәнчә, гачыбаталга галасының дашына чыкмалы дәлдир. Ол диңе баш руханы өленден соң, өз өйүне гайдып билер.

29 Булар сиз ниреде яшасаңыз-да, несиллер бойы сизе парз ве хөкүм болсун.

30 Эгер бир адам башга бир адамы өлдүрсе, шаятларың гөркезмеси эсасында ол өлүме хөкүм эдилсин, эмма диңе бир шаядың гөркезмеси эсасында ол өлүме хөкүм эдилмели дәлдир.
31 Өлүм җезасына хөкүм эдилен ган-

хорың җаныны өвезине хун алын-
масын, ганхор өлдүрилмелидир. 32 Га-
чыбаталга галасына гачып баран би-
риниң баш руханы өлмезден өң өз
топрагына гайдып бармагы үчин он-
дан төлег алмаң. 33 Ган топрагы харама
чыкаряндыр, өз яшаян топрагыңызы
харамламаң. Дөкүлен ганы топракдан
диңе ганхорың ганы билен ювуп бо-
лар. 34 Мениң мекан тутан топрагы-
мы, ягны өз яшаян ериңизи харамла-
маң. Чүнки ысрайыл халкының ара-
сында яшаян Реб Мендирин».

36-нҗы бап

Дурмуша чыкан гызларың мүлки

1 Макырың оглы, Манашаның агты-
гы, Юсубың човлугы болан Гилгадың
несиллериниң уругбашылары өңе чы-
кып, Мусаның, ёлбашчыларың ве ыс-
райыл тирелериниң уругбашылары-
ның өңүнде шейле дийдилер: 2 «Реб
юрды биҗе атып, мүлк хөкмүнде
ысрайыллара пайлап бер дийип,
агамыз Муса эмр этди. Доганымыз
Селопхадың мүлкүни онуң гызлары-
на бермеги хем Реб агамыза буюрды.
3 Эгер Селопхадың гызлары Ысра-
йылың башга тиресинден боланла-
ра дурмуша чыксалар, онда оларың
мүлки бизиң мүлкүмизден айрылып,
баран әрлериниң тиресине гошулар.
Шейдип, биҗеде бизиң мүлк пайы-
мыз кемелер. 4 Ысрайылларың байрам
йылы геленде болса, гызларың мүл-
ки әрлериниң тиресиниң мүлкүне го-
шулар. Шейлеликде, оларың мүлки
бизиң тирәмизиң мүлкүнден алнар».
5 Онсоң Муса Реббиң эмри боюнча
ысрайыллара шейле буюрды:
«Юсубың тиресиниң несиллериниң
диййәни догрудыр. 6 Селопхадың
гызлары хакда Реб шейле дийди:
„Олар ислән адамсына дурмуша чы-
кып билерлер, йөне оларың барҗак
кишилери өз тирелеринден болсун.
7 Ысрайылларың мүлки бир тиреден
башга бир тирә гечмели дәлдир. Әхли
ысрайыллар өз тирелериниң мүлкүне
эелик этсинлер. 8 Ислендик ысрайыл
тиресинден мүлк алан гыз, өз тире-
синден болан кишә дурмуша чык-
сын. Шонда хер бир ысрайыллы өз
аталарының мүлкүне мүдимилик
эелик эдип билер. 9 Хич бир мүлк бир
тиреден башга бир тирә гечмели дәл-
дир. Ысрайыл тирелериниң хер бири
өз мүлкүне эелик этсин“».
10 Селопхадың гызлары Реббиң Му-
са буйрушы ялы хем этдилер. 11 Онуң
гызлары Махла, Тирса, Хогла, Мил-
ка ве Нога өз какасының доганлары-
ның огулларына дурмуша чыкды-
лар. 12 Олар Юсубың оглы Манаша-
ның несиллериниң уругларындан
болан кишилере дурмуша чыкды-
лар. Шейдип, оларың мүлки өз ата-
ларының тиресинде галды.
13 Иордан дерясының боюнда,
Ерихоның гаршысында ерлешйән
Мовап дүзлүгинде Реббиң Муса ар-
калы ысрайыллара берен парзлар-
дыр хөкүмлери шулардан ыбаратды.